Lietuvos Respublikos elektros energijos ir gamtinių dujų rinkų metinė ataskaita Europos Komisijai

Parengė:

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba

Vilnius, 2026

TURINYS

1. PRATARMĖ 7
2. PAGRINDINIAI POKYČIAI DUJŲ IR ELEKTROS SEKTORIUOSE 9
2.1. Rinkos plėtra ir priežiūra 9
- Elektros energetikos rinka 9
- Gamtinių dujų rinka 10

2.2. Švarios energijos paketo įgyvendinimas 11
3. ELEKTROS RINKA 13
3.1. Tinklo reguliavimas ir techninis funkcionavimas 13
- Veiklų atskyrimas 13
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies j punktas: Kryžminis subsidijavimas 13
- Tinklo plėtra ir optimizavimas 13
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies k punktas: Investicijų planai 13
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies l punktas: Išmaniojo tinklo plėtra 15
- Tinklų tarifai 17
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: tinklų tarifų nustatymo raida 17
- Saugumo ir patikimumo reguliavimas 20
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies m punktas: Saugumo ir patikimumo standartai 20
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 10 dalis: Perkrovų valdymas 23
- Paklausos ir pasiūlos balanso stebėsena 24
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies v punktas: Investicijos į gamybos ir kaupimo pajėgumus, susijusius su tiekimo saugumu 24
- Tarpvalstybiniai klausimai 26
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies w punktas: Techninis bendradarbiavimas tarp ES ir trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatorių 26
- Tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimas 26
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 7 dalis: Tinklų kodeksai 26
- Apkrovos prijungimas 26
- Reikalavimai generatoriams 26
- Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungtys 26
- Eksploatavimas 27
- Avarijų šalinimas ir veikimo atkūrimas 27
- Prognozuojamo pralaidumo paskirstymas 28
- Pajėgumų paskirstymas ir perkrovų valdymas 28
- Elektros energijos balansavimas 29

3.2. Konkurencijos skatinimas ir rinkos funkcionavimas 29
3.2.1. Didmeninė rinka 29
- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra 29
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies n ir o punktai 29

3.2.2. Mažmeninė rinka 33
- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo efektyvumo ir konkurencijos priežiūra 33
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Rinkos atvėrimas ir konkurencija 33

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Kainos buitiniams vartotojams 34
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Išankstinio apmokėjimo sistema 36
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Dinaminės kainos sutartys 37
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Išmaniųjų skaitiklių naudojimas 37
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Elektros energijos tiekėjo keitimo indeksas 37
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Mokesčiai už techninės priežiūros paslaugas 38
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Elektros energijos kainos buitiniams vartotojams ir didmeninės elektros energijos kainos ryšys 38
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Konkurencijos iškraipymas ar apribojimas 40
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies s punktas, 5 straipsnio 1 dalis: Konkurencingos kainos 41

- VARTOTOJŲ APSAUGA IR KREIPIMŲSI NAGRINĖJIMAS 41
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Namų ūkio vartotojų skundai 41
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Vartotojų atjungimas nuo elektros energijos tinklo 41
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies p punktas: Konkurenciją ribojanti sutartinė praktika 42
  - Direktyvos (ES) 2019/944 5 straipsnio 2 dalis ir 59 straipsnio 1 dalies s punktas: Pažeidžiamų ir energijos nepriteklių patiriančių vartotojų apsauga 42
  - Direktyvos (ES) 2019/944 5 straipsnio 3, 4 dalis ir 59 straipsnio 1 dalies s punktas: Intervencija nustatant pažeidžiamų namų ūkio vartotojų elektros energijos kainas 45
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies t punktas: Duomenys apie klientų suvartojimą 45
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies y punktas ir 14 straipsnis: Tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės prieinamumas 45
  - Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies z punktas: Savo pasigamintos elektros energijos vartojimo ir piliečių energetikos bendrijų plėtojimo kliūtys bei apribojimai 46

4. DUJŲ RINKA 47

4.1. Tinklo reguliavimas 47
  - Tinklo ir SGD tarifai prisijungimui ir prieigai 47
    - Ataskaita apie atitinkamas naujas tarifų reguliavimo nuostatas 47
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies a punktas ir 6 dalies a punktas 47
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies s ir n punktai 49
  - Balansavimas 50
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalies b punktas 50
  - Tarpvalstybiniai klausimai 50
  - Prieiga prie tarpvalstybinės infrastruktūros, įskaitant paskirstymą ir perkrovos valdymą: Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalies c punktas, 41 straipsnio 9 ir 10 dalys 50
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 11 dalis 50
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies c punktas 51
  - Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies g punktas 51

- Tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimas 52
- Pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas 52
- Perdavimo tinklų balansavimo kodeksas 52
- Sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklų kodeksas 52
- Tarifų tinklo kodeksas 52

4.2. Konkurencijos skatinimas ir rinkos funkcionavimas 53

4.2.1. Didmeninė rinka 53

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra 53
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies i punktas 53
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies j punktas 54
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies k ir l punktai 55
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies u punktas 56

4.2.2. Mažmeninė rinka 56

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra 56
- Vartotojų apsauga ir ginčų sprendimas 59
- Priedo I laikymasis (Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies o punktas) 59
- Prieigos prie vartotojų duomenų užtikrinimas (Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies q punktas, Priedo I h punktas) 59
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 11 dalis, 4 dalies e punktas 60

4.3. Tiekimo saugumas 60

- 41 straipsnio 1 dalies t punktas 60
- 41 straipsnio 1 dalies h punktas 61
- Pasiūlos ir paklausos pusiausvyros priežiūra 61
- Pikinio poreikio ar tiekėjų trūkumo padengimo priemonės 62

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Elektros energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribos 2025—2026 m. (ct/kWh) 17
2 lentelė. VIAP lėšų biudžetas ir kainos 2024–2026 m. 18
3 lentelė. Gautos perkrovos pajamos 2025-01-01 – 2025-12-31 laikotarpiu 23
4 lentelė. Gautų perkrovos pajamų panaudojimas 2025-01-01 – 2025-12-31 laikotarpiu.....23
5 lentelė. Visuomeninio elektros energijos tiekėjo paslaugos, kurioms taikoma išankstinio apmokėjimo sistema 36
6 lentelė. Gamtinių dujų sektoriaus skirstymo pajamų viršutinių ribų dinamika, tūkst. Eur, 2025–2026 m. 48
7 lentelė. Didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra 2021–2025 m., GWh 53
8 lentelė. Gamtinių dujų didmeninės rinkos rodikliai 2020—2025 m.....55
9 lentelė. Gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams (Eur su PVM/m^3) 57
10 lentelė. Mažmeninės rinkos rodikliai (buitiniai vartotojai) 58
11 lentelė. Mažmeninės rinkos rodikliai (nebuitiniai vartotojai) 59
12 lentelė. Vartotojų apsaugos rodikliai 60

ILIUSTRACIJŲ SĄRAŠAS

1 pav. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius elektros sektoriuje 2025 m. 9
2 pav. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius elektros sektoriuje 2024 m. 9
3 pav. 2025 m. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius 10
4 pav. ENS ir šio rodiklio minimalus lygis, MWh.....20
5 pav. AIT ir šio rodiklio minimalus lygis, min. 20
6 pav. SAIDI ir šio rodiklio minimalus lygis, min. vartotojui 21
7 pav. SAIFI ir šio rodiklio minimalus lygis, kartai vartotojui 21
8 pav. AEI struktūra pagal įrengtąją galią 2023–2025 m., MW 24
9 pav. Gaminančių vartotojų (su nutolusiais gaminančiais vartotojais) skaičius ir suminė elektrinių įrengtoji galia.....25
10 pav. Elektros energijos gamyba, importas, eksportas ir bendras šalies elektros energijos poreikis 2021—2025 m. 31
11 pav. Elektros pardavimų rinkos struktūra elektros biržoje pagal įmones, proc., 2024—2025 m. 32
12 pav. Elektros pirkimų rinkos struktūra elektros biržoje pagal nepriklausomus tiekėjus, proc., 2024—2025 m. 32
13 pav. Mažmeninės rinkos pardavimo struktūra pagal tiekėjus, proc., 2024–2025 m. 33
14 pav. Visuomeninė elektros energijos kaina 2024 m. – 2026 m. I pusm. (ct/kWh be PVM ir su PVM) 36
15 pav. 2018–2025 m. metinis pakeistų tiekėjų indeksas nebuitinių vartotojų rinkoje pagal elektros kiekį laisvoje rinkoje ir buitinių vartotojų rinkoje pagal apskaitos taškus, proc.....38
16 pav. 2024 m. — 2026 m. I pusm. elektros energijos rinkos kainos dalis (proc.) visuomeninėje elektros energijos kainos viršutinėje riboje 39
17 pav. 2021 m. I pusm. — 2025 m. II pusm. elektros energijos rinkos vidutinės kainos (ct/kWh) pokytis namų ūkio vartotojams ir elektros energijos vidutinės kainos (ct/kWh) pokytis Nord Pool biržoje40
18 pav. 2025 m. gautų kreipimųsi elektros sektoriuje pasiskirstymas (proc.) pagal kreipimosi pobūdį 41
19 pav. Elektros energijos persiuntimo nutraukimai dėl įsiskolinimo 2021–2025 metais 42
20 pav. Socialiai pažeidžiamų vartotojų skaičius 2021–2025 m.....44
21 pav. SGD perkrovos paslaugos kainos, Eur/MWh 49
22 pav. 2020–2025 m. gamtinių dujų perdavimo veikloje atliktos investicijos, mln. Eur 52
23 pav. Gamtinių dujų biržos dalyvių skaičius 2018–2025 m. 54
24 pav. Rinkos struktūra pagal nupirktus gamtinių dujų kiekius 2019–2025 m., GWh ir proc. 56
25 pav. UAB „Ignitis“ buitinių vartotojų gamtinių dujų tarifo kintamosios dalies struktūra 2026 m. I pusm. 57
26 pav. UAB „Ignitis“ buitinių vartotojų gamtinių dujų tarifo pastoviosios dalies struktūra 2026 m. 58
27 pav. 2025 m. gautų kreipimųsi dujų sektoriuje pasiskirstymas (proc.) pagal kreipimosi pobūdį 60

1. PRATARMĖ

2025 m. buvo reikšmingi vidinės Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) transformacijos požiūriu – įgyvendintas veiklos modelio pokytis ir patvirtinta nauja organizacinė struktūra sustiprino VERT gebėjimą operatyviai reaguoti į rinkos pokyčius, plėtoti skaitmenizavimo ir duomenų analizės kompetencijas bei kryptingai įgyvendinti ilgalaikius strateginius tikslus. Kartu išsiplėtė ir institucijos atsakomybės sritys – VERT pavestos naujos funkcijos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumo užtikrinimu, elektros energijos rinkos dizaino įgyvendinimu, kibernetinio saugumo koordinavimu bei Metano reglamento[1] priežiūra.

2025 metai tapo reikšmingu lūžio tašku ir visos Lietuvos energetikos raidoje – būtent praeitais metais buvo sėkmingai įgyvendinta Baltijos šalių elektros sistemų sinchronizacija su kontinentinės Europos tinklais. Sinchronizacijos procesas įgyvendintas laikantis numatytų terminų ir techninių reikalavimų, bendradarbiaujant su Europos elektros perdavimo sistemos operatoriais (toliau – PSO).

Šis žingsnis ne tik leido užtikrinti integruotą ir saugią elektros energetikos sistemą, bet ir sukūrė tolesnį inovacijų plėtros potencialą. Sąlygų inovacijoms sudarymas tampa itin reikšmingas: generacija iš atsinaujinančių išteklių energetikos pajėgumų nuosekliai didėja, gaminančių vartotojų skaičius auga, tačiau kartu ryškėja ir vis stiprėjantis balansavimo įrenginių bei lanksčiųjų paslaugų poreikis. Praeitais metais VERT parengė ir patvirtino kaupimo įrenginių lankstaus prijungimo prie tinklų aprašą, šiuo metu dirbama ties dinaminio tarifo modeliu.

Siekiant užtikrinti gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros veiklos tęstinumą, 2025 m. pabaigoje AB „Amber Grid“ ir PJSC „Gazprom“ sėkmingai sudarė naują sutartį dėl gamtinių dujų tranzito paslaugų teikimo į Rusijos Kaliningrado sritį per Lietuvos Respublikos teritoriją iki 2030 m. pabaigos. Siekdama užtikrinti stabilų šių paslaugų teikimą ir perdavimo infrastruktūros palaikymą, VERT 2026 metams patvirtino padidintą leistiną pajamų lygį. Tai užtikrins ekonomiškai pagrįstą gamtinių dujų perdavimo sistemos eksploatavimą, kartu atsižvelgiant į kintančias tranzito paslaugų teikimo sąlygas.

Nuo 2025 m. vasario 5 d. pradėjo veikti Baltijos balansavimo pajėgumų rinka – Baltijos šalys veikia kaip bendras dažnio valdymo blokas ir balansavimo pajėgumų paslaugas užsako kartu bendrame aukcione. VERT nuo Baltijos balansavimo pajėgumų rinkos veikimo pradžios, vadovaudamasi REMIT reglamentu, kartu su Latvijos ir Estijos nacionalinėmis reguliavimo institucijomis vykdo Baltijos balansavimo pajėgumų rinkos priežiūrą: analizuoja ir vertina rinkos dalyvių elgesį aukcione, nuolat komunikuoja su PSO, įsitraukia į kylančių probleminių situacijų sprendimą.

Siekiant užtikrinti vartotojų interesų apsaugą pereinamuoju Baltijos šalių balansavimo paslaugų rinkos formavimosi metu, 2025 m. buvo atlikti Rezervinės galios ir izoliuoto energetikos sistemos darbo užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos pakeitimai, kurie užtikrino kad šiuo pereinamuoju laikotarpiu vartotojams nedidėtų elektros energijos kainos dedamoji, susijusi su sisteminėmis ir balansavimo paslaugomis.

Pirmaisiais veiklos metais balansavimo pajėgumų rinkoje netrūko iššūkių – buvo stebimos aukštos kainos ir jų šuoliai. Atitinkamai Baltijos šalių nacionalinės reguliavimo institucijos pradėjo du REMIT tyrimus dėl rinkos dalyvių veiksmų Baltijos balansavimo pajėgumų rinkoje. Abiem atvejais tiriami Latvijos balansavimo paslaugų teikėjų veiksmai, todėl tyrimus vykdo Latvijos nacionalinė reguliavimo institucija, tačiau VERT prisideda prie tyrimų eigos kaip suinteresuota šalis. Taip pat pažymėtina, kad per metus balansavimo pajėgumų kainos stabilizavosi ir Baltijos balansavimo pajėgumų kaštai 2025 m. IV ketv. lyginant su 2025 m. II ketv. sumažėjo 66 proc. Vis dėlto, lyginant su kitoms ES šalimis balansavimo pajėgumų kainos Lietuvoje išlieka aukštos ir tai liudija tolimesnio rinkos vystymosi poreikį.

[1] 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1787 dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942

Lietuvoje vykdant elektros energijos tiekimo rinkos liberalizaciją, gyventojams sudaryta galimybė pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją. Nepriklausomą tiekėją jau pasirinko 97 proc. pirmojo etapo ir 94 proc. antrojo etapo vartotojų. Tuo tarpu trečiojo etapo vartotojų aktyvumas mažesnis – tik 50 proc. jų pasirinko nepriklausomą tiekėją. Siekiant apsaugoti jautriausias gyventojų grupes, priėmus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) pakeitimus, pažeidžiamiems ir mažiausiai elektros energijos suvartojantiems vartotojams sudaryta galimybė likti visuomeniniame tiekime iki 2030 metų. Jie taip pat turi teisę bet kuriuo metu pasirinkti nepriklausomą tiekėją, o jį pasirinkus ir vėl grįžti į visuomeninį tiekimą.

VERT 2025 m. tobulino teisinį reguliavimą – siekiant užtikrinti rinkos dalyviams greitesnę prieigą prie elektros tinklų ir tolygesnį elektros įrenginių prijungimo prie tinklų kainos kitimą buvo pakeisti perdavimo ir skirstymo tinklų operatorių Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkų aprašai ir Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodika.

2025 m. birželio 9 d. buvo atnaujintas Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursas, organizuojamas pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį (su skatinimu), tačiau dėl per mažo dalyvių skaičiaus, konkursas VERT 2025 m. spalio 10 d. nutarimu paskelbtas neįvykusiu.

VERT, prisidėdama prie geresnės verslo aplinkos kūrimo, mažindama ūkio subjektų patiriamą naštą, jiems kreipiantis dėl VERT išduodamų energetikos objektų ir įrenginių techninės būklės vertinimo pažymų ir pažymų paleidimo-derinimo darbams ir įgyvendindama Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos rekomendacijas, pateiktas atlikus Techninės paramos priemonės (TSI) programos projektą „Atsinaujinančios energetikos leidimų išdavimo efektyvinimas (23LT01)“, patvirtino septynių teisės aktų projektų pakeitimus. Įgyvendinus numatytus pokyčius, planuojama, kad pažymų išdavimo kaštai sumažės daugiau nei 2 kartus. Taip pat atsisakyta perteklinio reguliavimo mažos galios įrenginiams, didinant paslaugų teikimo efektyvumą numatyta, kad elektros sektoriaus objektai tikrinami vietoje tik vieną kartą, prieš išduodant pažymą paleidimo-derinimo darbams.

Pirmininkas Renatas Pocius

2. PAGRINDINIAI POKYČIAI DUJŲ IR ELEKTROS SEKTORIUOSE

2.1. Rinkos plėtra ir priežiūra

- Elektros energetikos rinka

2025 m. Lietuvos elektros energetikos sistemoje (toliau – LEES) importuotas elektros energijos kiekis, lyginant su 2024 m., sumažėjo 26,82 proc. ir 2025 m. sudarė 47,2 proc. bendro elektros energijos poreikio šalyje (poreikis – 13,2 TWh). 2025 m. šalyje buvo pagaminta 9,70 TWh elektros energijos, importas sudarė 6,23 TWh, o eksportas – 2,64 TWh. Galutinis elektros energijos suvartojimas šalyje 2025 m. sudarė 11,74 TWh. Bendra įrengtoji galia elektrinėse 2025 m. didėjo ir siekė 8 465MW (2024 m. – 6 509 MW).

Faktiškai įgyvendintų investicijų suma 2025 m. siekė 625,4 mln. Eur, iš šio skaičiaus 374,3 mln. Eur buvo investicijos į skirstomuosius tinklus (10 proc. daugiau, nei pernai), 169,9 mln. Eur – investicijos į perdavimo tinklus (28 proc. mažiau, nei pernai), 81,2 mln. Eur – investicijos į reguliuojamą elektros energijos gamybą (63 proc. daugiau, nei pernai). Palyginti su 2024 m., faktinės investicijos padidėjo 41,6 mln. Eur (7,1 proc.).

2025m. elektros energetikos sektoriuje VERT reguliavimą taikė 2475 ūkio subjektų atžvilgiu. Tai apima licencijuojamas arba leidimais reguliuojamas nepriklausomo elektros energijos tiekimo ir telkimo, perdavimo, skirstymo, visuomeninio tiekimo ir elektros energijos gamybos veiklas, taip pat leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.

11 iš šių ūkio subjektų buvo taikytas kainų reguliavimas. 2025 m. pabaigoje VERT išduotas licencijas turėjo: AB „Litgrid“ – elektros energijos PSO, AB „Energijos skirstymo operatorius“, AB „Achema“, UAB „Dainavos elektra“ ir AB „Akmenės cementas“ – elektros energijos skirstymo sistemos operatoriai (toliau – SSO), UAB „Ignitis“ – visuomeninis elektros energijos tiekėjas.

2025 m. pabaigoje 44 ūkio subjektai turėjo VERT išduotus nepriklausomo elektros energijos tiekimo leidimus, iš jų 3 tiekė elektrą buitiniams vartotojams, 41 – nebuitiniams vartotojams.

2025 m. pabaigoje 2709 ūkio subjektai (fiziniai ir juridiniai asmenys) turėjo VERT išduotus leidimus gaminti elektros energiją (be gaminančių vartotojų), 348 ūkio subjektai (fiziniai ir juridiniai asmenys) turėjo VERT išduotus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.

1 pav. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius elektros sektoriuje 2025 m.

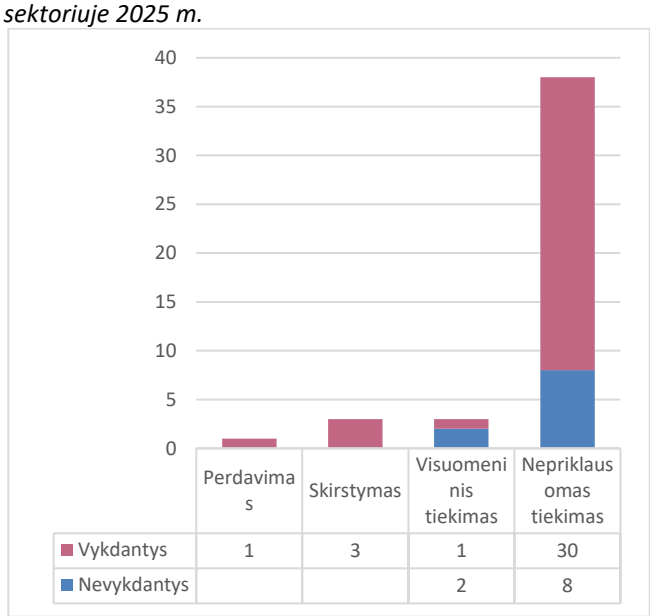

2 pav. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius elektros sektoriuje 2024 m.

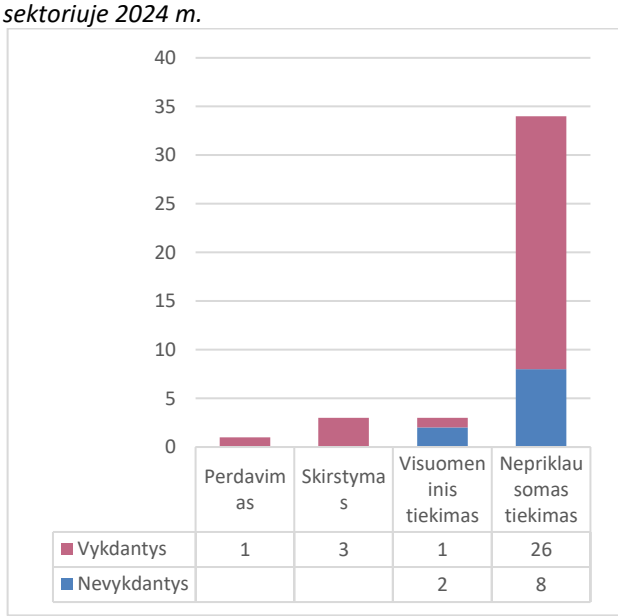

Šaltinis – VERT.

3 pav. 2025 m. VERT reguliuojamų rinkos dalyvių skaičius

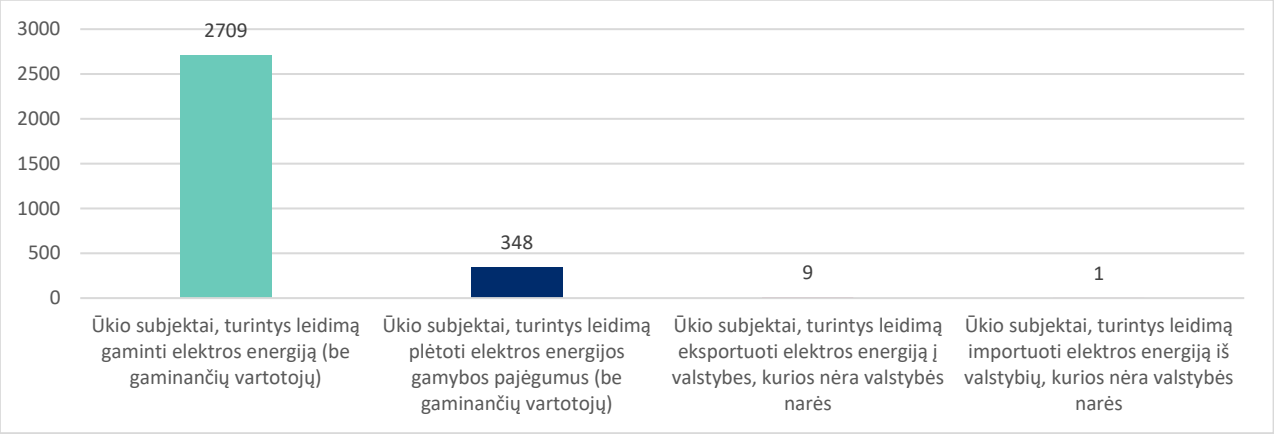

Šaltinis – VERT.

VERT, vadovaudamasi EEĮ 22[2] straipsniu, Piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo, panaikinimo ir informacijos apie piliečių energetikos bendriją teikimo tvarka, patvirtinta VERT 2023 m. kovo 17 d. nutarimu Nr. O3E-289 „Dėl Piliečių energetikos bendrijos statuso suteikimo, panaikinimo ir informacijos apie piliečių energetikos bendriją teikimo tvarkos patvirtinimo“, 2025 metais suteikė 35 piliečių energetikos bendrijos (PEB) statusus, t. y. 2025 metais suteikta 1,5 karto daugiau PEB statusų nei 2024 metais. Taip pat, vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20[2] straipsniu, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybes 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 829 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ ir VERT 2025 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. O3E-1156 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“, buvo suteikti 5 atsinaujinančių išteklių energetikos bendrijos (AIEB) statusai.

VERT, vadovaudamasi minėtomis Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių nuostatomis, 2025 m. išdavė leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus (206), plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus hibridinėms elektrinėms (53), leidimus plėtoti energijos kaupimo įrenginius (55) bei leidimus gaminti (206), taip pat leidimus vykdyti nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo (9) ir nepriklausomo elektros energijos tiekimo (6) veiklas.

- Gamtinių dujų rinka

Gamtinių dujų sektoriuje VERT 2025 m. reguliavo 70 ūkio subjektų. Gamtinių dujų sektoriuje licencijuojama arba leidimais reguliuojama perdavimo, skirstymo, laikymo, suskystintų gamtinių dujų (SGD) pakartotinio dujinimo, tiekimo, rinkos operatoriaus ir centralizuotai teikiamų suskystintų naftos produktų veikla.

2025 m. importuotų gamtinių dujų apimtys siekė 33 659 GWh ir buvo 12,26 proc. didesnės nei 2024 m. (29 980 GWh). 2025 m., palyginti su 2024 m., gamtinių dujų sektoriaus pardavimai didmeninėje rinkoje padidėjo 67,15 proc., nuo 12 497 GWh iki 20 890 GWh, o mažmeninėje rinkoje padidėjo 41,05 proc. (nuo 5 279 GWh iki 7 446 GWh). UAB „GET Baltic“ gamtinių dujų biržoje iki 2025 m. rugsėjo 8 d. suprekiautas gamtinių dujų kiekis sudarė 7,21 TWh ir buvo 32,34 proc. didesnis, palyginti su 2024 m. tuo pačiu laikotarpiu parduotu gamtinių dujų kiekiu (5,45 TWh)[2].

[2] Rinkos operatorius UAB Get Baltic licencijuojamą veiklą vykdė iki 2025 m. rugsėjo 8 d. Palyginimo tikslais skaičiavimuose buvo įvertintas atitinkamas 2024 m. laikotarpis. 2025 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. O3E-950 „Dėl European Energy Excehenge AG pripažinimo galinčia vykdyti gamtinių dujų biržos operatoriaus veiklą Lietuvos Respublikoje“ pripažino European Energy Exchenge AG galinčia vykdyti gamtinių dujų biržos operatoriaus veiklą Lietuvos Respublikoje nuo 2025 m. rugsėjo 9 d.

Gamtinių dujų sektoriaus (perdavimas, skirstymas, SGD pakartotinis dujinimas, tiekimas) pajamos 2025 m. sudarė 1 537 mln. Eur, t. y. buvo beveik 48,3 proc. didesnis nei 2024 m. (1 036 mln. Eur). Labiausiai tam įtakos turėjo 49,51 proc. padidėjęs gamtinių dujų tiekimo įmonių parduotas gamtinių dujų kiekis (nuo 21 635 GWh iki 32 347 GWh). 2025 m. gamtinių dujų sektoriuje iš viso investuota 31 mln. Eur, t. y. 80,9 proc. mažiau, palyginti su 2024 m. (162 mln. Eur).

VERT, patikrinusi, ar AB „Amber Grid“ pateiktos gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainos yra pagrįstos ir objektyvios, neviršija nustatytos pajamų viršutinės ribos, ar teisingai diferencijuotos, siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo tarp sistemos naudotojų grupių, patvirtino Lietuvos dujų PSO tarifus 2026 metams, pagal kuriuos vidutinė dujų perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojams sieks 1,52 Eur/MWh. Tai 5 proc. mažiau, palyginti su šiais, 2025 metais, galiojančia dujų perdavimo kaina, kuri yra 1,60 Eur/MWh.

2.2. Švarios energijos paketo įgyvendinimas

2025 m. nebuvo priimta VERT teisės aktų pakeitimų, susijusių su Švarios energijos paketo įgyvendinimu.

Europos resursų adekvatumo vertinimo (ERAA) 2024 analizė

2025 m. Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (angl. *European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators* – ACER) patvirtino ERAA 2024 analizę, rengiamą pagal Reglamento (ES) 2019/943 23 straipsnį. ERAA tikslas – nustatyti išteklių pakankamumo problemas ir suteikti tvirtą bei objektyvų pagrindą politiniams sprendimams, ypač vertinant pajėgumų mechanizmų poreikį.

ERAA 2024 yra žingsnis į priekį nuolat siekiant pateikti patikimą priemonę Europos sprendimų priėmėjams. Lyginant su ankstesnėmis redakcijomis, ENTSO-E įdiegė svarbių metodologinių patobulinimų: atnaujino klimato duomenų bazę, taikė srautu pagrįstą pajėgumų skaičiavimo metodą tiek ekonominio generavimo skirstymo (angl. *economic dispatch*), tiek investicijų moduliuose ir patikslino priverstinių atjungimų modeliavimą. Vis dėlto ERAA 2024 išliko keletas svarbių trūkumų. Didžiausią susirūpinimą kelia nuoseklumo spraga tarp investicijų vertinimo (EVA) ir ekonominio generavimo skirstymo (ED) modulių.

Siekdama, kad ERAA visiškai atitiktų metodiką ir taptų patikima priemone politikos formuotojams, ACER nuomone, ENTSO-E turi 2025 m. ERAA pagerinti EVA ir ED modulių nuoseklumą bent 50 proc., įtraukti scenarijų su pajėgumų mechanizmais, sustiprinti apkrovos dalijimosi funkcijos empirinį pagrindimą ir skaidrumą, bei naudoti vienodą srautu pagrįstų domenų rinkinį abiejuose moduliuose.

Baltijos PSO prekybos zonų peržiūros ataskaita

2025 m. prekybos zonų konfigūracijos klausimu esminių pokyčių neįvyko. Po Baltijos šalių elektros energetikos sistemų sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais toliau buvo renkami aktualūs duomenys, kurie ateityje bus naudojami vertinant galimą Baltijos šalių prekybos zonų sujungimo tikslingumą, perdavimo sistemos pajėgumus bei galimą poveikį rinkai. Ankstesnės ACER išvados dėl Baltijos prekybos zonų konfigūracijos išliko nepakitusios.

Elektros energijos kainų palyginimo priemonė

Tikslas – palengvinti nepriklausomų elektros energijos tiekėjų kainų palyginimą ir tiekėjo pasirinkimą. VERT 2021 m. rugsėjo mėn. buitiniams vartotojams pristatė naują elektros kainų

palyginimo skaičiuoklę – įrankį, kuris palengvina nepriklausomo elektros energijos tiekėjo pasirinkimo procesą bei užtikrina platesnę informaciją vartotojams apie tiekėjų taikomus elektros energijos tarifus. Skaičiuoklė leidžia palyginti skirtingų nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymus pagal vartotojams aktualius kriterijus: vartotojo metinį (mėnesinį) elektros energijos suvartojimą, laiko zonų skaičių, fiksuotos ar kintamos kainos pasiūlymus, atsinaujinančios energijos poreikį, plane siūlomos kainos fiksavimo trukmę (1–12 mėn., 13–24 mėn., 25–36 mėn. ar ilgesnius nei 3 metų trukmės kainų pasiūlymus), rezultatus pateikiat nuo pigiausio iki brangiausio tiekėjų siūlomo plano. Siekiant užtikrinti efektyvų rinkoje siūlomų planų palyginimą 2025 metais skaičiuoklė buvo modernizuota įvedant tiekėjų planus su galios dedamąja.

Skaičiuoklę galima rasti adresu https://skaiciuokle.vert.lt/.

3. ELEKTROS RINKA

3.1. Tinklo reguliavimas ir techninis funkcionavimas

- Veiklų atskyrimas

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies j punktas: Kryžminis subsidijavimas

2025 m. nebuvo pasikeitimų dėl EEĮ nuostatų, susijusių su AB „Litgrid“ ir AB „Energijos skirstymo operatorius“[3] veiklos ir kontrolės atskyrimu. Pagal šias nuostatas VERT kontroliuoja, kad būtų veiksmingai atskirtos veiklos energetikos sektoriuje, užtikrintas energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumas nuo komercinių energetikos veiklos interesų ir būtų išvengta kryžminio subsidijavimo. . VERT nuolat prižiūri ir kontroliuoja, kaip elektros PSO ir SSO, vykdydami savo veiklą, užtikrina EEĮ 54 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus, naudodama šias priemones:

1. **Reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninės užduoties taikymas.** Nuo 2019 m. VERT patvirtinus reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninę užduotį, reguliuojamosios veiklos ir apskaitos atskyrimo reikalavimų vykdymas papildomai kontroliuojamas nepriklausomų auditorių atliekamomis detaliomis reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros procedūromis. Nepriklausomų auditorių atliekamų reguliuojamosios veiklos ir apskaitos atskyrimo reikalavimų vykdymo patikrų ataskaitos kasmet teikiamos VERT. 2025 m. reikšmingų reguliuojamosios veiklos ir apskaitos atskyrimo reikalavimų nesilaikymo nebuvo pastebėta. 2026 m. buvo patvirtinta (pratęsta) metinė Reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninė užduotis, kuri bus naudojama 2026 m. VERT teikiamų reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrai, kurioje nustatyta, kad tais atvejais, kai per ataskaitinį laikotarpį VERT atliko įmonių reguliuojamosios veiklos planinį ar neplaninį patikrinimą ir jo metu nustatė neatitikimų, auditorius privalo įvertinti, ar tikrinamųjų reguliuojamosios veiklos ataskaitų duomenų koregavimai buvo atlikti laikantis VERT patikrinimo akte nustatytų reikalavimų.
2. **Reikalavimas reguliariai teikti atitikties ataskaitą.** VERT taiko reikalavimą SSO turėti pagal VERT patvirtintus kriterijus (reikalavimus) parengtą atitikties programą. Pagal šią programą SSO teikia VERT ataskaitą dėl elektros energijos tinklų naudotojų nediskriminavimo, nediskriminacinės prieigos prie elektros energijos skirstomųjų tinklų ir pasinaudojimo elektros energijos skirstomaisiais tinklais sąlygų, SSO veiklos nepriklausomumo nuo gamybos ir tiekimo veiklos interesų, priemonių, veiksmų, kuriais išvengiama šių veiklos rūšių kryžminio subsidijavimo. SSO kiekvienais metais iki gegužės 1 d. viešai paskelbia ir pateikia VERT metinę atitikties programos ataskaitą.

- Tinklo plėtra ir optimizavimas

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies k punktas: Investicijų planai

AB „Litgrid“ investicijų planų priežiūra vykdoma pagal sąlygas, įtvirtintas EEĮ. PSO AB „Litgrid“ ne rečiau kaip kas 2 metus (iki liepos 1 d.) VERT pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. VERT, jį derindama, įvertina PSO jau įgyvendintas investicijas, koreguoja anksčiau suderintas, bet dar neįgyvendintas investicijas, jų atlikimo terminus, darbų sumas ir kt.

[3] Pasikeitus aplinkybėms, dėl kurių nebūtų užtikrinamas EEĮ 54 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų veiklos rūšių ir apskaitos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimas, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių aplinkybių pasikeitimo AB „Energijos skirstymo operatorius“ įpareigota informuoti VERT. 2024 m. tokių aplinkybių pasikeitimo neužfiksuota.

Atsižvelgiant į tai, kad PSO tinklų plėtros planai atnaujinami kas du metus, paskutinis VERT suderintas AB „Litgrid“ pateiktas 2024–2033 m. LEES 400-110 kV tinklų plėtros planas buvo 2024 m. spalio 31 d. Patvirtintas ir šiuo metu galiojantis „Litgrid“ 10 metų elektros perdavimo tinklų plėtros planas yra skelbiamas Bendrovės tinklapyje[4]. 2026 m. „Litgrid“ rengia naują 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą 2026-2035 m. ir iki liepos 1 d. teiks VERT.

Elektros energetikos perdavimo tinklo plėtros ir atnaujinimo investicijoms šiuo metu galiojančiame 2024–2033 m. plane skirta apie 2,70 mlrd. Eur., t. y. 33 proc. daugiau, palyginti su ankstesniame 2022−2031 m. plane tinklo plėtrai ir atnaujinimui planuota suma (2,03 mlrd. Eur).

2024–2033 m. pagrindinės investicijos numatytos elektros infrastruktūros atstatymui ir remontams (54 proc.), tinklo plėtrai (28 proc.) ir strateginiams projektams (15 proc.).

Per 2025 metus AB „Litgrid“ pasiekė ženklią pažangą, įgyvendindama bendro intereso projektus (angl. *Projects of Common Interest* – PCI) ir kitus strateginius (sinchronizacijos) projektus.

Įgyvendinus Sinchronizacijos investicijų programą, 2025 metų vasario 9 d. įvyko LEES sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros tinklais – tai paskutinis žingsnis į Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos veikia vienoje sinchroninėje erdvėje kartu su kitų Europos šalių sistemomis. Sinchronizacijos projektas leido Lietuvai pasiekti energetinę laisvę, todėl jis yra ypač svarbus nacionalinio saugumo prasme, sinchronizacijos projekto apimtyje įdiegta infrastruktūra padeda integruoti į Lietuvos sistemą daugiau elektros gamybos iš atsinaujinančių išteklių, prisideda prie Lietuvos tikslo 2050 m. tapti šalimi, 100 proc. reikalingos elektros pasigaminančia iš vėjo, saulės ir kitų atsinaujinančių išteklių, tai naudinga ir ekonomine prasme, nes sukuria lygias konkurencines sąlygas gamintojams, skatina investicijas rinkoje.

2025 metais buvo:

- tęstas „Harmony Link“ projektas: užbaigta galimybių studija jungties statybai sausumoje. Naujai 220 kV linijai prijungti Lietuvos pusėje būtų statoma nauja 330/220/110 kV transformatorių pastotė (toliau – TP) šalia esamos 110 kV Gižų TP bei prijungiant ją prie 330 kV oro linijos Bitėnai-Kruonio HAE. Taip pat buvo parengta „Harmony Link“ sausumos jungties vystymo plano koncepcija ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita;
- įgyvendintas 330 kV elektros perdavimo linijos Vilnius–Neris statybos projektas;
- įgyvendintas 330 kV elektros perdavimo linijos Kruonio HAE–Bitėnai statybos projektas;
- įgyvendintas 330 kV elektros perdavimo linijos Darbėnai–Bitėnai statybos projektas;
- prie LEES prijungti nauji sinchroniniai kompensatoriai 330 kV Telšių, Alytaus ir Neries TP;
- rekonstruota 330/110/10 kV Neries TP;
- užbaigta 330 kV skirstyklų „Mūša“ ir „Darbėnai“ statyba.

2025 m. „Litgrid“ inicijavo Tarpsisteminių jungčių programą, kurią sudaro tiek vidinių 330 kV OL rekonstravimas, tiek tarpsisteminių 330 kV linijų rekonstravimas bei naujos 330 kV EPL Varduva–Broceni statyba. Atitinkamai reikalinga bus išplėsti esamą 110 kV Varduvos skirstyklą pastatant naują 330 kV Varduvos TP bei įrengiant naujus autotransformatorius bei įrengti šuntinius reaktorius 330 kV Darbėnų ir Mūšos skirstyklose.

Didelis dėmesys skiriamas ir infrastruktūros apsaugai bei stiprinimui. Atitinkamai inicijuota Infrastruktūros atsparumo programa.

Nuo 2018 m. SSO AB „Energijos skirstymo operatorius“, kaip SSO, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, vadovaudamasis EEĮ 391 straipsnyje nustatyta pareiga, savo tinklalapyje skelbia investicijų planus. Prieš paskelbdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, SSO vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. VERT 2025 m. sausio 24 d. suderino investicijų planą 2024–2033 metams. AB „Energijos skirstymo operatorius“ planuoja, kad 2024-2033 m. elektros energijos skirstymo tinklo plėtros ir atnaujinimo investicijų poreikis sieks apie

[4] litgrid.eu/uploads/files/dir735/dir36/dir1/19_0.php

3,31 mlrd. Eur, t. y. bus 17 proc. didesnis, palyginti su 2022–2031 m. (2,82 mlrd. Eur). Didžiausią įtaką numatomų investicijų apimties padidėjimui turi išaugusios rangos darbų ir medžiagų kainos bei augančios naujų vartotojų pajungimo apimtys elektros energetikos sektoriuje. Didžioji dalis investicijų (49 proc.) bus skiriama naujiems vartotojams prijungti, antra pagal dydį investicijų dalis (40 proc.) bus skiriama elektros tinklo atsparumui ir patikimumui didinti, 110-35 kV ir 10-0,4 kV – elektros tinklui atstatyti. Likusi dalis (11 proc.) teks kitoms investicijoms (elektros energijos tinklo iškėlimas (plėtra), elektros energijos išmanieji skaitikliai, išmaniųjų skaitiklių informacinės sistemos, transportas, kitas ilgalaikis turtas, informacinės technologinio turto ir valdymo sistemos).

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies l punktas: Išmaniojo tinklo plėtra

AB „Litgrid“ kiekvienais metais įgyvendina transformatorių pastočių ir elektros perdavimo linijų rekonstravimo projektus, keisdama pasenusią įrangą į naujausias technologijas, matavimo, stebėjimo ir valdymo sistemas. Visa tai leidžia vykdyti LEES pažangų monitoringą ir valdymą. Elektros energijos vartotojų objektų aprūpinimo elektros energija užtikrinimas, elektros energijos tiekimo saugumo didinimas, eksploatacinių ir operatyvinio valdymo sąnaudų mažinimas, pažangiųjų elektros tinklų plėtra ir modernizavimas leidžia efektyviau ir patikimiau vartoti energiją, didina atsinaujinančių energijos išteklių integraciją į rinką.

Kintamo linijos pralaidumo technologijos plėtra elektros perdavimo tinkle

Sėkmingai įgyvendinus kintamo linijų pralaidumo (angl. *Dynamic Line Rating*, DLR) pilotinį projektą, AB „Litgrid“ 2026 metais pradeda plačiai taikyti šią technologiją elektros perdavimo tinkle. DLR technologija bus diegiama 612 km 110 kV ir 561 km 330 kV oro linijų.

Įdiegus DLR technologiją tikimasi efektyviau išnaudoti esamą elektros perdavimo tinklo infrastruktūrą, sumažinti tinklo perkrovų riziką, sudaryti palankesnes sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių integracijai ir atidėti arba optimizuoti dalį tinklo plėtros investicijų. Surinkti realaus laiko duomenys bus integruojami į tinklo valdymo ir planavimo sistemas, sudarant galimybes operatyviau valdyti galios srautus ir tiksliau planuoti tinklo eksploatavimą.

DLR diegimas yra vienas iš AB „Litgrid“ vykdomų perdavimo tinklo skaitmeninimo ir lankstumo didinimo sprendimų, skirtų efektyviau valdyti sparčiai augančius elektros energijos srautus ir užtikrinti patikimą elektros sistemos veikimą didėjant atsinaujinančios energetikos daliai.

AEI generacijos valdymo įrankiai perdavimo tinklo perkrovų valdymui.

AB „Litgrid“ vysto skaitmeninius įrankius, skirtus efektyviam elektros perdavimo tinklo perkrovų valdymui sparčiai augant atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) generacijai. Tikslas – planavimo etapu ir realiuoju laiku identifikuoti galimas tinklo perkrovas bei taikyti optimalias priemones jų prevencijai ar pašalinimui, užtikrinant patikimą elektros sistemos veikimą ir maksimaliai išnaudojant esamos infrastruktūros pralaidumą.

Kuriami funkcionalumai leidžia integruoti įvairius perdavimo sistemos valdymo ir analizės modulius:

- Perdavimo tinkle patikimumo vertinimo sistemoje yra atliekama perdavimo tinklo darbo režimo analizė ir apskaičiuojami numatomi ribojimai, apie ribojimus iš anksto informuojami tinklų naudotojai – jiems yra perduodamos SGR (saugios generacijos ribos).
- SCADA/EMS sistemoje atliekami realaus laiko perdavimo tinklo linijų apkrovų ir balanso skaičiavimai. Diegiamas generacijos ribojimo uždavinys, kuris leidžia greitai apriboti generaciją dėl perdavimo tinklo perkrovų ir sistemos balanso užtikrinimo.

Planavimo įrankis veikia pažangaus metodo pagrindu, kuris įvertina elektrinių įtakos konkrečioms tinklo perkrovoms vertinimą naudojant galios srautų pasiskirstymo (PTDF) modelius. Įrankiuose numatytas dinaminių linijų pralaidumo (DLR) duomenų integravimas. Tai leidžia

efektyviau integruoti didėjančius AEI pajėgumus ir sumažinti būtinybę taikyti plataus masto generacijos ribojimus.

Įrankio vystymas yra svarbi išmaniojo tinklo plėtros dalis, nes leidžia operatoriui pasitelkus skaitmenines analizės ir valdymo priemones lanksčiau ir efektyviau valdyti elektros srautus, integruoti decentralizuotą generaciją bei užtikrinti elektros sistemos saugumą ir patikimumą.

2025 m. SSO AB „Energijos skirstymo operatorius“ toliau diegė save gydančio tinklo (gedimų metu veikiančio be dispečerio įsitraukimo) sprendimus. Siekiant plėsti nuotolinį ir automatinį tinklo valdymą (išmanų tinklą) 2025 m. įdiegiant per nuotolį dispečerio valdomą įrangą, buvo rekonstruoti 2 vnt. nevaldomų 10 kV skirstomųjų punktų, kuriuose gedimų lokalizavimas vyksta automatizuotu būdu DMS (angl. *Distribution Management System*) sistemoje.

Didinant 10 kV tinklo valdomumo lygį, buvo rekonstruojamos linijos, diegiami nuotolinio valdymo įrenginiai, kad vieno gedimo metu, naudojant nuotolinio valdymo sprendimus, maksimalus atsijungusių klientų skaičius būtų 600 ir mažiau. 2025 m. automatizuota 46 vnt. tokių 10 kV linijų. Planuojama ir toliau pasirinktuose tinklo segmentuose diegti komutavimo aparatus.

2026 m. numatyta automatizuoti virš 40 vnt. 10 kV linijų, kuriose komutavimo aparatai be dispečerio įsikišimo nustatytų pažeistą tinklo ruožą ir jį atjungtų (izoliuotų), t. y. diegiama vadinamoji FLIR (angl. *Fault Location Isolation Restoration*) automatikos programa, kuri įrengiama ant jungtuvų ir atsijungus bet kuriam iš jungtuvų paleidžia FLIR atstatymo programą.

2025 m. viduryje sudaryta technologinio turto valdymo sistemos (angl. *Asset Management System*) funkcionalumo išplėtimo vystymo paslaugų ir versijos atnaujinimo sutartis. Per penkerių metų laikotarpį suplanuota išvystyti elektros energijos darbų ūkio būdu valdymą, elektros energijos ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų dispečerinio valdymo funkcionalumus, užtikrinti technologinio turto valdymą.

Po 2024 m. užbaigtų vystyti visų centralizuotos energijos duomenų platformos (angl. *Data Hub*) projekte numatytų modulių, 2025 m. buvo koncentruojamasi į naujas paslaugas klientams ir pačios sistemos technologinio lygio pakėlimą. Sudiegtas svarbus pokytis intervalinių duomenų atidavimas nepriklausomiems tiekėjams „push“ sprendimu, kuris leis tiekėjams greičiau gauti didesnius duomenų kiekius greičiau ir efektyviau. Taip pat naujais pjūviais buvo praplėstos balansavimo ataskaitos, papildyti sąskaitybos duomenys naujomis tarifų dedamosiomis, išplėstas informavimo modulis. 2025 m. didelis dėmesys buvo skiriamas greitaveikai ir stabilumui gerinti – keliamos modulių versijos, keičiamos vidinės integracijos į naujas.

AB Energijos skirstymo operatorius nuo 2022 m. liepos mėnesio pradėjo masinį išmaniųjų elektros skaitiklių diegimą elektros energiją vartojantiems klientams. 2026 m. pradžioje Lietuvoje jau buvo įdiegta 1,33 mln. išmaniųjų skaitiklių iš bendro 1,89 mln. vartotojų skaičiaus – tai sudaro apie 70 proc. visų elektros vartotojų.

Pagal 2019 m. rugsėjo 19 d. su VERT suderintą investicijų planą, projektas įgyvendinamas dviem etapais – iki 2025 m. ir iki 2037 m. Pirmasis etapas buvo sėkmingai užbaigtas 2025 metų pabaigoje. Jo metu prioritetas skirtas didesnį elektros kiekį vartojantiems klientams, o įdiegti išmanieji skaitikliai šiuo metu apskaito daugiau nei 90 proc. viso paskirstomo elektros energijos kiekio Lietuvoje. Antrasis etapas tęsiamas pagal patvirtintą planą iki 2037 metų – investicijų kryptis ir apimtis nepakito.

2025 metais, plečiantis išmaniosios apskaitos infrastruktūrai, sudaromos prielaidos efektyvesniam tinklo valdymui, tikslesniam vartojimo stebėjimui ir naujiems klientų sprendimams energetikos srityje.

- Tinklų tarifai

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: tinklų tarifų nustatymo raida

Perdavimo ir skirstymo paslaugų tarifai

VERT, įvertinusi perdavimo sistemos operatoriaus AB „Litgrid“ sąnaudas, 2026 metams nustatė 21,4 proc. didesnę perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą, palyginti su 2025 metais. Perdavimo paslaugos kainos viršutinės ribos didėjimą 2026 metams lemia mažesnis planuojamas perduoti elektros energijos kiekis, darbo užmokesčio sąnaudų didėjimas ir į 2025 metų kainos viršutinę ribą įtraukta investicijų grąžos ir Ilgo laikotarpio vidutinių padidėjimo sąnaudų (LRAIC) korekcija už 2022–2023 m.

VERT, įvertinusi daugiau nei 100 tūkst. vartotojų savo aptarnaujamoje teritorijoje turinčio skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudas, 2026 metams nustatė 5,8 proc. didesnę AB „Energijos skirstymo operatorius“ elektros skirstymo paslaugos vidutinės įtampos (VĮ) tinklais kainos viršutinę ribą ir 24,5 proc. didesnę elektros skirstymo paslaugos žemos įtampos (ŽĮ) tinklais kainos viršutinę ribą. Skirstymo paslaugos kainos didėjimą lėmusios priežastys: didesnės OPEX (DU) ir OPEX (be DU) sąnaudos dėl darbo užmokesčio ir infliacijos rodiklių pokyčio, skirtos didesnės papildomos dedamosios, taip pat dėl didesnių nusidėvėjimo sąnaudų ir investicijų grąžos, sąlygotų atliktų didesnių investicijų į turtą. Skirstymo paslaugos kainos mažėjimą lėmė lyginant su 2025 metais dėl mažesnės elektros energijos rinkos kainos ir prognozuojamo mažesnio elektros energijos technologinių nuostolių koeficiento įvertintos mažesnės technologinių nuostolių sąnaudos.

VERT 2026 metams nustatė papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, lygią 1,2653 ct/kWh (be PVM). Palyginti su 2025 m., papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos sumažėjo 24,8 proc. (2025 m. buvo 1,6816 ct/kWh), o pokytį sąlygojo įvertintas AB „Litgrid“ 2024 metams VERT nustatytų pajamų ir sąnaudų dydžių ir AB „Litgrid“ 2024 metais faktiškai gautų pajamų ir faktiškai patirtų sąnaudų dydžių skirtumas, perkamų PSO paslaugų kainų pokytis. Šis rezultatas, apskaičiuotas vadovaujantis Rezervinės galios metodikos 28[1] punkto nuostatomis, AB „Ignitis gamyba“ grąžintinas susidaręs neatitikimas tarp prognozuotų ir faktiškai patirtų sąnaudų.

1 lentelė. *Elektros energijos perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų viršutinės ribos 2025–2026 m. (ct/kWh)*

Bendrovė	***2025 m.***		***2026 m.***		**Pokytis, proc.**	
Perdavimo sistemos operatorius						
AB „Litgrid“	*1,045*		*1,269*		*21,4*	
Skirstymo sistemos operatoriai						
	VĮ	*ŽĮ*	*VĮ*	*ŽĮ*	*VĮ*	*ŽĮ*
AB „Energijos skirstymo operatorius“	*1,147*	*2,639*	*1,214*	3,286	5,84	24,52
AB „Akmenės cementas“	*1,904*	*2,082*	*1,136*	1,261	-40,34	-39,43
AB „Achema“	*0,77*		1,32		71,43	
UAB „Dainavos elektra“	1,541	3,174	1,543	2,910	0,13	-8,32

Šaltinis – VERT.

Rezervinės galios paslaugų ir izoliuoto darbo paslaugų kainos

Atsižvelgiant į 2019 m. vasario mėn. VERT patvirtintos Elektros energijos rezervinės galios paslaugų rinkų tyrimo ataskaitos rezultatus AB „Ignitis gamyba“ buvo pripažinta turinčią didelę įtaką tretinio aktyviosios galios rezervo, skirto įtampų valdymui 330 kV perdavimo tinkle ir antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugų rinkoje, o AB „ORLEN Lietuva“, AB „Panevėžio energija“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinė buvo pripažintos turinčios didelę įtaką

tretinio aktyviosios galios rezervo, skirto antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo atkūrimui, užtikrinimo rinkoje. Atsižvelgiant į tai minėtų paslaugų kainos yra reguliuojamos.

Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. vasario mėn. pradėjo veikti bendra Baltijos balansavimo pajėgumų rinka, siekiant jog pereinamuoju laikotarpiu nedidėtų vartotojų elektros energijos kainos dedamoji, susijusi su energetikos sektoriaus sisteminėmis ir balansavimo paslaugomis, buvo atlikti Rezervinės galios ir izoliuoto energetikos sistemos darbo užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos pakeitimai, kurie užtikrino optimalų balansą tarp perdavimo tinklų operatoriaus pajamų ir sąnaudų.

2025 m. rugsėjo mėn. PSO AB „Litgrid“ viešai paskelbė, kad siekiant užtikrinti izoliuotos elektros energetikos sistemos darbą, planuoja, kad 2026 m. reikės 1169 MW/h elektros energijos gamybos įrenginių prieinamumo apimčių. Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugai bus reikalingi visų gamintojų, galinčių teikti izoliuoto darbo paslaugas, pajėgumai. Taip pat AB „Litgrid“ informavo, kad Elektrėnų komplekso (EK) 7 bloko, EK 8 bloko ir kombinuoto ciklo bloke (KCB) įrenginių pilna galia bus užsakoma izoliuoto sistemos darbo paslaugai. Atsižvelgdama į tai, VERT nustatė AB „Ignitis gamyba“ padalinio Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės (toliau – HAE) antrinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo (dažnio atkūrimo rezervo) paslaugos, AB „Ignitis gamyba“ padalinio EK7 bloko, EK8 bloko ir KCB bei AB „Panevėžio energija“, AB „ORLEN Lietuva“, UAB Kauno termofikacinės elektrinės izoliuoto darbo paslaugos kainų viršutines ribas 2026 metams. Taip pat VERT nustatė AB „Ignitis gamyba“ avarijų, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugos, kurią 2026 m. bendrovė teiks su Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrine ir Kruonio HAE, pajamų viršutinę ribą. Baltijos šalių PSO atjungus energetikos sistemas nuo IPS/UPS sistemos ir įvykus sinchronizacijai su kontinentinės Europos sinchronine zona, antrinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo (dažnio atkūrimo rezervo) paslaugos kaina nebetaikoma. Siekiant sudaryti vienodas konkurencines sąlygas, minėtų paslaugų kainų viršutinės ribos yra konfidencialios ir viešai neskelbiamos.

VERT nustatė paskirtojo kaupimo operatoriaus UAB „Energy cells“ izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo paslaugos kainos viršutinę ribą 2026 metams – 3,72 Eur/MW/h (be PVM), kuri mažėja 10,8 proc., palyginti su 2025 m. (4,17 Eur/MW/h).

Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – VIAP) kaina

VERT nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšų poreikį, VIAP kainas ir lėšų paskirstymą VIAP teikiantiems asmenims.

Bendras 2025 m. VIAP lėšų poreikis – 7,051 mln. Eur, daugiausia iš jų: 6,414 mln. Eur numatyta gamybai iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), 0,430 mln. Eur – šios gamybos balansavimui, kurį vykdo skirstomųjų tinklų operatorius AB „Energijos skirstymo operatorius“, likusi suma (0,208 mln. Eur) administravimo sąnaudoms padengti. 2026 metų planuojamas VIAP lėšų poreikis yra 1,295 mln. Eur, iš kurių 0,621 mln. Eur numatoma AEI gamybai skatinti, 0,437 mln. Eur. AEI gamybos balansavimui, likusi suma (0,237 mln. Eur) administravimo sąnaudoms padengti.

2 lentelė. *VIAP lėšų biudžetas ir kainos 2024–2026 m.*

	2024		2025		2026
	Planuota	**Išmokėta**	**Planuota**	**Išmokėta**	**Planuojama**
Iš viso VIAP lėšų, mln. Eur, iš jų:	**26,469**	**21,069**	**7,051**	**4,375**	**1,295**
Elektros energijos iš AEI gamybai remti (įskaitant balansavimą ir centralizuotą supirkimą), mln. Eur	26,225	20,810	6,844	4,164	1,058
VIAP lėšų grąžinimas pagal EEĮ 74[1] straipsnį, mln. Eur	0	0,018	0	0	0
VIAP kaina, ct/kWh	**0**		**-0,039**		**-0,044**

Šaltinis – VERT.

Naudojimosi elektros tinklais paslaugos kainos

VERT nustatė buitiniams gaminantiems vartotojams naudojimosi elektros tinklais paslaugos kainas, ir paskelbė diferencijuotas AB „Energijos skirstymo operatorius“ elektros energijos persiuntimo paslaugų kainas, galiosiančias nuo 2026 m. sausio 1 d., kurios tiek VĮ tinklų, tiek ŽĮ tinklų buitiniams vartotojams vidutiniškai sumažintos 0,568 ct/kWh (be PVM), atitinkamai buvo sumažintos ir patvirtintos AB „Energijos skirstymo operatorius“ buitiniams gaminantiems vartotojams teikiamų paslaugų kainos 2026 m., jas pradedant taikyti nuo 2026 m. sausio 1 d. Minėtas kainų mažinimas buvo atliktas pagal patvirtintą 2018–2021 metų laikotarpio protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos viršijimo dydžio grąžinimo planą. Detalesnė kainų informaciją galima rasti www.vert.lt

Prijungimo prie elektros tinklų įkainiai

VERT ne vėliau kaip iki einamųjų kalendorinių metų lapkričio 30 d. apskaičiuoja, tvirtina ir savo interneto tinklalapyje skelbia atitinkamų metų vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros skirstomųjų tinklų įkainius ir maksimalius projektavimo dydžius.

VERT 2025 m. pabaigoje atliko prijungimo prie elektros tinklų paslaugos kainodaros principų pakeitimą, pagal kurį užtikrintas tolygesnis elektros įrenginių prijungimo prie tinklų kainos kitimas tais atvejais, kai rinkoje didėja darbų ir medžiagų kainos. Taip pat, siekiant užtikrinti greitesnę rinkos dalyvių prieigą prie perdavimo ir skirstymo elektros tinklų, buvo pakeisti tinklų operatorių Pasinaudojimo elektros tinklais aprašai, kurie atitinkamai leis užtikrinti efektyvesnį paslaugų teikimą suteikiant prieigas prie elektros tinklų.

I vartotojų grupei nustatytas įkainis už 1 kW leistinos naudoti galios įrengimą ar padidinimą didėja 3,6 proc., II ir III vartotojų grupėms įkainis didėja nuo 28,2 iki 58,8 proc.

Maksimali kompensuotina projektavimo kaina 2026 m., palyginti su 2025 m., I ir II vartotojų grupėms vidutiniškai sumažėjo 32,8 proc., III vartotojų grupei sumažėjo 16,5 proc. Maksimalus kompensuotinas projektavimo įkainis 2026 m. I vartotojų grupei sumažėjo 6,2 proc., II ir III vartotojų grupėms šis įkainis vidutiniškai padidėjo 28,6 proc.

2026 m. patvirtintas 1 kW tinklų plėtros įkainis, palyginti su 2025 m. patvirtintu, padidėjo beveik 4 kartus, t. y. nuo 1,94 Eur/kWh iki 7,73 Eur/kWh. Poveikį įkainių didėjimui turėjo darbų, atliktų pagal rangovų sutartis, sąnaudų augimas, patirtos didesnės medžiagų sąnaudos.

I-III vartotojų grupės 1 kW leistinos naudoti galios įrengimą ar padidinimą įkainių didėjimui įtakos turėjo ir 144 proc. išaugęs nutiesto tinklo kiekis, tenkantis vienam vartotojui. Ženklus pasikeitimas pastebimas tarp vartotojų prijungtų po naujos Elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių nustatymo metodikos, t. y. 2024 m. balandžio 1 d., patvirtinimo nutolusiems klientams yra suteikiamos vienodos galimybės prisijungti arba pasididinti galią nepriklausomai nuo tiesiamo atstumo.

Pažymėtina, jog siekiant prijungimo įkainių stabilumo ir išvengti ženklaus įkainių didėjimo, 2025 m. VERT priėmė sprendimą 1 kW leistinos naudoti galios įrengimą ar padidinimą įkainių didėjimo skirtumą, susidariusį tarp vidutinio 2025 m. galiojančio ir vidutinio 2026 m. apskaičiuoto įkainio, išdėstyti 3 metų laikotarpiui. Atsižvelgiant į tai, 2026 m. įkainis už 1 kW leistinos naudoti galios įrengimą ar padidinimą I-III vartotojų grupėms buvo nustatytas įvertinus tik 25 proc. įkainio dydžio augimą.

Naudojimosi jungiamosiomis linijomis (toliau – NJL) tarifas

VERT pagal 2014 m. kovo mėn. įsigaliojusius EEĮ pakeitimus nustato NJL tarifą, kuris taikomas elektros energijos eksportui į trečiąsias šalis. VERT 2024 m. patvirtino NJL kainą, taikytą 2025 m.,

kuris siekė 10,46 Eur/MWh, t. y. 21,29 proc. mažesnė nei 2024 m. (13,29 Eur/MWh). Tačiau šiuo metu nustatyta kaina nėra taikoma, kadangi elektros energijos prekyba su trečiosiomis šalimis nėra vykdoma. Aktuali informacija apie NJL kainą skelbiama VERT interneto svetainėje www.vert.lt (anglų k.), skiltyje „Regarding price of the service of access to interconnection lines“[5].

- Saugumo ir patikimumo reguliavimas

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies m punktas: Saugumo ir patikimumo standartai

Pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymą ir EEĮ VERT nustato elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus bei kontroliuoja, kaip jų laikomasi. VERT 2022 m. PSO AB „Litgrid“ ir SSO AB „Energijos skirstymo operatorius“ naujam 2022–2026 m. reguliavimo periodui pagal faktinį persiuntimo patikimumo rodiklių vidurkį nustatė minimalų persiuntimo patikimumo lygį su pagerinimo užduotimi, kuri nustatoma įvertinus per reguliavimo periodą planuojamų investicijų į elektros tinklų rekonstravimą ir modernizavimą įtaką persiuntimo patikimumui. Šis reikalavimas nustatyti pagerinimo užduotį numatytas 2021 m. pakeitus Elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus, nustatytus VERT 2009 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. O3-75 „Dėl Elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės rodiklių aprašo patvirtinimo“.

Elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės rodikliai bei jų minimalūs lygiai atskirai skaičiuojami elektros energijos perdavimo sistemai bei skirstymo tinklui (žr. paveikslus žemiau). Kuo rodiklio reikšmė mažesnė, tuo elektros energijos persiuntimo patikimumo lygis yra geresnis.

Elektros energijos persiuntimo patikimumas perdavimo tinklais yra vertinamas dviem rodikliais:

- perdavimo tinklu neperduotos elektros energijos kiekiu (angl. *energy not supplied*) (toliau – ENS);
- vidutine elektros energijos perdavimo nutraukimo trukme (angl. *average interruption time*) (toliau – AIT).

4 pav. ENS ir šio rodiklio minimalus lygis, MWh

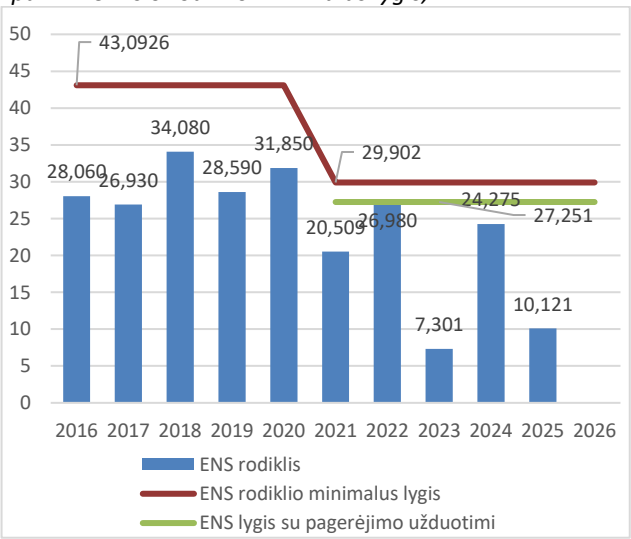

5 pav. AIT ir šio rodiklio minimalus lygis, min.

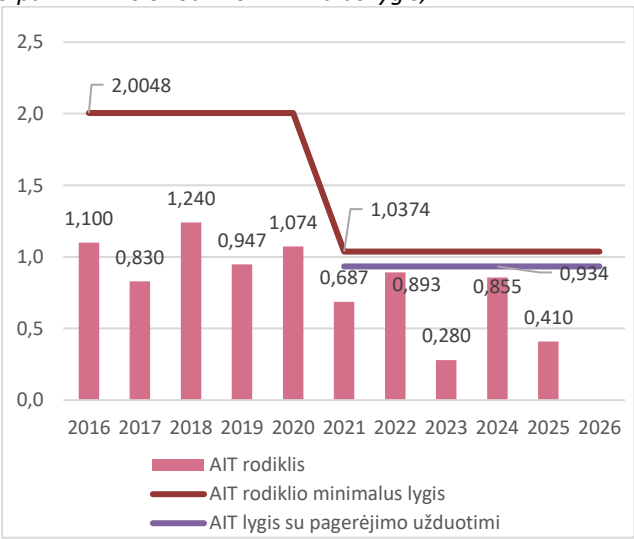

Šaltinis – VERT.

[5] https://www.vert.lt/en/Pages/regarding-price-of-the-service-of-access-to-interconnection-lines.aspx

VERT naujam reguliavimo periodui nustatyti patikimumo rodikliai įpareigoja PSO užtikrinti, kad techninė paslaugų kokybė būtų geresnė arba lygi minimaliems reikalavimams, t. y. vartotojams elektros energijos vidutinė nutraukimo trukmė neturėtų būti ilgesnė nei 0,934 min. (su 8,9 proc. pagerėjimo užduotimi), nepersiųstos elektros energijos kiekis būtų ne didesnis kaip 27,251 MWh (su 10 proc. pagerėjimo užduotimi).

PSO atveju 2022-2025 m. faktiniai ENS ir AIT persiuntimo patikimumo rodikliai neviršijo nustatyto 2022–2026 m. minimalaus lygio.

Elektros energijos persiuntimo patikimumas skirstomaisiais tinklais yra vertinamas dviem rodikliais:

- Sistemos ilgų elektros energijos skirstymo nutraukimų vidutinės trukmės rodikliu (angl. *System Average Interruption Duration Index*) (toliau – SAIDI);
- Sistemos ilgų elektros energijos skirstymo nutraukimų vidutinio dažnumo rodikliu (angl. *System Average Interruption Frequency Index*) (toliau – SAIFI).

6 pav. SAIDI ir šio rodiklio minimalus lygis, min. vartotojui

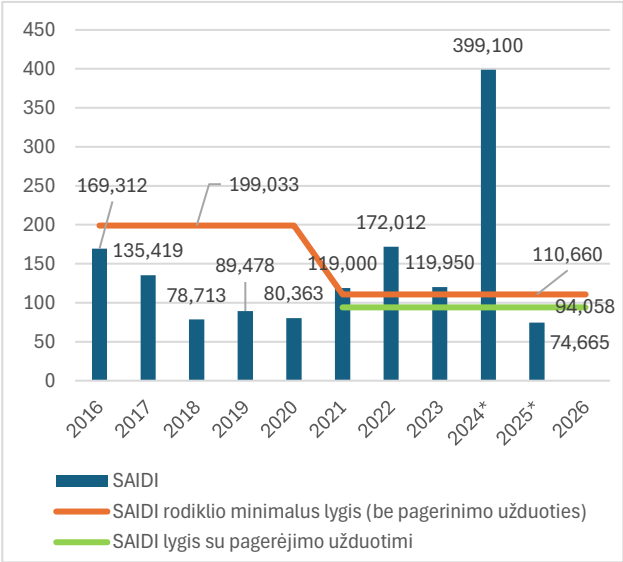

7 pav. SAIFI ir šio rodiklio minimalus lygis, kartai vartotojui

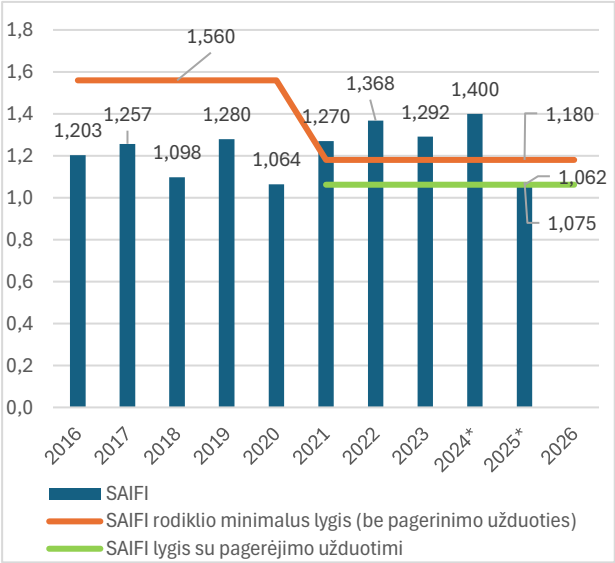

Šaltinis – VERT.

VERT naujam reguliavimo periodui nustatyti patikimumo rodikliai įpareigoja SSO užtikrinti, kad techninė paslaugų kokybė bus geresnė arba lygi minimaliems reikalavimams, t. y. vartotojams SAIDI neturėtų būti ilgesnė nei 94,058 min. (su 15 proc. pagerėjimo užduotimi) per metus, vartotojui tenkantis SAIFI dėl SSO kaltės neturėtų būti didesnis nei 1,062 karto (su 10 proc. pagerėjimo užduotimi.

AB „Energijos skirstymo operatorius“ elektros energijos persiuntimo skirstymo tinklais faktinių rodiklių vertinimas:

- SAIDI rodiklio vertinimas – 2025 m. SAIDI rodiklis buvo 20,62 proc. mažesnis nei nustatytas minimalus lygis ir sudarė 74,6654 min. (neeliminavus išskirtinių atvejų), kai tuo tarpu 2022-2024 m. rodiklis viršijo nustatytą minimalų lygį – 94,058 min.: 2022 m. SAIDI rodiklis sudarė 172,012 min. (viršijimas – 82,88 proc.), 2023 m. sudarė – 119,950 min. (viršijimas – 27,53 proc.), 2024 m. – 399,100 min. (neeliminavus išskirtinių atvejų, viršijimas – 324,31 proc.).;
- SAIFI rodiklio vertinimas – visais metais (2022-2025 m.) rodiklis viršijo nustatytą minimalų lygį – 1,062 karto, 2022 m. SAIFI rodiklis sudarė 1,368 karto (viršijimas – 28,81 proc.), 2023 m. – 1,292 karto (viršijimas – 21,66 proc.), 2024 m. – 1,4 karto (neeliminavus išskirtinių atvejų, viršijimas – 31,83 proc.), 2025 m. – 1,075 karto (neeliminavus išskirtinių atvejų, viršijimas 1,23 proc.)

Pažymėtina, kad 2024-2025 m. SAIDI ir SAIFI rodikliai atvaizduojami neeliminavus išskirtinių persiuntimo nutrūkimų atvejų, todėl galutiniai minėti 2024–2025 m. rodikliai bus nustatyti tuomet, kai bus priimti sprendimai dėl išskirtinių atvejų eliminavimo.

Galutinis rodiklių vertinimas vertinant reguliavimo periodo rodiklių vidurkį bus atliekamas 2027 metais.

Taip pat VERT tvirtinamuose reikalavimuose nustatyti elektros energijos perdavimo ir persiuntimo paslaugų kokybės rodikliai. Minimalus kokybės rodiklių, lygis, turi būti ne mažesnis nei 95 proc. kiekvienais kalendoriniais metais. Persiuntimo paslaugos teikėjams yra nustatyti tokie rodikliai:

– laiku (per 20 darbo dienų nuo prijungimo įmokos sumokėjimo) prijungtų vartotojų procentinė dalis, vertinant kiekvieną vartotoją;

– laiku (per 2 darbo dienas) atnaujinto elektros energijos persiuntimo vartotojams, apmokėjusiems įsiskolinimą, procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį;

– laiku (ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas) vartotojui pateiktos informacijos apie planinį nutraukimą dėl tinklų priežiūros darbų procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį;

– planinių nutraukimo darbų užbaigimų laiku, darbų laiką viršijant ne daugiau nei 30 min., procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį;

– laiku (per 5 darbo dienas) pašalintų gedimų vartotojams procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį;

– laiku (per 30 kalendorinių dienų) išnagrinėtų vartotojų ir tinklų naudotojų skundų procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį.

Vertinant SSO 2025 m. duomenis, buitiniams ir kitiems vartotojams paslaugų suteikimo vidutinis lygis sudarė:

- laiku (per 20 darbo dienų nuo prijungimo įmokos sumokėjimo) prijungtų vartotojų procentinė dalis, vertinant kiekvieną vartotoją – 96,08 proc. ir nustatytų reikalavimų neviršijo;

- laiku (per 2 darbo dienas) atnaujinto elektros energijos persiuntimo vartotojams, apmokėjusiems įsiskolinimą, procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį, – 97,34 proc. ir nustatytų reikalavimų neviršijo;

- laiku (ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas) vartotojui pateiktos informacijos apie planinį nutraukimą dėl tinklų priežiūros darbų procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį, – 99,98 proc. ir nustatytų reikalavimų neviršijo;

- laiku (per 5 darbo dienas) pašalintų gedimų vartotojams procentinė dalis per ataskaitinį laikotarpį – 97,34 proc. ir nustatyto lygio neviršijo;

- vartotojų ir tinklų naudotojų skundų nagrinėjimo trukmė (buvo trumpesnė nei 30 darbo dienų ir nustatytų reikalavimų neviršijo (vidutinė SSO skundų nagrinėjimo trukmė buvo 7 kalendorinės dienos).

PSO nustatomas tik vienas paslaugų kokybės rodiklis – laiku išnagrinėtų skundų procentinė dalis, vertinant 2025 m. duomenis, nagrinėjamų skundų PSO neturėjo.

- atsilieptų skambučių kiekis ir procentinė dalis nuo visų gaunamų skambučių per ataskaitinį laikotarpį, 96,10 proc. ir nustatytų reikalavimų neviršijo.

- pakartotinių užklausų elektroniniu paštu procentinė dalis nuo visų gautų elektroninių užklausų per ataskaitinį laikotarpį (per 60 kalendorinių dienų nuo atsakymo į užklausą pateikimo dienos vartotojas kreipiasi tuo pačiu klausimu ir dėl to paties objekto), 5 proc. ir nustatytų reikalavimų neviršijo.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 10 dalis: Perkrovų valdymas

VERT, vadovaudamasi Reglamento 2019/943 19 straipsnio 5 dalimi, parengė ir paskelbė 2025 metų perkrovos pajamų ataskaitą, kurią taip pat pateikė ir ACER. Ataskaita parengiama pagal PSO pateiktus duomenis:

1. Vadovaujantis Reglamento 2019/943 19 straipsnio 5 dalies a punktu, teikiama informacija apie per 12 mėnesių iki ankstesnių kalendorinių metų gruodžio 31 d., t. y. 2025-01-01 – 2025-12-31 laikotarpiu, gautas perkrovos pajamas.

3 lentelė. *Gautos perkrovos pajamos 2025-01-01 – 2025-12-31 laikotarpiu*

Jungiamoji linija	Gautos perkrovos pajamos, Eur
Lietuva–Latvija	1 614 738
Lietuva–Lenkija	23 183 465
Lietuva–Švedija	66 693 907
Balansavimo platformos (MARI, PICASSO, pajėgumų rinka)	8 183 923
Iš viso	**99 676 033**

Šaltinis – VERT.

2. Vadovaujantis Reglamento 2019/943 19 straipsnio 5 dalies b punktu, teikiama informacija, kaip perkrovos pajamos panaudotos pagal 19 straipsnio 2 dalį, įskantant konkrečius projektus ir į atskirą vidaus sąskaitos eilutę pervestų pajamų sumą. Pagal AB „Litgrid“ pateiktą informaciją, perkrovos pajamos panaudotos pagal Reglamento 2019/943 19 straipsnio 2 dalies a bei b punktus. Lentelėje žemiau pateikiama detali informacija apie gautų pajamų panaudojimą 2025 m. sausio 1 d. – 2025 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu.

4 lentelė. *Gautų perkrovos pajamų panaudojimas 2025-01-01 – 2025-12-31 laikotarpiu*

1.	Sukauptos perkrovų pajamos laikotarpio pradžioje	**390 118 691**
2.	Panaudojimo paskirtis	Panaudotos pajamos, Eur
2.1.	**Paskirstytų pajėgumų panaudojimo užtikrinimas pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies a punktą**	**2 503 577**
2.2.	**Investicijos į tinklą pagal Reglamento 19 straipsnio 2 dalies b punktą:**	**53 142 682**
	330 kV EPL Kruonio HAE–Bitėnai statyba	1 815 277
	HARMONY link jungties statyba	403 362
	330 kV EPL Darbėnai–Bitėnai statyba	2 918 447
	Naujos 330 kV EPL Vilnius–Neris statyba	12 827 029
	Naujų sinchroninių kompensatorių įrengimas Lietuvos EES	22 240 659
	330 kV skirstyklos „Mūša“ statyba	8 572 925
	330 kV skirstyklos Darbėnai statyba	140 970
	Trečio autotransformatoriaus AT-41 prijungimas Alytaus TP	3 712 921
	NordBalt AĮNSJ valdymo sistemos atnaujinimas dažnio stabilumo užtikrinimui	495 884
	Naujos energijos balanso ir papildomų paslaugų sistemos kūrimas	15 208
3.	**Suma, kuri buvo panaudota skaičiuojant tinklo tarifus**	**34 470 735**
4	Per ataskaitinį laikotarpį gautos pajamos	99 676 033
5.	Likusi pajamų dalis, pervesta į atskirą vidaus sąskaitos eilutę (4. – 2.1. – 2.2.)	44 029 774
	Iš viso panaudota per 2025 m. (2.1. + 2.2. + 3.)	90 116 994
6.	Sukauptos perkrovų pajamos laikotarpio pabaigoje (1. – 2.1. –2.2. – 3. + 4.)	**399 677 730***

*Galimi apvalinimo netikslumai.

Šaltinis – VERT.

3. Vadovaujantis Reglamento 2019/943 19 straipsnio 5 dalies c punktu, turi būti teikiama informacija apie sumą, kuri buvo panaudota skaičiuojant tinklo tarifus.

34,5 mln. Eur perkrovos pajamų 2025 metais buvo panaudota perdavimo paslaugos kainos viršutinei ribai – perdavimo tarifui mažinti.

4. Vadovaujantis Reglamento 2019/943 19 straipsnio 5 dalies d punktu, teikiama informacija apie patikrinimą, kad c punkte nurodyta suma panaudota laikantis Reglamento 2019/943 ir pagal Reglamento 2019/943 19 straipsnio 3 ir 4 dalis parengtos metodikos. VERT, įvertinusi pateiktą bendrovės ataskaitą, nustatė, kad perkrovos pajamų panaudojimas pagal Reglamento 19 straipsnio 5 dalies c punktą atitinka Reglamento 19 straipsnio ir Metodikos[6] 5 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus reikalavimus.

- Paklausos ir pasiūlos balanso stebėsena

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies v punktas: Investicijos į gamybos ir kaupimo pajėgumus, susijusius su tiekimo saugumu

VERT investicijų į gamybos pajėgumus stebėseną atlieka pagal EEĮ nuostatas išduodama leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir gaminti elektros energiją asmenims, išskyrus tuos asmenis, kurių gamybos įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 100 kW ir asmenis, siekiančius tapti gaminančiais vartotojais.

Didžiausią rinkos dalį bendroje atsinaujinančių išteklių įrengtosios galios rinkos struktūroje 2025 m. pabaigoje, sudarė vėjo – 69 proc., saulės – 21,2 proc.[7], biomasės – 5,8 proc. elektrinės ir hidroelektrinės – 4 proc.

8 pav. AEI struktūra pagal įrengtąją galią 2023–2025 m., MW

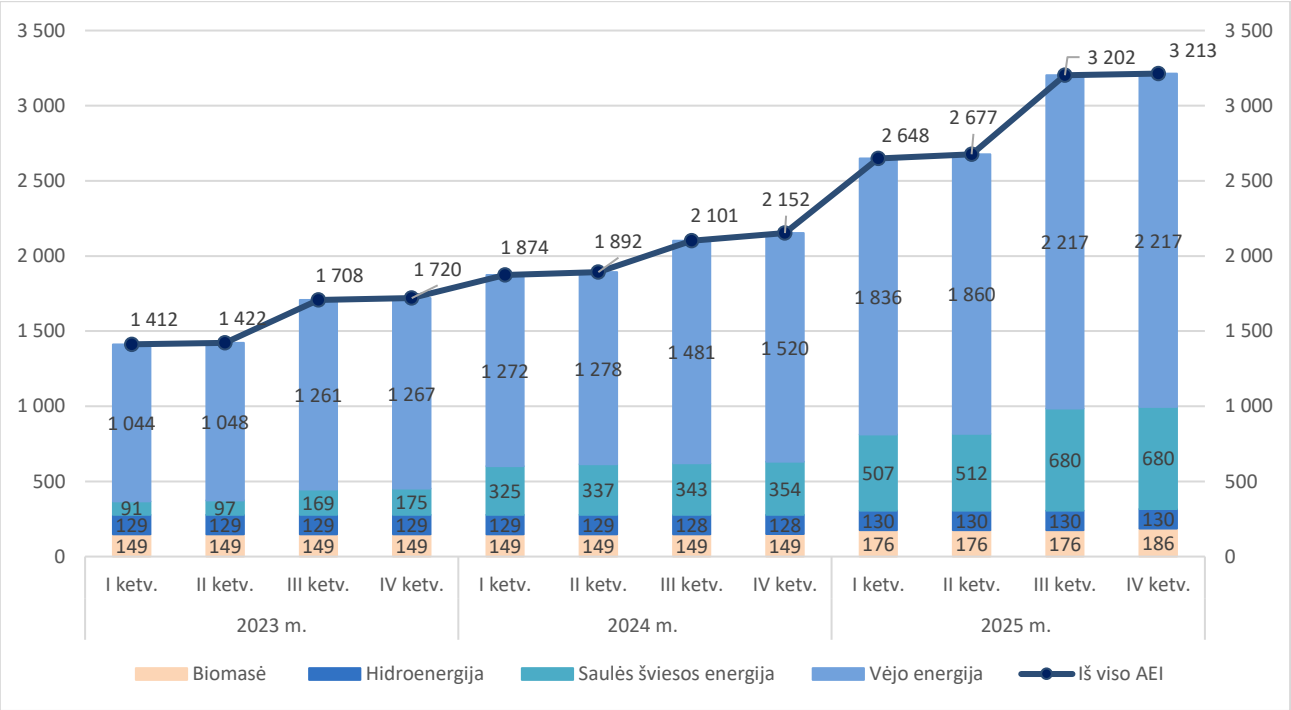

Šaltinis – VERT.

[6] 2020 m. gruodžio 23 d. Europos Sąjungos Energijos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) sprendimu Nr. 38/2020 patvirtinta 2020 m. liepos 3 d. perdavimo sistemos operatorių pasiūlyta Perkrovos pajamų panaudojimo metodika.

[7] Neįtraukiant gaminančių vartotojų valdomų elektrinių.

2025 m. AEI elektrinių įrengtosios galios (neįskaitant gaminančių vartotojų) dalis bendrame įrengtosios galios balanse sudarė 52,9 proc.

Pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nuostatas elektros tinklų operatorius kas mėnesį teikia informaciją VERT apie prijungimo sąlygas, išduotas gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurioms EEĮ nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas.

9 pav. Gaminančių vartotojų (su nutolusiais gaminančiais vartotojais) skaičius ir suminė elektrinių įrengtoji galia

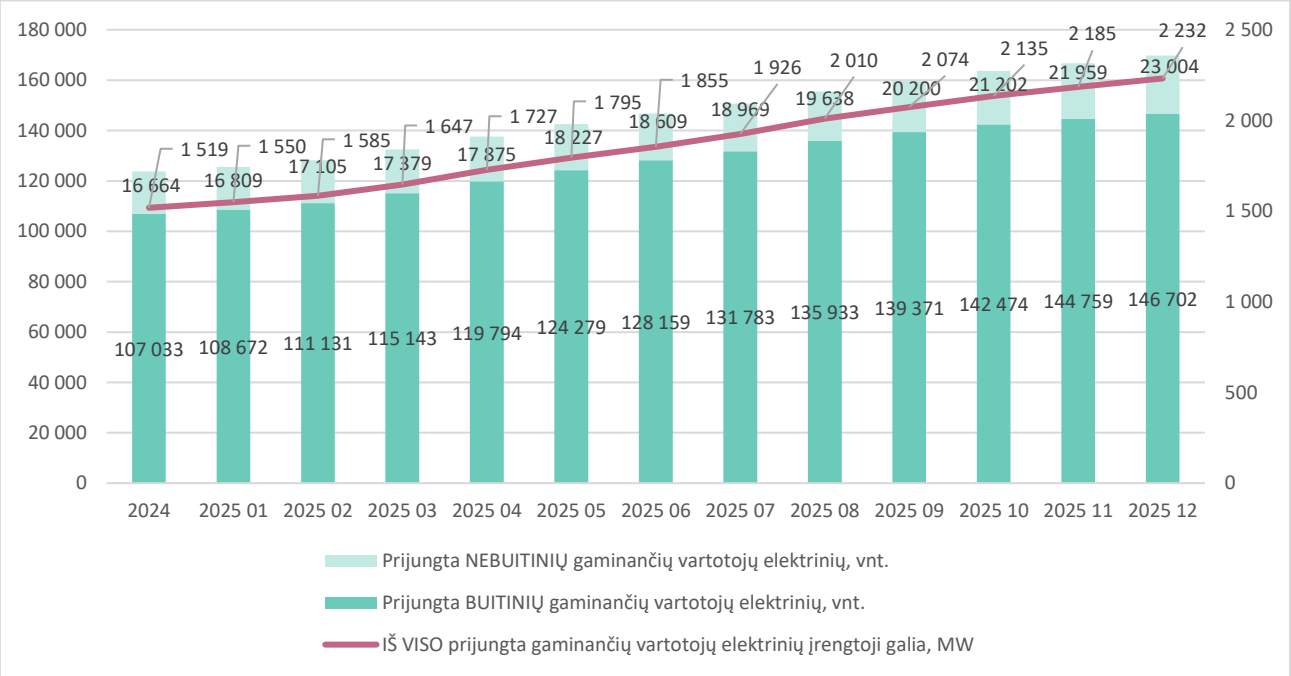

Šaltinis – VERT.

Per 2025 metus gaminančių vartotojų skaičius (su nutolusiais gaminančiais vartotojais) padidėjo 46 009, iš kurių 39 669, arba 86 proc., sudarė buitiniai gaminantys vartotojai, 6 340, arba 14 proc., – nebuitiniai gaminantys vartotojai. Per 2025 m., palyginti su 2024 m., gaminančių vartotojų skaičius padidėjo net 37 proc., 37 proc. – buitinių, 38 proc. – nebuitinių ir iš viso 2025 m. pabaigoje gaminančių vartotojų buvo 169 706, iš jų 146 702, arba 86 proc., – buitiniai gaminantys vartotojai, 23 004, arba 14 proc., – nebuitiniai gaminantys vartotojai.

VERT, vadovaudamasi Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu, tvirtina Konkursų organizavimo ir leidimų naudoti jūrinės teritorijos dalis atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai išdavimo tvarką ir organizuoja Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkursus. VERT 2025 m. birželio 9 d. atnaujino konkursą, taikant skatinimo priemones, t. y. teisę 15 metų gauti laimėtą sandorio kainą, taikant CfD (angl. *Contract for Difference*) modelį, ir patikslino konkurso su skatinimu sąlygų aprašą[8], pagal kurį konkurso dalyviai galėjo siūlyti sandorio kainą nuo 125,74 Eur/MWh iki 75,45 Eur/MWh. Dalyvių paraiškos buvo priimamos nuo 2025 m. birželio 10 d. iki rugsėjo 5 d. ir nuo spalio 6 d. iki spalio 7 d. (imtinai). Per šį terminą paraišką dalyvauti konkurse pateikė tik vienas asmuo, todėl konkursas VERT 2025 m. spalio 10 d. nutarimu paskelbtas neįvykusiu.

[8] Patvirtintas VERT 2024 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. O3E-1457„Dėl Jūrinės teritorijos naudojimo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai konkurso, organizuojamo pagal Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnį, sąlygų aprašo patvirtinimo“ (patikslintas VERT 2025 m. birželio 9 d. nutarimu Nr. O3E-862 ir 2025 m. rugsėjo 8 d. nutarimu Nr. O3E-1273).

- Tarpvalstybiniai klausimai

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies w punktas: Techninis bendradarbiavimas tarp ES ir trečiųjų šalių perdavimo sistemos operatorių

2025 m. vasario 9 d. įvyko LEES sinchronizacija su kontinentinės Europos elektros tinklais. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos veikia vienoje sinchroninėje erdvėje kartu su kitų Europos šalių sistemomis.

Baltijos perdavimo sistemos operatoriai organizuoja prekybą balansavimo rinkose ir atlieka jų priežiūrą. 2025 m. lapkričio 19 d. buvo pasirašytas susitarimas tarp Baltijos perdavimo sistemos operatorių ir nacionalinių reguliavimo institucijų, pagal kurią nacionalinės reguliavimo institucijos gauna duomenis apie rinkos dalyvių pasiūlymus, reikalingus balansavimo rinkų priežiūrai ir stebėsenai. Be to, perdavimo sistemų operatoriai, nustatę įtartinus rinkos dalyvių veiksmus, teikia pranešimus ACER pranešimų platformoje (angl. *Notification platform*). Reaguodamos į šiuos pranešimus nacionalinės reguliavimo institucijos pradėjo du REMIT tyrimus dėl galimų pažeidimų Baltijos balansavimo pajėgumų rinkoje. Abu tyrimai pradėti dėl Latvijos rinkos dalyvio veiksmų, todėl pagrindinė šiuos tyrimus vykdanti institucija yra Latvijos nacionalinė reguliavimo institucija. Taip pat VERT 2026 m. pradėjo vieną REMIT tyrimą dėl Lietuvoje pateiktų rinkos dalyvio pasiūlymų balansavimo pajėgumų ir energijos rinkose.

- Tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimas

VERT yra ACER Reguliuotojų valdybos (angl. *Board of Regulators* – BoR) narė, kurioje kartu su kitais reguliuotojas tvirtina bendrus su ES energetikos rinka susijusius dokumentus. Dalyvaudama šioje veikloje VERT prisidėjo prie 14 sprendimų, susijusių su ES reglamentais (tinklų kodeksais ir gairėmis). Atitinkamai dalis teisės aktų, gautų 2025 m., buvo priimami ir 2026 m. pradžioje. Šiame skyriuje pateikiame pagrindinius Lietuvai aktualiausius sprendimus.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 7 dalis: Tinklų kodeksai

- Apkrovos prijungimas

2025 m. nebuvo priimta VERT teisės aktų pakeitimų, susijusių su Apkrovos prijungimo reglamentu.

- Reikalavimai generatoriams

2025 m. nebuvo priimta VERT teisės aktų pakeitimų, susijusių su Reikalavimų generatoriams reglamentu.

- Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungtys

2025 m. nebuvo priimta VERT teisės aktų pakeitimų, susijusių su Aukštos įtampos nuolatinės srovės jungties reglamentu.

- Eksploatavimas

VERT patvirtino AB „Litgrid“ atnaujintus Bendruosius techninius reikalavimus, nustatytus pagal 2016 m. balandžio 14 d. Europos Komisijos reglamentą (ES) 2016/631 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi generatorių prijungimo prie elektros energijos tinkle reikalavimai. Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos veikimo patikimumą ir saugumą, tolimesnę atsinaujinančių elektros gamybos šaltinių plėtrą bei tarpsisteminio pjūvio Lietuva–Lenkija pralaidumo padidinimą atnaujintos nuostatos, susijusios su elektros energijos gamybos modulių aktyviosios galios atsako trukme, kai tinklo dažnis viršija 50,2 Hz arba sumažėja žemiau 49,8 Hz; reaktyviosios galios U-Q/PMAX profiliu, pakeisti reikalavimai dirbtinei inercijai, patikslintas reikalavimų taikymas vienu metu veikiant automatinio generacijos ir dažnio valdymo funkcijoms.

AB „Litgrid“ atliko naują Lietuvos vartotojų anketinę apklausą dėl paprastos apkrovos vertės nustatymo, pagrindinį dėmesį kreipdama į juridinius subjektus (kurių nepakankamas dalyvavimas neleido patvirtinti prarastos apkrovos vertę ankstesniais metais). Parengta apklausa atitiko Prarastos apkrovos vertės, naujo dalyvio kainos ir patikimumo standarto apskaičiavimo metodikos reikalavimus (angl. *Methodology for calculating the value of lost load, the cost of new entry and the reliability standard).* Prarastos apkrovos vertė, naujo dalyvio kaina ir patikimumo standartas bus tvirtinami 2026 metais.

Pralaidumo skaičiavimas. VERT, bendradarbiaudama su Baltijos pralaidumų skaičiavimo regiono partnerėmis (Estijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos, Švedijos nacionalinėmis reguliavimo institucijomis), priėmė du su pralaidumų skaičiavimu susijusius nutarimus, kuriais sukonkretintos techninės detalės. Ilgalaikių pralaidumų skaičiavimo metodikoje taip pat numatyta atsarginė (pakaitinė) procedūra. Tarpsisteminių jungčių pralaidumas sudaro sąlygas tarptautinei prekybai elektros energija, o jų pralaidumo skaičiavimas kiekybiškai apibūdina maksimalią elektros energijos perdavimo ribą tarp elektros energijos sistemų, kartu padėdamas užtikrinti perdavimo jungčių eksploatavimo saugumą ir maksimalų elektros energijos rinkos efektyvumą atsižvelgiant į technines sąlygas. Perdavimo pajėgumų skaičiavimai įprastai atliekami apibrėžiant perdavimo koridorių ir taikant statinį bei dinaminį modeliavimą, siekiant nustatyti, kiek energijos galima perduoti bet kuria kryptimi šiuo koridoriumi, kol atsiranda šiluminės perkrovos, įtampos kritimas arba nestabilumas dėl dydžio nustatymo gedimo.

VERT, įvertinusi perdavimo sistemos operatoriaus pateiktus duomenis, rinkos dalyvių poreikį gauti informaciją ir viešosios konsultacijos rezultatus, patvirtino atnaujintą dujų perdavimo sistemos apskaitos taškų sąrašą. Šis sąrašas skirtas užtikrinti skaidrų ir pakankamą informacijos apie dujų srautus pateikimą sistemiškai reikšminguose taškuose, sudarant sąlygas veiksmingai prieigai prie sistemos ir kartu išlaikant ekonomiškai pagrįstas informacijos skelbimo sąnaudas. Sprendimas taip pat atitinka ES reglamento reikalavimus.

VERT, bendradarbiaudama ir koordinuodama veiksmus su Latvijos NRI, pernai nuo gegužės iki birželio mėn. atliko viešąją konsultaciją su rinkos dalyviais apie jų poreikius, susijusius su tarpzoninės rizikos draudimo galimybėmis prekybos zonų ribose Baltijos pralaidumo skaičiavimo regione. Abi priežiūros institucijos parengė „Elektros išankstinių sandorių rinkos apsidraudimo galimybių Lietuvos ir Latvijos prekybos zonų ribose analizę“. Pagal atlikto vertinimo rezultatus **konstatuota, kad poreikio diegti tarpzoninių rizikos draudimo priemonių Latvijos ir Lietuvos jungčiai nėra**.

- Avarijų šalinimas ir veikimo atkūrimas

Ataskaitiniais metais VERT nepriėmė sprendimų, susijusių su 2017 m. lapkričio 24 d. Komisijos reglamentu (ES) 2017/2196 dėl tinklo kodekso, kuriame nustatomi elektros sistemos avarijų šalinimo ir veikimo atkūrimo reikalavimai.

- Prognozuojamo pralaidumo paskirstymas

Lietuvos ir Švedijos PSO 2024 m. lapkričio 12 pateikė pasiūlymą užtikrinti galimybę didmeninės elektros energijos rinkos dalyviams įsigyti ilgalaikio tarpzoninio rizikos draudimo produktus SE4-LT jungčiai. Lietuvos ir Švedijos reguliavimo institucijoms patvirtinus ir įgyvendinus pasiūlymą, ateityje turėtų būti prisidedama prie išvestinių finansinių priemonių rinkos vystymosi ir sudaromos galimybės rinkos dalyviams efektyviau valdyti riziką, kas netiesiogiai galėtų turėti ir teigiamą įtaką galutiniams vartotojams.

VERT, vadovaudamasi 2016 m. rugsėjo 26 d. Komisijos reglamentu (ES) 2016/1719, kuriuo nustatomos prognozuojamo pralaidumo paskirstymo gairės, **patvirtino Lietuvos ir Švedijos perdavimo sistemos operatorių pateiktą pasiūlymą dėl ilgalaikio tarpzoninio rizikos draudimo produkto – elektros energijos kainų zonų skirtumo, kurio likvidumą užtikrina perdavimo sistemos operatoriai (EPADcombo)**. Pasiūlymas patvirtintas atsižvelgus į situaciją rinkoje ar atliktą vertinimą, pagal kurį šiuo metu egzistuojanti apsidraudimo nuo elektros energijos kainų svyravimo rinka nėra pakankamai likvidi ir efektyvi bei pritaikyta Lietuvos kainų zonai. EPADcombo produktus planuojama įgyvendinti per 2026 m.

- Pajėgumų paskirstymas ir perkrovų valdymas

Paminėtini ACER patvirtinti dokumentai, susiję su tarpzoninių pajėgumų paskirstymu prekybai didmeninėse energijos rinkose, tokiose kaip kitos paros rinka ir einamosios paros rinka.

- **2025 m. kovo 27 d. sprendimu Nr. 3/2025 ACER patvirtino pakeitimus dėl produktų, kurie gali būti įtraukti į dienos eigos rinkų susiejimą**

Paskirtųjų elektros energijos rinkos operatorių (PEERO) komitetas pateikė pasiūlymą pakeisti dienos eigos susiejimo (SIDC) produktų metodiką. Šis pakeitimas buvo susijęs su reikalavimu pereiti prie 15 min. prekybos laikotarpio dienos eigos ir dienos prieš rinkose. Pakeitus metodiką elektros energijos prekybininkai galės prekiauti 15 min. produktais dienos eigos rinkoje.

- **2025 m. gruodžio 16 d. sprendimu Nr. 10/2025 ACER patvirtino pakeitimus dėl pralaidumų skaičiavimo regionų nustatymo**

Reglamentas (ES) 2015/1222 nustato, kad pralaidumų skaičiavimo regionai yra geografinės teritorijos, kuriuose tarpvalstybiniai pralaidumai yra skaičiuojami koordinuotai ir numato, kad visi perdavimo sistemos operatoriai turi parengti pasiūlymą, kaip yra nustatomi šie regionai. Iki šiol buvo pateikti 3 pasiūlymai, kiekvienas iš jų pakeičiantis prieš tai buvusį. Praėjusiais metais pateiktas naujausias regionų nustatymo pasiūlymas. Sprendimas apima du pagrindinius pokyčių blokus: sujungti du esamus regionus – CCR Core ir CCR Italy North į bendrą CCR CE. Anksčiau CCR CE apėmė tik dienos prieš prekybą, o dabar apims ir dienos eigos prekybą. Taip pat įsteigti trys nauji regionai: Rytų – Centrinė Europa (ECE), Italija – Juodkalnija (ITME) ir Rytų Europa (EE). Šie regionai taip pat integruoja ir Energetikos bendrijos šalis. Lietuva šiuo sprendimu nebuvo paliesta tiesiogiai, Lietuvos priklausymas regionams išliko nepakitęs.

- **2025 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. 11/2025 ACER patvirtino pakeitimus dėl tarpzoninės dienos eigos prekybos pradžios ir pabaigos laiko nustatymo**

Reglamentas (ES) 2015/1222 numato tarpzoninės pralaidumų paskirstymo ir perkrovų valdymui dienos eigos ir dienos prieš prekybos reikalavimus. Vienas iš reikalavimų – prekybos pradžios ir pabaigos laiko nustatymas. 2025 m. liepos 2 d. ENTSO-E bendrai už visus PSO pateikė pasiūlymą pakeisti dienos eigos tarpzoninės prekybos pradžios ir pabaigos laikus (toliau – IDCZGCT). Šiuo sprendimu buvo pritarta pasiūlymui prekybos pabaigos laiką pakeisti iš 60 minučių

į 30 minučių prieš prasidedant minimam dienos eigos elektros pristatymui. Prekybos pradžios laikotarpis išliko nepakeistas.

- Elektros energijos balansavimas

2025 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. 1/2025 ACER patvirtino sprendimą pakeisti Metodiką dėl suderintų tarpzoninių pralaidumų paskirstymo proceso balansavimo pajėgumo mainams arba rezervų dalijimuisi pagal laiko intervalą (HCZCA metodika). Pakeistos ir papildytos metodikoje vartojamos apibrėžtys, visų rinkos principais grindžiamą paskirstymą taikančių PSO valdymo nuostatos, taip pat balansavimo pajėgumų platformų valdymo ir sprendimų priėmimo proceso, didžiausios paskirstyto tarpzoninio pajėgumo apimties nustatymo proceso, skirto balansavimo pajėgumų mainams arba rezervų dalijimuisi taikant rinkos principais grindžiamą paskirstymą, nuostatos. Pakeistos ir metodikos įgyvendinimo terminų nuostatos, pridėtos perkrovos pajamų paskirstymo iš tarpzoninio pajėgumo skaičiavimų formulės.

ACER priėmė sprendimą dėl Regioninio koordinavimo centro balansavimo pajėgumų regioninio pirkimo metodikos pirmojo pakeitimo, kuriuo buvo pakeistos ir papildytos šios nuostatos: a) parametrų X ir Y reikšmių apibrėžties; b) geografinio atribojimo, skirto įvertinti prieinamus nesutartinius siūlymus platformose; c) ataskaitų teikimo pareigos dėl veikimo su nustatytomis X ir Y reikšmėmis įgyvendinamumo ir veiksmingumo.

VERT suderino susitarimus tarp AB „Litgrid“ ir „Energy cells“ dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo paslaugos pirkimo–pardavimo sutarties 5 priedo papildymo, o vėliau – dėl šio priedo pakeitimo.

2025 m. gruodžio 29 d. **VERT pratęsė Izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo paslaugos pirkimo–pardavimo sutarties 5 priedo**, kuriame numatyti UAB „Energy cells“ įrenginių panaudojimo principai ir balansavimo paslaugų teikimo sąlygos, galiojimą iki 2026 m. gruodžio 31 d. Šio susitarimo pagrindu AB „Litgrid“ iš UAB „Energy cells“ pirko 40 MW aFRR paslaugas. Taip pat buvo įtraukti papildomi punktai, kuriais numatoma, kad AB „Litgrid“ iki 2026 m. kovo 15 d., birželio 15 d. ir rugsėjo 15 d. atliks tris vertinimus: įvertins pasiūlos Baltijos balansavimo pajėgumų rinkoje pakankamumą, atsižvelgdama į naujų įrenginių, kuriais gali būti teikiama aFRR paslauga, dalyvavimą Baltijos balansavimo pajėgumų rinkoje. Esant pakankamai pajėgumų rinkoje, ši paslauga galės būti nutraukiama arba palaipsniui mažinama anksčiau laiko.

3.2. Konkurencijos skatinimas ir rinkos funkcionavimas

3.2.1. Didmeninė rinka

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies n ir o punktai

Siekiant užtikrinti galimybę reguliuotojui įsitikinti ūkio subjektų sąnaudų pagrįstumu, priskiriant jas reguliuojamai veiklai, ūkio subjektų teikiamas VERT reguliuojamosios veiklos ataskaitas nuo 2019 m. auditoriai tikrina pagal VERT patvirtintą techninę užduotį, t. y. konkrečius reikalavimus. Techninė užduotis gali būti peržiūrima kasmet – koreguojami nustatyti reikalavimai arba paliekama galioti esama.

Siekiant palengvinti administracinę naštą, elektros ir gamtinių dujų SSO, aptarnaujantys mažiau kaip 100 tūkst. vartotojų, suskystintų naftos dujų veiklą vykdančios įmonės, taip pat elektros energetikos įmonės, pripažintos turinčiomis didelę įtaką rinkoje teikiant pakaitos rezervų paslaugą

ir (ar) teikiančios izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugą, kurios kaina yra valstybės reguliuojama, ir atitinka kitas VERT numatytas sąlygas, gali pasirinkti, pagal kurią techninę užduotį atlikti 2025 m. reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikrą – pagal taikomą visoms reguliuojamoms įmonėms arba pagal 2020 m. rugsėjo mėn. patvirtintą atskirą Elektros energetikos ir gamtinių dujų įmonių reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikros techninę užduotį.

Elektros energetikos sektoriuje VERT taiko kainų reguliavimą 11 ūkio subjektų atžvilgiu. 2025 metais VERT koregavo kainų viršutines ribas penkioms infrastruktūrinėms įmonėms (AB „Energijos skirstymo operatorius“, AB „Litgrid“, AB „Achema“, UAB „Dainavos elektra“, AB „Akmenės cementas“) “) bei 1 visuomeninio elektros tiekimo įmonei nustatė naujam reguliavimo periodui kainos viršutinę ribą (UAB „Ignitis“). Taip pat VERT nustatė rezervinės galios užtikrinimo ir izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugų kainas šias paslaugas teikiantiems subjektams (AB „Ignitis gamyba“, AB „Panevėžio energija“, AB „Orlen Lietuva“, UAB Kauno termofikacijos elektrinei) bei izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo paslaugos kainą UAB „Energy cells“.

Vadovaudamasi EEĮ nuostatomis VERT nuolat stebi ir kontroliuoja, kaip elektros energijos rinkos dalyviai laikosi EEĮ ir kituose teisės aktuose nustatytų skaidrumo, nediskriminavimo ir konkurencijos elektros energetikos sektoriuje reikalavimų, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos ar veiklos, kuriai reikalingas leidimas, elektros energetikos sektoriuje sąlygų ir reikalavimų, kaip saugomos ir ginamos vartotojų teisės ir teisėti interesai, įskaitant vartotojams teikiamos informacijos patikimumą. Ūkio subjektai, veikiantys didmeninėje elektros energijos rinkoje, privalo skelbti atskiruose teisės aktuose numatytą informaciją viešai. VERT, vadovaudamasi patvirtintu viešai skelbtinos informacijos aprašu, VERT interneto svetainėje skelbia elektros energetikos sektoriaus ūkio subjektų viešai skelbiamos informacijos sąrašą[9]. Nustačiusi viešai skelbiamos informacijos trūkumus, VERT rengia rekomendacijas, susijusias su paslaugų energetikos sektoriuje kainų atitiktimi skaidrumo, nediskriminavimo ir kitiems teisės aktų nustatytiems reikalavimams.

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ 12 straipsnio 5 dalyje VERT nustatyta papildoma pareiga – kontroliuoti pajamų perviršio mokėjimo subjektų apskaičiuoto pajamų perviršio dydžio teisingumą ir pagrįstumą, atlikti vertinimą ir nustatyti deklaracijų neatitiktis. Įgyvendinant 2022 m. spalio 6 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos didelėms energijos kainoms mažinti, pagal kurį nustatyta gamintojų rinkos pajamų viršutinė riba negalėjo viršyti 180 Eur už pagamintos elektros energijos MWh, bei vadovaujantis VERT patvirtinta Rinkos pajamų nustatymo ir pajamų perviršio skaičiavimo metodika iki 2026 m. kovo 31 d. surinkta 12,48 mln. Eur. Minėtu įstatymu taip pat nustatyta papildoma pareiga VERT – kontroliuoti pajamų perviršio mokėjimo subjektų apskaičiuoto pajamų perviršio dydžio teisingumą ir pagrįstumą, todėl 2025 m. VERT toliau vertino pajamų perviršio subjektų deklaruotų pajamų perviršio dydžius. 2025 m. VERT priėmė 21 sprendimą, kuriais patvirtinto 22 pajamų perviršio subjektų pajamų perviršio dydžių sumas sudariusias 9 220,8 tūkst. Eur: 3 subjektų deklaruotas sumas patvirtino kaip pagrįstai ir teisingai suskaičiuotas, 15 subjektų patvirtino perskaičiuotas pajamų perviršio sumas bei nustatė subjektams grąžintinas sumas, kurios sudarė 11,2 tūkst. Eur, 4 subjektų patvirtino perskaičiuotas pajamų perviršio sumas bei nustatė subjektų papildomai mokėtinas sumas, kurios sudarė 910,6 tūkst. Eur.

VERT, siekdama atlikti rinkos stebėseną ir vadovaudamasi VERT patvirtintomis Energetikos, (garantinio) geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių, regioninių atliekų tvarkymo centrų ir bendro atliekų deginimo įrenginio ir (ar) atliekų deginimo įrenginio valdytojų informacijos teikimo taisyklėmis, renka informaciją iš ūkio subjektų, kurių veikla licencijuojama, atestuojama arba ūkio subjektų veiklai reikalingi leidimai ir (ar) kuriems taikomos valstybės reguliuojamos kainos. Ūkio subjektų pateiktos informacijos pagrindu, siekdama didinti

[9] https://www.regula.lt/elektra/Puslapiai/elektros-energetikos-sektoriaus-ukio-subjektu-viesai-skelbiamos-informacijos-sarasas.aspx

rinkos dalyvių informuotumą bei užtikrinti, kad rinkos dalyviai disponuotų patikima informacija, VERT reguliariai rengia pusmetines elektros energijos rinkos stebėsenos ataskaitas ir skelbia VERT interneto svetainėje[10].

Skaidrumo lygis, susijęs su didmeninėmis kainomis, stebimas vadovaujantis 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (REMIT) nuostatomis. Papildomai VERT, vadovaudamasi VERT patvirtintomis Prekybos elektros energija ir gamtinėmis dujomis priežiūros taisyklėmis[11], yra nustačiusi informacijos, kuri laikoma viešai neatskleista informacija, atskleidimo ribas.

Prekybos elektros energijos rinkoje priežiūra atliekama analizuojant rinkos dalyvių elgseną, tai yra sandorių, įskaitant nurodymų prekiauti, pateikimą, sudarymo sąlygas, rinkos dalyvių paaiškinimus ir kitas aplinkybes, siekiant užtikrinti, kad nebūtų piktnaudžiaujama didmeninėmis elektros energijos rinkomis. VERT kartu su ACER, įgyvendindama REMIT, vykdė nuolatinę didmeninės elektros energijos ir gamtinių dujų rinkų priežiūrą, viešai neatskleistos informacijos atskleidimo platformose skelbiamos informacijos analizę Lietuvos prekybos zonoje (dujų ir elektros sektoriuje nustatyti 12 netinkamai / netiksliai paskelbti skubūs rinkos pranešimai (UMM)).

VERT taip pat vykdė rinkos dalyvių registraciją (užregistruota 13 rinkos dalyvių), dvišalių sutarčių dėl didmeninių energetikos produktų vertinimą ir atitiktį REMIT reikalavimams, rinkos dalyvių biržose teiktų pavedimų ir sudarytų sandorių stebėseną.

VERT aktyviai dalyvauja kuriant bendrą regioninę elektros energijos rinką, įskaitant ir įvairių bendrų teisės aktų kūrimą bei įgyvendinimą.

Reikšmingą įtaką konkurencijos skatinimui ir rinkos funkcionavimui turėtų turėti taisyklių harmonizavimas tarp skirtingų ES šalių. Atitinkamos įgyvendintos priemonės, susijusios su tinklų kodeksų įgyvendinimu, nurodytos ankstesniame skyriuje – „Tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimas“.

VERT, kaip ir ankstesniais metais, siekdama didinti skaidrumą, rinkos dalyvių ir vartotojų informuotumą, savo interneto svetainėje skelbė visą su savo veikla susijusią informaciją: naujienas, įvairius išaiškinimus, statistinę informaciją, informaciją apie vykstančius susitikimus, viešų posėdžių medžiagą ir pan.

Informacija apie bendrą šalies elektros energijos poreikį, šalyje pagamintą elektros energijos kiekį (neto), importuojamą ir eksportuojamą elektros energijos kiekį pateikiama 10 paveiksle.

10 pav. Elektros energijos gamyba, importas, eksportas ir bendras šalies elektros energijos poreikis 2021–2025 m.

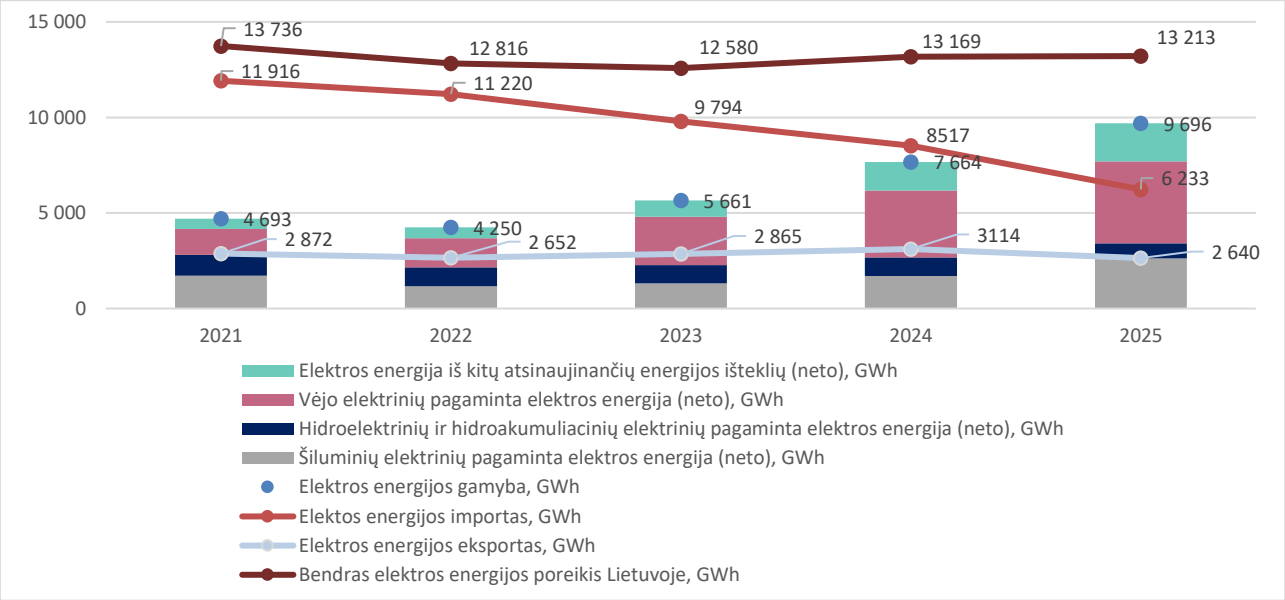

Šaltinis – VERT.

[10] https://www.vert.lt/elektra/Puslapiai/elektros-rinkos-apzvalga/rinkos-stebesena.aspx
[11] https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/fbc3b880c84711e69dec860c1f4a5372/asr

2025 m. elektros energijos kaina Lietuvos kainų zonoje, kitos paros rinkoje sudarė 85,31 EUR/MWh. Importuota 47,2 proc. bendro elektros energijos poreikio šalyje. Detalesnę informaciją galima rasti www.nordpoolgroup.com.

2025 m. elektros energijos didmeninėje rinkoje elektros energijos pardavimus vykdė 30 tiekėjų bei pirkimus vykdė 31 tiekėjas.

2025 m. didmeninėje elektros energijos rinkoje buvo 3 pagrindiniai tiekėjai: Eesti Energia AS, Centrica Energy Trading AS ir UAB „Ignitis renewables“. Jų bendras rezultatas sudarė 68 proc. visų elektros energijos pardavimų elektros biržoje 2025 m.

11 pav. Elektros pardavimų rinkos struktūra elektros biržoje pagal įmones, proc., 2024–2025 m.

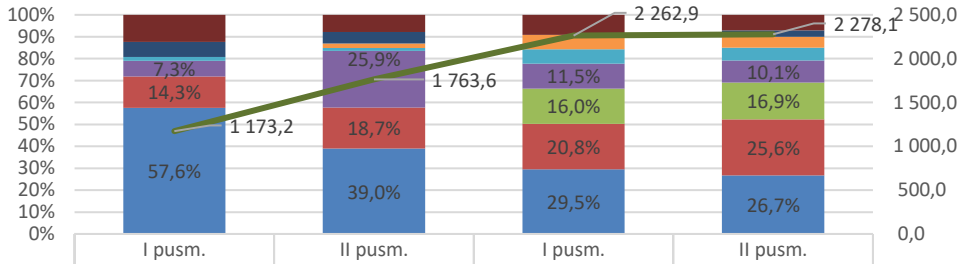

	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
	2024 m.		2025 m.	
Kiti tiekėjai	12,3%	7,9%	9,1%	7,1%
UAB „Scener“	6,8%	5,2%	0,0%	2,9%
Second Foundation Trading AG	0,0%	2,1%	6,7%	5,0%
SIA „AOX Trade“	1,8%	1,2%	6,5%	5,7%
UAB „Ignitis“	7,3%	25,9%	11,5%	10,1%
UAB „Ignitis renewables“	0,0%	0,0%	16,0%	16,9%
Centrica Energy Trading A/S	14,3%	18,7%	20,8%	25,6%
Eesti energia AS	57,6%	39,0%	29,5%	26,7%
Iš viso (GWh)	1 173,2	1 763,6	2 262,9	2 278,1

Šaltinis – VERT.

2025 m. daugiausia elektros energijos biržoje įsigijo UAB „Ignitis“ (51,8 proc.), UAB „Enefit” (26,8 proc.), UAB „Elektrum Lietuva“ (12,0 proc.).

12 pav. Elektros pirkimų rinkos struktūra elektros biržoje pagal nepriklausomus tiekėjus, proc., 2024–2025 m.

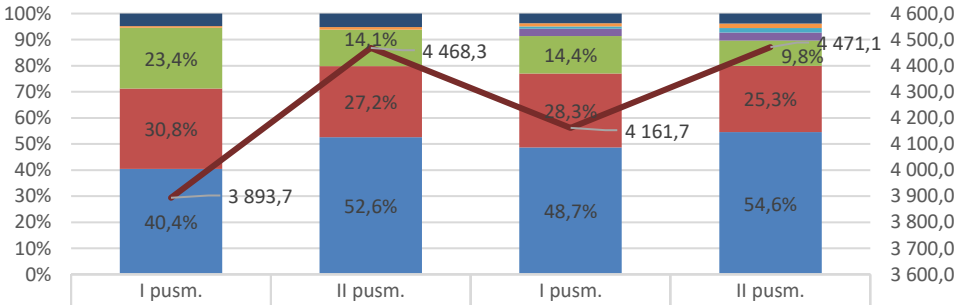

	I pusm.	II pusm.	I pusm.	II pusm.
	2024 m.		2025 m.	
Kiti tiekėjai	4,9%	5,2%	3,7%	3,8%
Centrica Energy Trading A/S	0,5%	0,9%	1,3%	1,7%
UAB „Ignitis renewables“	0,0%	0,0%	0,8%	1,8%
UAB „Elenger“	0,0%	0,0%	2,8%	3,0%
UAB „Elektrum Lietuva“	23,4%	14,1%	14,4%	9,8%
UAB „Enefit“	30,8%	27,2%	28,3%	25,3%
UAB „Ignitis“	40,4%	52,6%	48,7%	54,6%
Iš viso (GWh)	3 893,7	4 468,3	4 161,7	4 471,1

Šaltinis – VERT.

3.2.2. Mažmeninė rinka

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo efektyvumo ir konkurencijos priežiūra
- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Rinkos atvėrimas ir konkurencija

Mažmeninė rinka iš esmės stebima ir kontroliuojama tokiais pat principais, kurie numatyti 3.2.1 skyriuje. Nuo 2013 m. visi nebuitiniai vartotojai atsiskaito už elektros energiją rinkos kainomis, esant reikalui, šiems vartotojams garantinis tiekimas užtikrinamas ne ilgiau kaip 6 mėnesius. Buitiniai vartotojai taip pat turi teisę pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją ir pirkti elektros energiją rinkoje arba pagal dvišalius kontraktus.

Šalyje 2025 m., palyginti su 2024 m., vartotojų skaičius augo nuo 1 896 804 iki 1 916 614, iš kurių 1 727 209 (90,1 proc.) – buitiniai.

Per 2025 m. nebuitinių vartotojų, perkančių elektros energiją visuomeninėmis kainomis, suvartojimas pakito neženkliai ir sudarė 0,110 TWh (2024 m. – 0,108 TWh). Buitinių vartotojų, perkančių elektros energiją visuomeninėmis kainomis, 2025 m. suvartojimas sudarė 0,392 TWh ir buvo 17,33 proc. didesnis, palyginti su 2024 m. (0,334 TWh).

Buitinių vartotojų, pirkusių elektros energiją iš nepriklausomų elektros energijos tiekėjų, skaičius 2025 m., palyginti su praėjusiais metais, išaugo nuo 1 238 727 iki 1 246 274.

Trys didžiausi nepriklausomi elektros energijos tiekėjai nepriklausomo tiekimo mažmeninėje rinkoje 2025 m. buvo: UAB „Ignitis“, UAB „Enefit“, UAB „Elektrum Lietuva“. Jų dalis mažmeninėje rinkoje sudarė 81,4 proc. pagal į rinką patiektą elektros energijos kiekį. Tarp didžiausių nepriklausomų elektros energijos tiekėjų 2025 m., palyginti su 2024 m., augo UAB „Ignitis“ (1,5 proc. punkto) užimamos rinkos dalis.

13 pav. Mažmeninės rinkos pardavimo struktūra pagal tiekėjus, proc., 2024–2025 m.

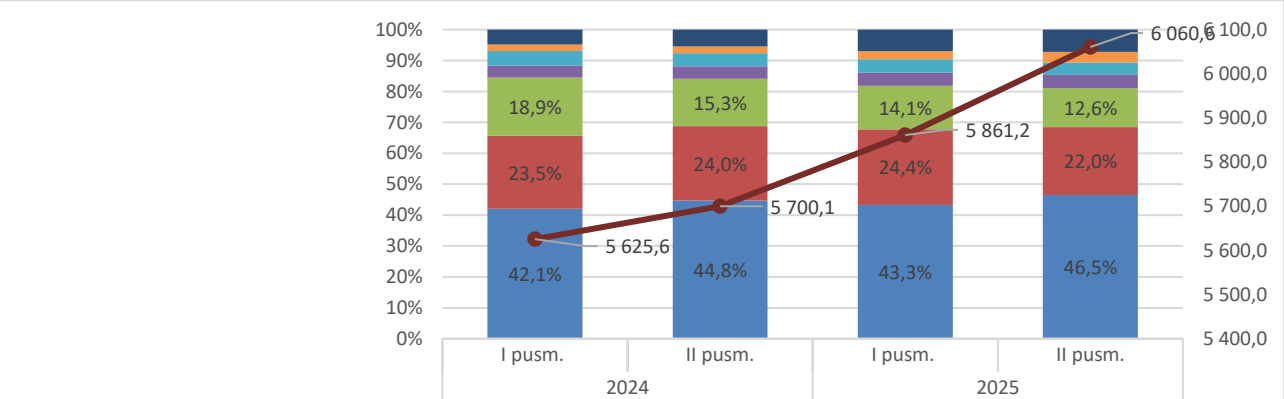

	2024 I pusm.	2024 II pusm.	2025 I pusm.	2025 II pusm.
Kiti tiekėjai	4,8%	5,4%	7,0%	7,2%
AB „Energijos skirstymo operatorius“ (garantinis tiekimas)	2,1%	2,2%	2,6%	3,3%
AB „Orlen Lietuva“	4,8%	4,3%	4,4%	4,1%
UAB „Ignitis“ (visuomeninis tiekimas)	3,8%	4,0%	4,2%	4,2%
UAB „Elektrum Lietuva“	18,9%	15,3%	14,1%	12,6%
UAB „Enefit“	23,5%	24,0%	24,4%	22,0%
UAB „Ignitis“	42,1%	44,8%	43,3%	46,5%
Viso, GWh	5 625,6	5 700,1	5 861,2	6 060,6

Šaltinis – VERT.

Visuomeninio tiekėjo vidutinė mažmeninė kaina 2025 m. II pusm. tipiniam buitiniam vartotojui buvo 7,503 ct/kWh (elektros energijos įsigijimas, įvertinus vartotojams grąžintinas, tiekėjo surinktas

perteklines pajamas), 2026 m. I pusm. vartotojui, neturinčiam pažeidžiamo vartotojo statuso, lygi 7,948 ct/kWh (elektros energijos įsigijimas) ir pažeidžiamo vartotojo statusą turinčiam buitiniam vartotojui – 4,643 ct/kWh.

2025 m. II pusm. visuomeninė elektros energijos kaina buitiniams vartotojams, perkantiems elektros energiją iš žemos įtampos tinklų buvo 16,479 ct/kWh (be PVM), 2026 m. I pusm. vartotojui, neturinčiam pažeidžiamo vartotojo statuso lygi 17,877 ct/kWh (be PVM), vartotojui, turinčiam pažeidžiamo vartotojo statusą – 14,572 ct/kWh (be PVM).

VERT 2025 m. pabaigė AB „Litgrid“ ir UAB Kauno termofikacijos elektrinės neplaninius patikrinimus:

- AB „Litgrid“ patikrinimo atveju nustatyta, kad bendrovė pateikdama klaidingą pavedimą Nord Pool AS organizuojamos einamosios paros rinkoje parduoti 410 MWh elektros energijos ir jo pagrindu sudariusi sandorį parduoti 410 MWh elektros energijos už 143 Eur/MWh, pažeidė REMIT reglamento 5 straipsnio reikalavimą, draudžiantį užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose ir nepagrįstai į 2025 metų perdavimo veiklos kainos viršutinę ribą įtraukė 410 566,85 Eur sąnaudų. Tuo pagrindu AB „Litgrid“ įpareigota patikslinti AB „Litgrid“ 2022 m. reguliuojamos veiklos ataskaitas, o VERT 410 566,85 Eur sąnaudų technologinėms ir savoms reikmėms skirtumą įvertins nustatydama bendrovės KVR 2027 metams ir (ar) vėlesniems metams.
- UAB Kauno termofikacijos elektrinės patikrinimo atveju nustatyta, kad bendrovė netinkamai skirstė gamtinių dujų saugumo dedamosios sąnaudas tarp reguliuojamos izoliuoto energetikos sistemos darbo užtikrinimo paslaugos ir nereguliuojamų veiklų. Tuo pagrindu bendrovė įpareigota grąžinti AB „Litgrid“ 86 tūkst. Eur nepagrįstai iš jos gautų pajamų.

VERT 2025–2026 metais tęsė elektros energijos tiekėjų patikrinimus, kurių metu vertinama ar elektros tiekėjai iš valstybės biudžeto gautas kompensacijas panaudojo pagal tiesioginę jų paskirtį, t. y. mažinti elektros energijos įsigijimo kainas buitiniams vartotojams energetinės krizės metų. Buvo pabaigti dviejų elektros tiekėjų – UAB Kauno termofikacijos elektrinės ir MB „Birštono elektra“ patikrinimai – abiem atvejais tiekėjai buvo įpareigoti grąžinti dalį gautų lėšų į valstybės biudžetą – UAB Kauno termofikacijos elektrinė įpareigota grąžinti 368 Eur, o MB „Birštono elektra“ – 16 696 Eur.

2025 m. VERT pradėjo UAB „Offshore wind farm1“ patikrinimą, kurio tikslas – įvertinti, ar bendrovė tinkamai vykdė Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimą neįgalioti kitų asmenų verstis veikla pagal bendrovei išduotą leidimą naudoti jūrinės teritorijos dalį atsinaujinančių energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Kainos buitiniams vartotojams

Nuo 2025 m. liepos 1 d. rinkoje pristatomas naujas persiuntimo paslaugos tarifų buitiniams vartotojams planas „Efektyvus“, kuriame yra numatyta galios dedamoji. Planu siekiama efektyvesnio tinklo panaudojimo, skatinant buitinius vartotojus atsisakyti nenaudojamų galių. Šį planą vartotojai gali pasirinkti laisvanoriškai. Plano „Efektyvus“ vienos laiko zonos tarifas numato 1 Eur su PVM už kW/mėn. galios dedamąją ir nuo 8,6 proc. iki 22,9 proc. mažesnę energijos dedamąją.

Buitiniai vartotojai, kaip ir nebuitiniai vartotojai, turi teisę pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją ir pirkti elektros energiją rinkoje arba pasirašę dvišales sutartis. Buitiniams vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo, bei pažeidžiamiems vartotojams elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina tiekia licencijoje nustatytoje teritorijoje veikiantis visuomeninis tiekėjas.

Palyginti su praėjusiais metais, vidutinis metinis vieno buitinio vartotojo suvartojimas padidėjo nuo 1 833 kWh iki 1 897 (padidėjo 3,5 proc.).

UAB „Ignitis“ vykdo tiek visuomeninio elektros energijos tiekimo, tiek nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą. Ši bendrovė 2025 m. patiekė 66,2 proc. viso buitinių vartotojų suvartoto elektros energijos kiekio, iš jų 18,1 proc. visuomenine elektros energijos kaina (2024 m. – 18,9 proc.). 2025 m., elektros energijos visuomeninio tiekimo dalis mažmeninėje rinkoje sudarė 12 proc. viso buitinių vartotojų elektros energijos suvartojimo (2024 m. – 11 proc.).

Pagal EEĮ nuostatas elektros energijos vartotojams, kurių įrenginiai prijungti prie PSO valdomų elektros tinklų, garantinį elektros energijos tiekimą užtikrina SSO, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, o elektros energijos vartotojams, kurių įrenginiai prijungti prie SSO valdomų elektros tinklų, garantinį elektros energijos tiekimą užtikrina SSO. Garantinio tiekėjo paslaugomis 2025 m. gruodžio pabaigoje naudojosi 40 524 buitiniai vartotojai (2024 m. – 40 674 buitiniai vartotojai).

Visuomeninės elektros energijos tiekimo kainos viršutinė riba*:* patvirtinus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimus, visi smulkieji buitiniai elektros energijos vartotojai (suvartojantys mažiau kaip 1000 kWh per metus) ir pažeidžiami elektros energijos vartotojai, t. y. piniginę socialinę paramą gaunantys nepasiturintys gyventojai, asmenys su negalia, gali naudotis visuomeniniu elektros energijos tiekimu iki 2030 m. sausio 1 d.

2026 m. UAB „Ignitis“ nustatyta 1,048 ct/kWh visuomeninio elektros energijos tiekimo paslaugos kainos viršutinė riba. Palyginti su 2025 m. (0,913 ct/kWh), ji yra 0,135 ct/kWh didesnė. Kainos didėjimas susijęs dėl veiklos sąnaudų, pakoreguotų prognozuojamu darbo užmokesčio pokyčio rodikliu, augimu, taip pat kainos viršutinės ribos augimui daro įtaką didėjantis liberalizavimo koeficientas dėl planuojamų augančių objektų skaičiaus.

VERT visuomeninės elektros energijos kainos viršutinę ribą nustato kas pusę metų. Atitinkamai 2025 m. gegužės mėn. buvo nustatyta 2025 m. II pusmečiui, o 2025 m. lapkričio mėn. – 2026 m. I pusmečiui. 2026 m. I pusmečio visuomeninės elektros energijos kainos viršutinė riba vartotojams, neturintiems pažeidžiamo vartotojo statuso ir prijungtiems prie vidutinės įtampos tinklų, buvo apie 4 proc. didesnė nei 2025 m. II pusm. Vartotojams, neturintiems pažeidžiamo vartotojo statuso ir prijungtiems prie žemos įtampos tinklo, kainos viršutinė riba padidėjo apie 8,5 proc. Tuo tarpu vartotojams, turintiems pažeidžiamo vartotojo statusą ir prijungtiems prie vidutinės įtampos tinklų, kainos viršutinė riba sumažėjo apie 27,5 proc., palyginti su 2025 m. II pusm., o pažeidžiamiems vartotojams, prijungtiems prie žemos įtampos tinklo, – apie 11,6 proc. Šiose kainose VERT reguliuojamos kainos dalis vidutinės įtampos tinklų vartotojams mažėjo 1 proc., žemos įtampos vartotojams didėjo 10,6 proc., tačiau bendrą kainos didėjimą lėmė padidėjusi elektros įsigijimo kaina. Buitiniams vartotojams, besinaudojantiems visuomeninio elektros energijos tiekimo paslauga, taikomi visuomeniniai tarifai, kuriuos diferencijuoja visuomeninis tiekėjas ir tvirtina VERT. Galutiniam vartotojui elektros energijos kaina susideda iš:

- įsigijimo kainos;
- VIAP kainos;
- papildomų paslaugų įsigijimo (buvusios sisteminių paslaugų) kainos;
- perdavimo paslaugos kainos;
- skirstymo paslaugos vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainos;
- tiekimo kainos;
- papildomos dedamosios.

14 pav. Visuomeninė elektros energijos kaina 2024 m. – 2026 m. I pusm. (ct/kWh be PVM ir su PVM)

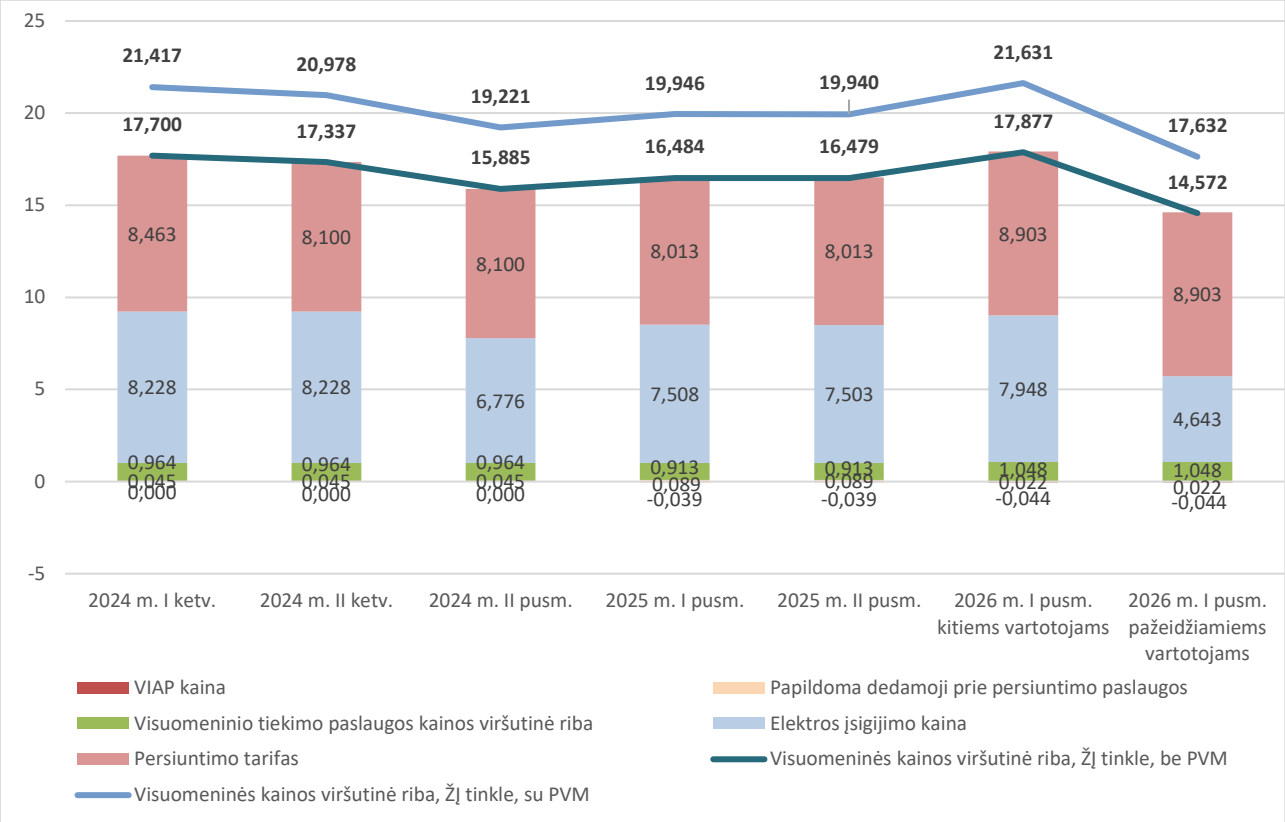

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Išankstinio apmokėjimo sistema

Išankstinio apmokėjimo sistema taikoma tokioms didžiausio SSO teikiamoms paslaugoms:

- atjungimo-pajungimo kliento prašymu;
- atjungimo-pajungimo apmokėjus skolą;
- kitos.

Vartotojams, perkantiems elektros energiją iš visuomeninio elektros energijos tiekėjo, išankstinio apmokėjimo sistema taikoma lentelėje nurodytoms paslaugoms.

5 lentelė. *Visuomeninio elektros energijos tiekėjo paslaugos, kurioms taikoma išankstinio apmokėjimo sistema*

Paslaugų grupė	Paslaugos paaiškinimas/komentarai
Atlyginimas už antstolio veiksmus	Taikoma klientams, kurių skolos išieškojimas perduotas antstoliams.
Atlyginimas už notarinius veiksmus	Taikoma klientams, kurie pasirašė vekselius ir laiku jų nesumokėjo, notarui mokamas atlygis už vykdomojo įrašo išdavimą.
Avansinis mokėjimas už sunaudotą elektros energiją	Paslauga nė karto nebuvo suteikta.
Bauda už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą	Paslauga nė karto nebuvo suteikta.
Teismo ieškinio administravimo mokestis (advokato paslaugos, komisinis mokestis už mokėjimo pavedimą ir žyminio mokesčio pavedimo patvirtinimą, kitos išlaidos)	Taikoma klientams, kurių skola buvo perduota teismui, buvo atliekamas teisminis skolos išieškojimas.
Už teismo priteistas palūkanas	Paslauga nė karto nebuvo suteikta.
Žyminis mokestis	Taikoma klientams, kurių skola buvo perduota teismui.

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Dinaminės kainos sutartys

2025 m. pabaigoje su buitiniais vartotojais buvo sudaryta apie 200 895 dinaminės kainos ir su birža susietų planų sutarčių, lyginant su 2024 m. pabaiga (apie 205 514 sutarčių) stebimas nežymus 2,2 proc. sumažėjimas. 2022 metų II pusm. buvo pradėti diegti išmanieji skaitikliai, leidžiantys vartotojams aktyviau pradėti rinktis dinaminės kainos sutartis (2022 m. dinaminės kainos sutarčių skaičius buvo apie 10 000). Vartotojams, turintiems išmaniuosius skaitiklius, SSO AB „Energijos skirstymo operatorius“ siūlo elektros energijos tarifų planą „Išmanusis“, kuriame taikomi laiko intervalai: nakties, ryto, dienos bei vakaro energijos dedamosios. Šeštadienio, sekmadienio ir švenčių dienų laiko intervalai skaidomi į atitinkamus Nakties ir Dienos energijos dedamųjų laiko intervalus.

Nuo 2025 m. liepos 1 d. „Išmanusis“ tarifų planas pervadinamas į „Standartinio“ plano 4 laiko zonų tarifą.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Išmaniųjų skaitiklių naudojimas

Aktualiausiais duomenimis, Lietuvoje iki 2025 m. liepos 11 d. buvo įdiegta 1,3 mln. vienetų išmaniųjų skaitiklių. Iki 2025 m. vasario 17 d. buvo sudiegta 1,07 mln. vienetų išmaniųjų skaitiklių.

SSO AB „Energijos skirstymo operatorius“ masiškai išmaniuosius elektros energijos apskaitos prietaisus komerciniams vartotojams ir buitiniams vartotojams, suvartojantiems daugiau kaip 1000 kWh/metus, pradėjo diegti 2022 m. II pusmetį. VERT atlieka nuotolinę projekto vykdymo stebėseną, t. y. AB „Energijos skirstymo operatorius“ sukūrė stebėsenos sistemą, kuriai pritarė VERT. 2022 m., 2023 m. ir 2024 m. AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateikė VERT projekto įgyvendinimo ataskaitas ir pagrindžiančius dokumentus, patvirtinančius, kad sukurtos finansinės ir ekonominės naudos atitinka VERT suderintame investicijų projekte nustatytus finansinius ir ekonominius rodiklius.

2024 m. užbaigti vystyti visi projekte numatyti moduliai, kurie įgalina rinkos dalyvius (nepriklausomus tiekėjus, operatorius, paklausos telkėjus, trečiąsias šalis) keistis duomenimis per *Data Hub*.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Elektros energijos tiekėjo keitimo indeksas

2020 m. gegužę priėmus EEĮ pataisas ir prasidėjus buitinių vartotojų elektros energijos tiekimo rinkos liberalizavimui, buitiniai vartotojai, kaip ir komerciniai vartotojai, taip pat turi teisę pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją ir pirkti elektros energiją rinkoje arba pagal dvišalius kontraktus. Iki 2026 m. kovo 9 d. nepriklausomą elektros energijos tiekėją pasirinko 97 proc. (94 911 vartotojai) į I etapą patekusių vartotojų, 94 proc. (693 975 vartotojai) į II etapą patekusių vartotojų ir 50 proc. (464 142 vartotojai) III etapo vartotojų, o iš viso nepriklausomą elektros energijos tiekėją pasirinko 1 254 290 vartotojai (iš viso I–III etapų vartotojų yra virš 1,766 mln.). 2021 m. buvo nutarta II etapo vartotojams (suvartojantiems 1000–5000 kWh/metus) tiekėjo pasirinkimo ir sutarčių sudarymo terminą pratęsti iki 2022 m. birželio 18 d. 2022 m. buvo nuspręsta III etapo vartotojams (suvartojantiems iki 1000 kWh/metus) tiekėjo pasirinkimo ir sutarčių sudarymo terminą pratęsti iki 2026 m. sausio 1 d. 2025 m. vasario 13 d. buvo pateiktas EEĮ pakeitimo projektas, kuriuo siūloma pratęsti elektros rinkos liberalizaciją dar ketveriems metams, t. y. iki 2030 m. pradžios bei leisti naudotis visuomeniniu elektros tiekimu smulkiems – iki 1 000 kWh elektros per metus suvartojantiems gyventojams, taip pat pažeidžiamiems (socialiai remtiniems ar

su negalia) buitiniams vartotojams. Priėmus EEĮ pakeitimus, pažeidžiamiems ir mažiausiai elektros energijos suvartojantiems vartotojams sudaryta galimybė likti visuomeniniame tiekime iki 2030 m. Jie taip pat turi teisę bet kuriuo metu pasirinkti nepriklausomą tiekėją, o jį pasirinkus ir vėl grįžti į visuomeninį tiekimą.

Paveiksle pateikiamas metinis pakeistų tiekėjų indeksas nebuitinių vartotojų rinkoje pagal elektros kiekį ir buitinių vartotojų rinkoje pagal matavimo apskaitos taškų skaičių. 2025 m. metinis pakeistų tiekėjų indeksas nebuitinių vartotojų rinkoje pagal elektros kiekį laisvoje rinkoje sudarė 25,47 proc., o buitinių vartotojų rinkoje pagal apskaitos taškų kiekį sudarė 4,94 proc. 2025 m. lyginant su 2024 m. metinis pakeistų tiekėjų indeksas nebuitinių vartotojų rinkoje pagal elektros kiekį laisvoje rinkoje padidėjo 2,82 proc. punkto, o buitinių vartotojų rinkoje pagal apskaitos taškų skaičių padidėjo 0,8 proc. punkto.

15 pav. 2018–2025 m. metinis pakeistų tiekėjų indeksas nebuitinių vartotojų rinkoje pagal elektros kiekį laisvoje rinkoje ir buitinių vartotojų rinkoje pagal apskaitos taškus, proc.

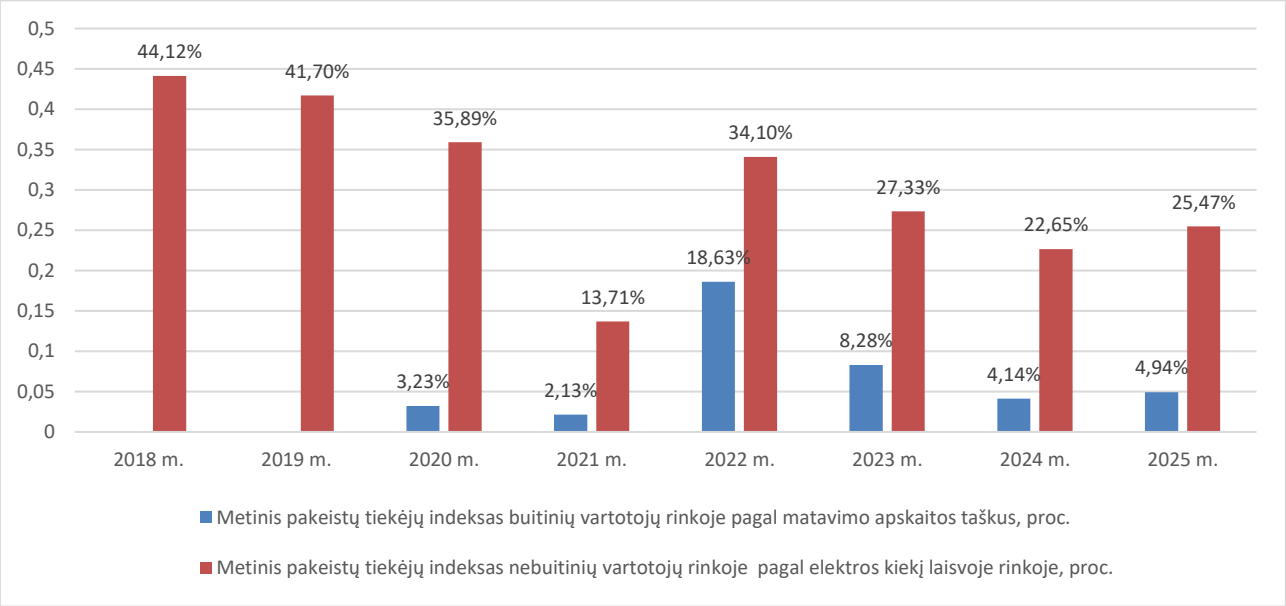

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Mokesčiai už techninės priežiūros paslaugas

VERT pagal metines reguliuojamosios veiklos ataskaitas vertina elektros energijos perdavimo ir pagrindinio SSO (AB „Litgrid“ ir AB „Energijos skirstymo operatorius“), mažųjų SSO (AB „Achema“, AB „Akmenės cementas“, UAB „Dainavos elektra“) remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo, personalo, administracines ir kitas sąnaudas. Ekonomiškai pagrįstos elektros energijos perdavimo veiklos ir elektros energijos skirstymo veiklos techninės priežiūros sąnaudos įtraukiamos nustatant PSO perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą bei SSO skirstymo paslaugų vidutinės ir žemos įtampos tinklais kainų viršutines ribas.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Elektros energijos kainos buitiniams vartotojams ir didmeninės elektros energijos kainos ryšys

Vadovaujantis VERT patvirtinta Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų bei visuomeninės kainos viršutinės ribos nustatymo metodika, viena iš

visuomeninės elektros energijos kainos dedamųjų yra elektros energijos įsigijimo kaina. Šią kainą sudarė prognozuojama elektros energijos rinkos kaina, nustatoma VERT, vadovaujantis VERT patvirtinta Prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos ir atskaitinės kainos nustatymo metodika, ir kitos su elektros energijos įsigijimu susijusios sąnaudos, kaip pavyzdžiui elektros energijos biržos mokesčiai, elektros energijos balansavimo kaštai ir elektros energijos įsigijimo prognozuotų ir faktinių sąnaudų dalies korekcija. Nuo 2025 m. rugsėjo mėn., pakeitus minimą metodiką, biržoje įsigyjamos elektros energijos kainą prognozuoja visuomeninis tiekėjas.

16 pav. 2024 m. – 2026 m. I pusm. elektros energijos rinkos kainos dalis (proc.) visuomeninėje elektros energijos kainos viršutinėje riboje

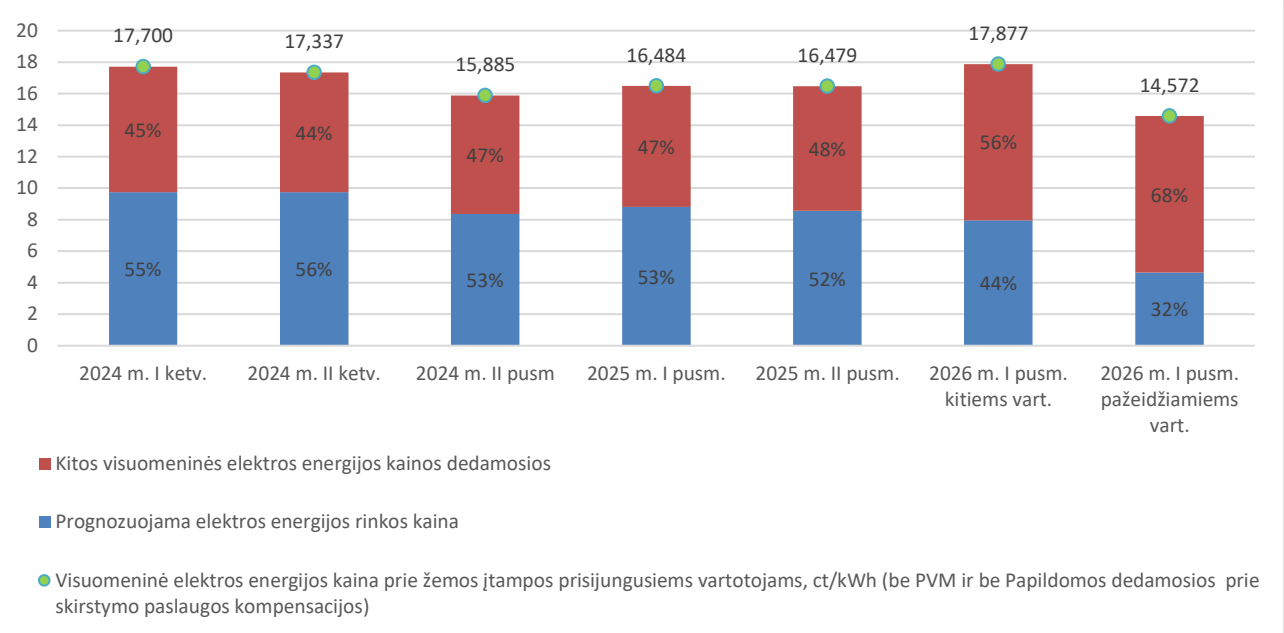

Pastaba: 2026 m. prognozuojamą elektros energijos kainą teikia visuomeninis tiekėjas.

Šaltinis – VERT.

Prognozuojama elektros energijos rinkos kaina 2025 m. visuomeninėje elektros energijos įsigijimo kainoje, kuri yra taikoma buitiniams elektros energijos vartotojams, sudarė atitinkamai 52 ir 53 proc. (2025 m. I pusm. ir 2025 m. II pusm.) visos visuomeninio elektros energijos kainos, taikomos prie žemos įtampos tinklų prisijungusiems vartotojams. 2026 m. I pusm. kitiems, pažeidžiamo vartotojo statuso neturintiems vartotojams, elektros energijos įsigijimo kaina sudaro 44 proc., o turintiems pažeidžiamo vartotojo statusą – 32 proc.

Elektros energijos biržoje *Nord Pool* 2024 ir 2025 m. elektros energijos kaina gana stabiliai mažėjo. Vidutinė elektros energijos kaina atsižvelgiant į sezoninius svyravimus šaltuoju metų laiku per metus sumažėjo apie 6 proc. nuo 89,69 Eur/MWh 2024 m. gruodžio mėn. iki 83,94 Eur/MWh 2025 m. gruodžio mėn. Vidutinė 2025 m. biržos kaina (85,31 Eur/MWh), palyginti su 2024 m. (87,34 Eur/MWh), sumažėjo 2,32 proc.

17 pav. 2021 m. I pusm. – 2025 m. II pusm. elektros energijos rinkos vidutinės kainos (ct/kWh) pokytis namų ūkio vartotojams ir elektros energijos vidutinės kainos (ct/kWh) pokytis Nord Pool biržoje

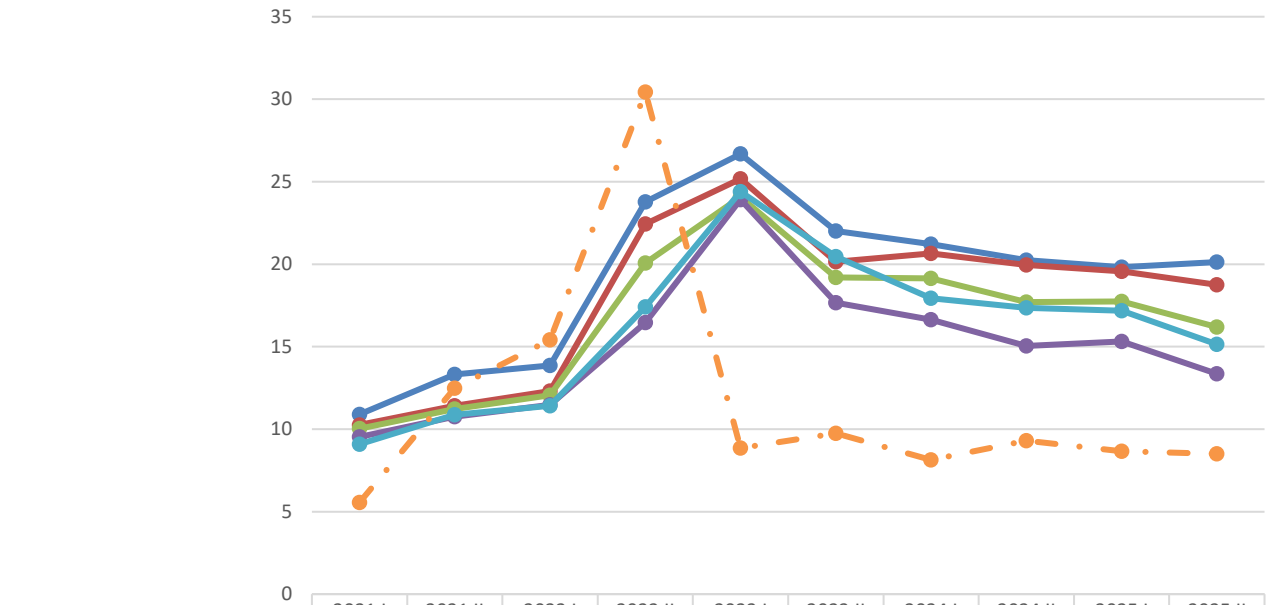

	2021 I pusm.	2021 II pusm.	2022 I pusm.	2022 II pusm.	2023 I pusm.	2023 II pusm.	2024 I pusm.	2024 II pusm.	2025 I pusm.	2025 II pusm.
iki 1000 kWh	10,9	13,32	13,87	23,77	26,68	22,02	21,21	20,25	19,81	20,13
1000-2499 kWh	10,26	11,42	12,31	22,44	25,17	20,15	20,66	19,96	19,57	18,75
2500-4999 kWh	10,03	11,22	12,05	20,07	24,07	19,19	19,14	17,71	17,74	16,18
5000-14999 kWh	9,53	10,75	11,48	16,47	23,92	17,66	16,63	15,04	15,32	13,36
15000 kWh ir daugiau	9,09	10,88	11,42	17,42	24,4	20,46	17,93	17,36	17,17	15,15
Didmeninės biržos kaina	5,56	12,48	15,42	30,43	8,85	9,75	8,14	9,31	8,65	8,50

Šaltinis – Nord Pool, Eurostat, VERT skaičiavimai

Pagal *Eurostat* duomenis (https://ec.europa.eu/eurostat/data/database), 2025 m. II pusm. buitiniams elektros energijos vartotojams, suvartojantiems iki 1000 kWh, nuo 2021 metų vidutinė elektros energijos kaina pakilo net apie 85 proc. (nuo 10,90 ct/kWh 2021 m. iki 20,13 ct/kWh 2025 m.), tačiau palyginę 2025 m. II pusm. vidutinę elektros energijos įsigijimo kainą su 2025 m. I pusm. kaina, galime matyti apie 1,70 proc. sumažėjimą.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Konkurencijos iškraipymas ar apribojimas

Energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 15 punkte nustatyta, kad VERT prižiūri, ar nepasitaiko konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos, įskaitant išimtinių teisių sąlygas, kurias taikant stambiems nebuitiniams vartotojams gali būti užkirstas kelias arba apribota galimybė vienu metu sudaryti sutartis su daugiau negu vienu tiekėju.

Informacijos apie elektros energijos rinkos iškraipymus ar apribojimus, įskaitant tinkamos informacijos pateikimą, bei atitinkamų atvejų rinkoje tyrimų pateikimo Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai procedūros vykdomos įstatymų nustatyta tvarka. VERT atlieka rinkos tyrimus, siekdama užtikrinti veiksmingą konkurenciją elektros energetikos sektoriuje ir kartu užkirsti kelią rinkos dalyviams dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo taikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darant žalą rinkos dalyviams. Pažymėtina, kad 2025 metais tokių atvejų nenustatyta.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies s punktas, 5 straipsnio 1 dalis: Konkurencingos kainos

VERT, vadovaudamasi Energetikos įstatymo nuostatomis, kartą per 5 metus skelbia rekomendacijas, susijusias su paslaugų energetikos sektoriuje kainų atitiktimi skaidrumo, nediskriminavimo ir kitiems teisės aktų nustatytiems reikalavimams, ir teikia jas Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai. VERT šias rekomendacijas patvirtino 2015 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. O3-373 „Dėl 2015 m. rekomendacijų, susijusių su paslaugų energetikos sektoriuje kainų atitiktimi skaidrumo, nediskriminavimo ir kitiems teisės aktų nustatytiems reikalavimams, patvirtinimo“[12]. Jos yra skelbiamos VERT interneto svetainėje[13]. Naujausios rekomendacijos bus parengtos ir paskelbtos artimiausiu metu.

Daugiau informacijos apie elektros energijos kainas ir konkurenciją mažmeninėje rinkoje pateikiama skyriuje „Rinkos atvėrimas ir konkurencija“.

- **Vartotojų apsauga ir kreipimųsi nagrinėjimas**

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Namų ūkio vartotojų skundai

VERT 2025 m. gavo 912 fizinių asmenų kreipimusis raštu dėl elektros sektoriaus. Pažymėtina, kad viename kreipimesi dažnai keliama keletas klausimų (pvz., dėl sąskaitų ir taikomų kainų, dėl sąskaitų ir apskaitos, dėl paslaugų teikimo ir taikomų kainų), todėl gautų kreipimųsi skaičius yra mažesnis, nei kreipimuose keliamų klausimų pagal pobūdį bendras skaičius.

18 pav. 2025 m. gautų kreipimųsi elektros sektoriuje pasiskirstymas (proc.) pagal kreipimosi pobūdį

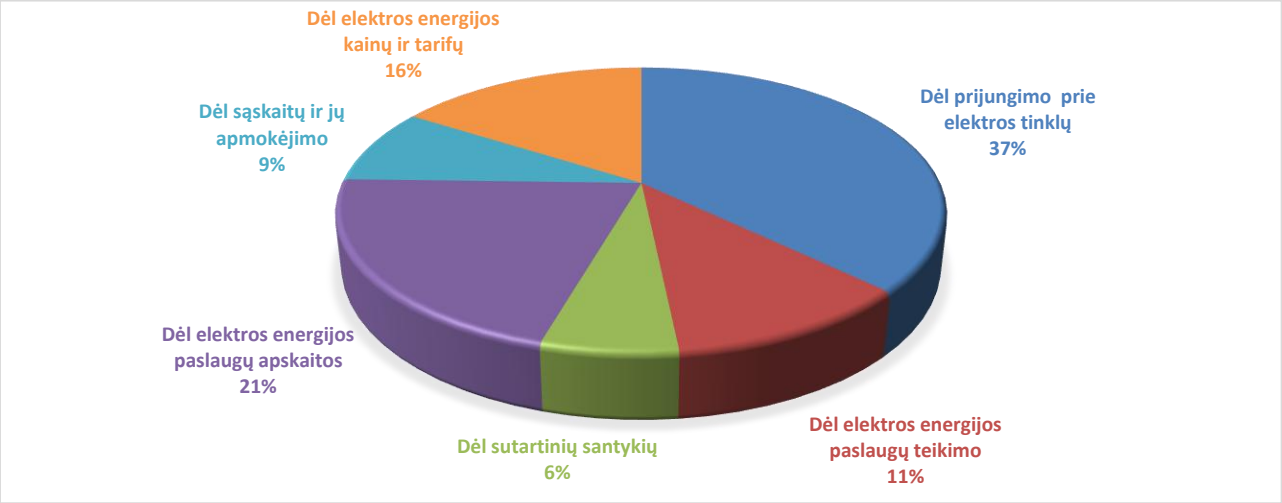

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies o punktas: Vartotojų atjungimas nuo elektros energijos tinklo

2025 m. dėl neapmokėtos skolos AB „Energijos skirstymo operatorius“ I–IV ketvirčiais nutraukė elektros energijos persiuntimą 8 374 klientams, iš jų 5 665 buitiniams vartotojams. Elektros

[12] https://www.vert.lt/Docs/nutarimas_373_.pdf
[13] https://www.vert.lt/Puslapiai/statine/komisijos-nutarimu-sarasas.aspx.

energijos nutraukimas dėl skolų vykdomas bet kuriuo metų laiku. Elektros energijos nutraukimas nevykdomas:

- maksimaliai paros oro temperatūrai esant žemesnei nei minus 15 (penkiolika) laipsnių Celsijaus;
- maksimaliai paros oro temperatūrai esant aukštesnei nei plius 30 (trisdešimt) laipsnių Celsijaus;
- penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis, išskyrus tam tikrus atvejus, kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas laikinai ne dėl tinklų naudotojo kaltės ir kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas dėl tinklų naudotojo kaltės. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame punkte nustatytų aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir kituose EEĮ įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

Vidutinis darbo dienų skaičius nuo pranešimo dienos apmokėti sąskaitą ir atjungimo nesumokėjus yra 20 darbo dienų.

19 pav. Elektros energijos persiuntimo nutraukimai dėl įsiskolinimo 2021–2025 metais

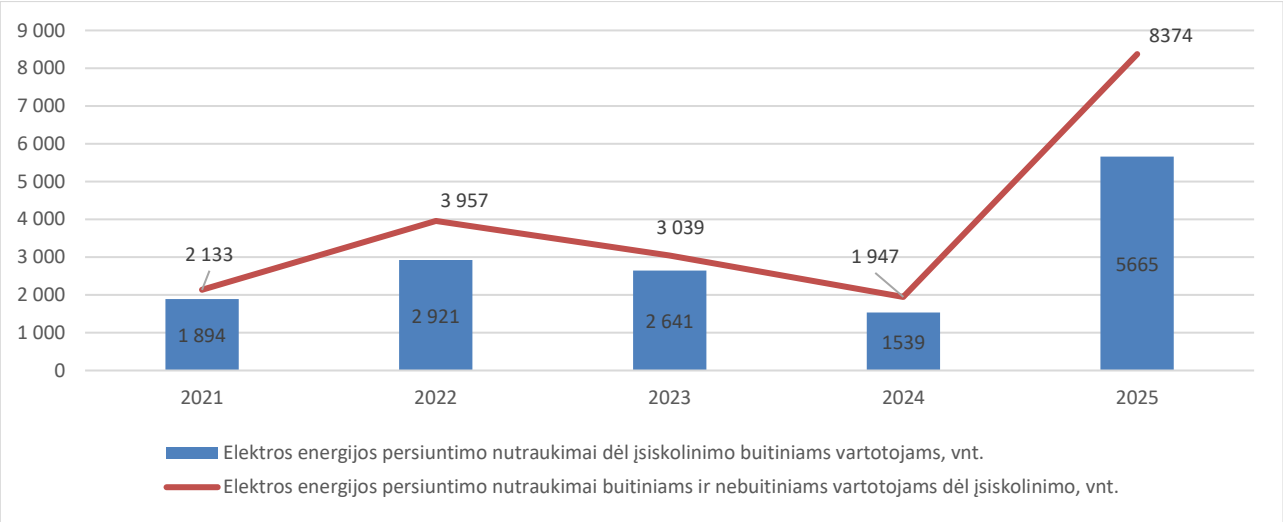

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies p punktas: Konkurenciją ribojanti sutartinė praktika

2025 m. konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos nebuvo nustatyta.

- Direktyvos (ES) 2019/944 5 straipsnio 2 dalis ir 59 straipsnio 1 dalies s punktas: Pažeidžiamų ir energijos nepriteklių patiriančių vartotojų apsauga

Pažeidžiamų vartotojų apsaugos priemonės numatytos EEĮ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 527 „Dėl Papildomų garantijų socialiai pažeidžiamiems elektros energijos vartotojams taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo" patvirtintame Papildomų garantijų socialiai pažeidžiamiems elektros energijos vartotojams taikymo tvarkos apraše.

Pagal EEĮ buitiniai vartotojai, tarp jų ir pažeidžiami vartotojai, turi teisę:

1) vienašališkai neatlygintinai nutraukti elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartį ir (ar) elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, raštu informavę tinklų operatorių ir (ar) tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki numatomos sutarties nutraukimo dienos.

2) sudaryti neterminuotas elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis su visuomeniniu tiekėju tais atvejais, kai buitinis vartotojas nepasirenka nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar jo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų ir buitinis vartotojas ketina pirkti elektros energiją iš visuomeninio teikėjo, ir neterminuotą elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju bei elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi.

Pažymėtina, kad vykdant elektros rinkos liberalizaciją, visuomeninis tiekėjas visuomeninį elektros energijos tiekimą pažeidžiamiems vartotojams turėjo užtikrinti iki 2026 m. sausio 1 d. Tačiau buvo priimtas EEĮ pakeitimas, kuriuo elektros rinkos liberalizacija pratęsta dar ketveriems metams, t. y. iki 2030 m. sausio 1 d. bei leista naudotis visuomeniniu elektros tiekimu smulkiems – iki 1 000 kilovatvalandžių (kWh) elektros per metus suvartojantiems gyventojams, taip pat socialiai remtiniems ar su negalia buitiniams vartotojams ir (arba) asmenims, gaunantiems šalpos senatvės pensiją arba šalpos kompensaciją pagal Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatymą.

EEĮ taip pat numatytos papildomos pažeidžiamų vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės. Pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų įsiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos. Pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų ir energijos nepriteklių patiriančių asmenų įsiskolinimas garantiniam elektros energijos tiekėjui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 6 bazinės socialinės išmokos, išskyrus EEĮ 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus.

Pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė negu -15 °C ar aukštesnė negu +30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną, pasibaigus šiame punkte nustatytoms aplinkybėms, jeigu pažeidžiamas vartotojas ir energijos nepriteklių patiriantis asmuo apie tai buvo įspėti Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir kituose šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

Pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) tiekiama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo ar energijos nepriteklių patiriančio asmens prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su garantiniu elektros energijos tiekėju ar tiekėju. Pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie SSO valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas ar energijos nepriteklių patiriantis asmuo sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ar energijos nepriteklių patiriančiam asmeniui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.

Taip pat pažeidžiamiems vartotojams ar energijos nepriteklių patiriantiems asmenims per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo

paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami. Pažeidžiami vartotojai turi teisę garantiniam elektros energijos tiekėjui ar tiekėjui pateikti prašymą išdėstyti skolą už suvartotą elektros energiją, įskaitant jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, dalimis, sudarant skolos padengimo dalimis grafiką ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui. Pakartotinai prašymas išdėstyti skolą už suvartotą elektros energiją, įskaitant jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, dalimis gali būti teikiamas tik tada, kai pažeidžiamas vartotojas ar energijos nepriteklių patiriantis asmuo yra atsiskaitęs su garantiniu elektros energijos tiekėju ar tiekėju pagal anksčiau sudarytą skolos padengimo dalimis grafiką. Garantinis elektros energijos tiekėjas ar tiekėjas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį ar fiksuotos kainos sutartį su pažeidžiamu vartotoju ar energijos nepriteklių patiriančiu asmeniu, nustatęs 30 ir daugiau procentų didesnį negu praėjusio mėnesio elektros energijos suvartojimą, informuoja tokį vartotoją apie elektros energijos suvartojimo pokyčius.

Išmanioji apskaitos sistema pažeidžiamo vartotojo prašymu diegiama nemokamai, kai tokį prašymą pateikia pažeidžiamas vartotojas ar vartotojas, kuris yra neįgalusis, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame Papildomų garantijų socialiai pažeidžiamiems elektros energijos vartotojams taikymo tvarkos apraše numatyta, kad pažeidžiamam vartotojui pageidaujant gauti popierinį apmokėjimo dokumentą, skirstomųjų tinklų operatorius ar visuomeninis tiekėjas negali reikalauti kompensuoti popierinio apmokėjimo dokumento pateikimo vartotojui išlaidų.

EEĮ taip pat numatytos papildomos pažeidžiamų vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės. Siekiant, kad pažeidžiami vartotojai galėtų mokėti mažesnę kainą už elektros energiją, siūloma EEĮ suteikti nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams teisę vienašališkai nutraukti fiksuotos kainos sutartis su pažeidžiamais vartotojais tais atvejais, kai jose nustatyta kaina yra didesnė už visuomeninį tarifą. Nutraukus tokią sutartį, gyventojui, turinčiam pažeidžiamojo vartotojo statusą, elektros energija būtų automatiškai pradedama tiekti visuomeninio tiekimo sąlygomis, užtikrinant mažesnę kainą. Kartu numatomi svarbūs saugikliai: vartotojai apie planuojamą sutarties nutraukimą būtų informuojami ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų ir turėtų galimybę nesutikti ir išlaikyti sudarytą sutartį su nepriklausomu elektros energijos tiekėju. Tikimasi, kad šie pakeitimai padės daugiau pažeidžiamų vartotojų pasinaudoti mažesnėmis elektros energijos kainomis ir sumažins jų finansinę naštą.

20 pav. Socialiai pažeidžiamų vartotojų skaičius 2021–2025 m.

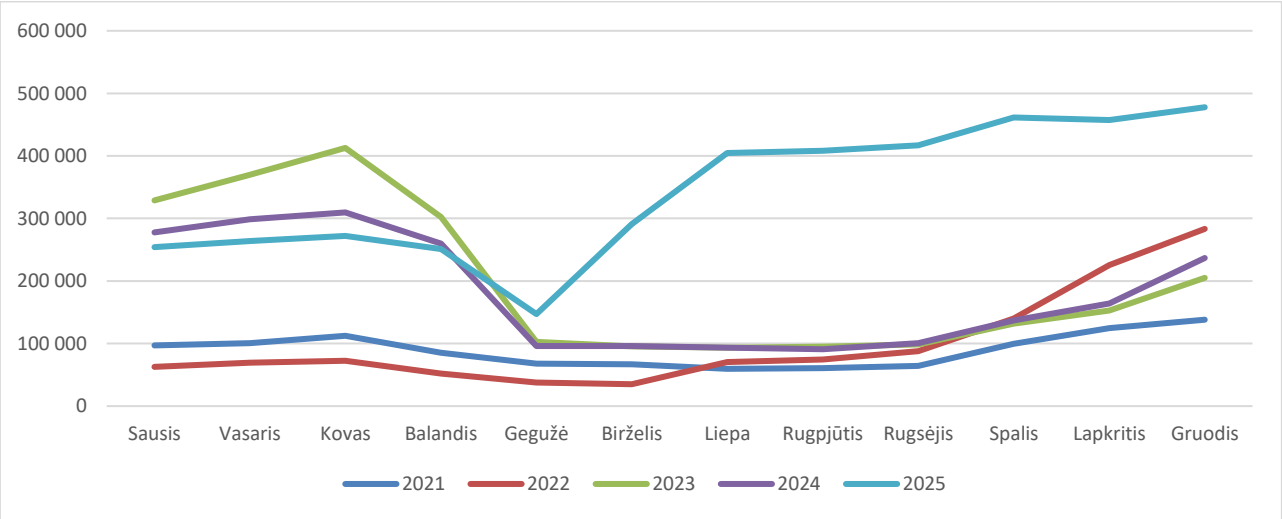

Šaltinis – VERT.

Socialiai pažeidžiamų vartotojų skaičius išaugo nuo 2025 m. birželio mėnesio, nes papildytas socialiai pažeidžiamo asmens apibrėžimas (patenka ir turintys negalią, ir gaunantys šalpos išmokas).

- Direktyvos (ES) 2019/944 5 straipsnio 3, 4 dalis ir 59 straipsnio 1 dalies s punktas: Intervencija nustatant pažeidžiamų namų ūkio vartotojų elektros energijos kainas

Pagal EEĮ nuostatas pažeidžiamiems vartotojams elektros energiją tiekia visuomeninis elektros energijos tiekėjas už visuomeninę elektros energijos kainą. Ši kaina yra valstybės reguliuojama. Daugiau informacijos apie visuomeninio elektros energijos tiekimo kainas taikomas pažeidžiamiems vartotojams pateikta skyriuje „Kainos buitiniams vartotojams“.

Pažeidžiami elektros energijos vartotojai taip pat turi teisę pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies t punktas: Duomenys apie klientų suvartojimą

Pagal EEĮ nuostatas vartotojai turi teisę susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis davę sutikimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo elektros energijos suvartojimo duomenimis, kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas.

Tinklų operatorius yra atsakingas už jų valdomais elektros tinklais persiųstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis PSO pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis ar nepriklausomas tiekėjas.

SSO, pasibaigus kalendoriniam mėnesiui, ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas privalo pateikti tiekėjui – turimus duomenis SSO veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esančių tinklų naudotojų, sudariusių elektros energijos pirkimo ir (ar) pardavimo sutartis su šiuo tiekėju, gautus iš skirstomojo tinklo ir (ar) atiduotus į skirstomąjį tinklą elektros energijos kiekius.

Jei elektros apskaitos prietaisas neprijungtas prie SSO automatizuotos duomenų nuskaitymo sistemos, vartotojai savo elektros energijos suvartojimo duomenis gali:

- deklaruoti operatoriaus savitarnos svetainėje;
- suvartotas elektros energijos kiekis gali būti apskaičiuojamas pagal elektros energijos suvartojimo metinį vidurkį, jeigu iki sutartyje numatyto termino vartotojas nepateikia faktinių rodmenų.

Jei elektros apskaitos prietaisas prijungtas prie SSO automatizuotos duomenų nuskaitymo sistemos, vartotojai savo elektros energijos suvartojimo duomenis gali matyti operatoriaus savitarnos svetainėje, deklaruoti pačiam vartotojui nereikia.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies y punktas ir 14 straipsnis: Tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės prieinamumas

VERT 2021 m. rugsėjo mėn. buitiniams vartotojams pristatė naują elektros kainų palyginimo skaičiuoklę – įrankį, kuris palengvina nepriklausomo elektros energijos tiekėjo pasirinkimo procesą bei užtikrina platesnę informaciją vartotojams apie tiekėjų taikomus elektros energijos tarifus.

Skaičiuoklė leidžia palyginti skirtingų nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymus pagal vartotojams aktualius kriterijus: vartotojo metinį (mėnesinį) elektros energijos suvartojimą, laiko zonų skaičių, fiksuotos ar kintamos kainos sutartys, atsinaujinančios energijos poreikį, plane siūlomos kainos fiksavimo trukmę (1–12 mėn., 13–24 mėn., 25–36 mėn. ar ilgesnių nei 3 metų trukmės kainų pasiūlymus), sutarties trukmę, tiekėją. Pasirinkus kriterijus, vartotojui pateikiami tiekėjų siūlomi planai, išrikiuoti nuo pigiausio iki brangiausio. Skaičiuoklę galima rasti VERT svetainėje https://skaiciuokle.vert.lt/. Ši skaičiuoklė tobulinama, kad būtų galimybė labai mažoms ir mažoms įmonėms palyginti nepriklausomų elektros energijos tiekėjų pasiūlymus, tačiau šį palyginimą apsunkina tai, kad Lietuvos elektros tiekėjai pasiūlymus labai mažoms ir mažoms įmonėms teikia individualiai, t. y. šie pasiūlymai nėra standartizuoti ir teikiami viešai. 2025 m. vartotojai skaičiuokle pasinaudojo 105 037 kartus.

- Direktyvos (ES) 2019/944 59 straipsnio 1 dalies z punktas: Savo pasigamintos elektros energijos vartojimo ir piliečių energetikos bendrijų plėtojimo kliūtys bei apribojimai

2022 m. įsigaliojo EEĮ pakeitimas, kuriuo įtvirtintos aktyviųjų vartotojų ir PEB sąvokos bei šių asmenų teisės ir pareigos. Pagal priimtą įstatymą, tiek aktyvieji vartotojai, tiek PEB gali vartoti elektros energiją, pagamintą savo valdomose elektrinėse, taip pat parduoti elektros energiją kitiems asmenims ar bendrijos dalininkams.

VERT stebi gaminančių vartotojų, kurie turi teisę vartoti nuosavybės teise ar kitais pagrindais valdomose elektrinėse pagamintą elektros energiją (ją patiekiant į tinklus ir vėliau atsiimant), pokytį. Spartus gaminančių vartotojų skaičiaus augimas leidžia daryti išvadą, kad esminių savo pasigamintos elektros energijos vartojimo kliūčių nėra.

VERT 2023 m. patvirtino tvarką, pagal kurią asmenys gali kreiptis dėl PEB statuso suteikimo. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. PEB statusas buvo suteiktas 35 bendrijoms – jų skaičius, palyginti su 2024 m., padidėjo 1,5 karto.

4. DUJŲ RINKA

4.1. Tinklo reguliavimas

- Tinklo ir SGD tarifai prisijungimui ir prieigai

  - Ataskaita apie atitinkamas naujas tarifų reguliavimo nuostatas

Pajamų viršutinių ribų nustatymas

VERT gamtinių dujų paslaugų pajamų viršutinę ribą nustato penkerių metų laikotarpiui, ji gali būti koreguojama kartą per metus. VERT kartą per metus patvirtina konkrečias perdavimo, skirstymo ir SGD pakartotinio dujinimo kainas, patikrinusi, ar jos nediskriminuoja atskirų vartotojų grupių ir neviršija nustatytos pajamų viršutinės ribos.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies a punktas ir 6 dalies a punktas

Perdavimo veikla

Perdavimo veiklą Lietuvoje vykdo vienas PSO – AB „Amber Grid“. Perdavimo veikloje taikomas įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelis, pajamų viršutines ribas nustatant ir jas koreguojant perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose.

Pasibaigus 2015 m. gruodžio 23 d. sudarytai tranzito sutarčiai, atsisakoma individualaus dujų transportavimo kainos skaičiavimo modelio. VERT patvirtino gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos pakeitimus, kurie paremti vieninga ES įleidimo–išleidimo taškų kainodara. Pakeitimais siekiama užtikrinti skaidresnį, europinius standartus atitinkantį tranzito paslaugos apmokestinimą ir tranzito sąnaudų atskyrimą nuo perdavimo paslaugos sąnaudų. 2025 m. tranzito veiklos pajamos (23,1 mln. Eur) padengė šiai veiklai priskirtas sąnaudas (20,1 mln. Eur) — skirtumas 3 mln. Eur.

VERT AB „Amber Grid“ 2026 metams nustatė 82 953 tūkst. Eur gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą (2025 m. bendrovės pajamų lygis – 63 828 tūkst. Eur), t. y. 30 proc. didesnę nei 2025 metais. Pagrindinė didėjimo priežastis yra didesnis reguliavimo sąskaitos rezultatas, t. y. dėl prognozuotų ir faktinių sąnaudų bei investicijų grąžos skirtumų.

VERT, patikrinusi, ar AB „Amber Grid“ pateiktos gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainos neviršija nustatytos pajamų viršutinės ribos, ar teisingai diferencijuotos, siekiant išvengti kryžminio subsidijavimo tarp sistemos naudotojų grupių, yra pagrįstos ir objektyvios, pritarė AB „Amber Grid“ numatomoms taikyti kainoms nuo 2026 m. sausio 1 d., kurios Lietuvos vartotojams vidutiniškai mažėjo 5 proc., palyginti su 2025 m. galiojusiomis kainomis.

Skirstymo veikla

VERT 2024 metais pakoregavo AB „Energijos skirstymo operatorius“, UAB Gren Lietuva, AB agrofirmos „Josvainiai“ ir UAB „Intergas“ pajamų viršutines ribas ir patvirtino šių 4 skirstymo operatorių konkrečias kainas.

6 lentelė. *Gamtinių dujų sektoriaus skirstymo pajamų viršutinių ribų dinamika, tūkst. Eur, 2025–2026 m.*

Bendrovė	2025 m.	2026 m.	Pokytis, proc.
AB „Energijos skirstymo operatorius“	57 071	56 131	-1,6
UAB „Intergas”	3 009	2 534	-15,8
UAB Gren Lietuva	189	196	3,62
AB agrofirma „Josvainiai”	59	77	31,5

Šaltinis – VERT.

VERT AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2026 metams nustatyta gamtinių dujų skirstymo veiklos viršutinė riba, palyginti su 2025 m., mažėja 1,6 proc. dėl 2024 m. pajamų ir nekontroliuojamų sąnaudų nuokrypių.

VERT taip pat patvirtino 4 skirstymo operatorių konkrečias kainas. Didžiausią rinkos dalį užimančiam skirstymo operatoriui AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2026 m. patvirtintos mažesnės gamtinių dujų skirstymo kainos atskiroms vartotojų grupėms – atsižvelgus į vartotojų skaičiaus ir paskirstyto kiekio pokyčius grupėje, kainos mažėja nuo -0,3 proc. iki -9,5 proc.

Suskystintų gamtinių dujų terminalas (toliau – SGDT)

VERT nustatė AB „KN Energies“ SGD pakartotinio dujinimo veiklos pajamų viršutinę ribą 2026 metams – 54 719 tūkst. Eur, t. y. 8,1 proc. mažiau, nei buvo nustatyta 2025 metams (59 557 tūkst. Eur). Šis pokytis daugiausia lėmė 2,2 mln. Eur didėjančios investicijų grąžos bei kitų sąnaudų nuokrypis, atsiradęs dėl 2,1 mln. Eur mažesnių nei planuota mokesčių (dėl mažesnių taršos leidimų kainų) sąnaudų ir 2,9 mln. Eur mažesnių SGD ilgalaikių sutarčių išlaidų, nors bendrovė patyrė ir 2,3 mln. Eur didesnes nei planuotos sausojo doko remonto (*Dry-dock*) sąnaudas.

Konkrečių SGD pakartotinio dujinimo ir perkrovos paslaugų kainų nustatymas

SGD pakartotinio dujinimo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalių: pastovioji dalis skaičiuojama nustatytų perdavimo sistemos naudotojų vartojimo pajėgumų vienetui (Eur/(MWh/parą/metus)), kintamoji dalis – planuojamo išdujinti SGD kiekio vienetui (Eur/MWh).

VERT 2025 metais patvirtino 2026 m. pakartotinio dujinimo paslaugos:

- 1,69 Eur/MWh kintamąją kainos dalį, mokamą už išdujintą gamtinių dujų kiekį, kuri mažėja 8,1 proc. dėl mažesnių faktinių sąnaudų nei buvo planuota 2024 m.
- SGD pakartotinio dujinimo kainos pastoviąją dalį, kuri įskaičiuojama į tiekimo Saugumo dedamąją prie gamtinių dujų perdavimo kainos 2026 m. -23,11 Eur/(MWh/parą/metus).

21 pav. SGD perkrovos paslaugos kainos, Eur/MWh

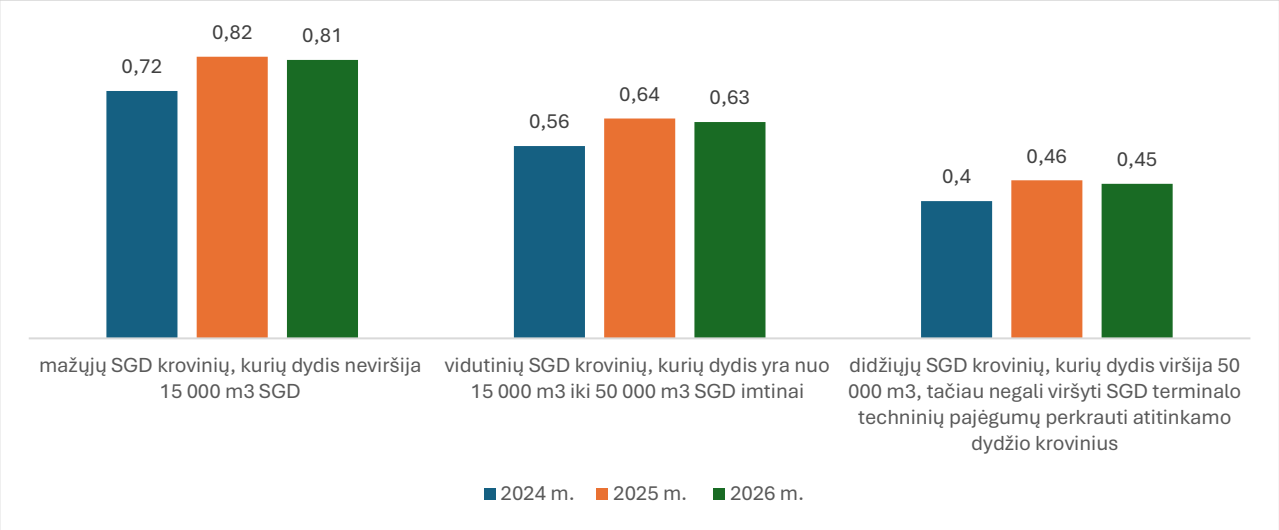

Šaltinis – VERT.

VERT taip pat nustatė 2026 m. SGD perkrovos paslaugos kainą 0,81 Eur/MWh. Palyginti su 2025 m. galiojusia SGD perkrovos paslaugos kaina (0,82 Eur/MWh), kaina mažėja 1,2 proc. arba 0,01 Eur/MWh. Įvertinus SGD perkrovos paslaugos kainos diferencijavimo koeficientus, perkrovos kaina skirtingoms grupėms yra:

- mažųjų SGD krovinių, kurių dydis neviršija 15 000 m^3 SGD – 0,81 Eur/MWh;
- vidutinių SGD krovinių, kurių dydis yra nuo 15 000 m^3 iki 50 000 m^3 SGD imtinai – 0,63 Eur/MWh;
- didžiųjų SGD krovinių, kurių dydis viršija 50 000 m^3, tačiau negali viršyti SGD terminalo techninių pajėgumų perkrauti atitinkamo dydžio krovinius – 0,45 Eur/MWh.

Vartotojų prijungimo įkainiai

Prijungimo įkainiai skaičiuojami pagal Prijungimo prie gamtinių dujų sistemų įmokų ir įkainių nustatymo metodikos nuostatas. VERT patvirtino 5 gamtinių dujų skirstymo sistemų operatorių naujų buitinių vartotojų prijungimo prie gamtinių dujų tinklų įkainius, kurie įsigaliojo nuo 2026 m. sausio 1 d. VERT didžiausią rinkos dalį užimančiam skirstymo sistemos operatoriui AB „Energijos skirstymo operatorius“ pratęsė galiojančius naujų buitinių vartotojų dujų sistemų prijungimo įkainius, atsižvelgdama į bendrovės prašymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDĮ) pakeitimą, kuriame numatyta, kad nauji prijungimo įkainių skaičiavimo principai bus taikomi nuo 2026 m. gegužės 1 d., t. y. naujai patvirtinti įkainiai galiotų itin trumpai (tik 5 mėnesius). Tokiu sprendimu užtikrinamas prijungimo įkainių stabilumas ir išvengiama papildomų administracinių sąnaudų. VERT, vadovaudamasi galiojančiu reglamentavimu, taip pat pratęsė kitų gamtinių dujų skirstymo sistemų operatorių galiojančius naujų buitinių vartotojų dujų sistemų prijungimo įkainius, kadangi operatoriai per ataskaitinį laikotarpį naujų buitinių vartotojų neprijungė arba naujų vartotojų skaičius buvo nereikšmingas.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies s ir n punktai

Gamtinių dujų laikymas

Šiuo metu Lietuvoje nėra asmenų, vykdančių gamtinių dujų laikymo operatoriaus veiklą, taip pat operatoriai neteikia gamtinių dujų laikymo vamzdyne ir kitų papildomų paslaugų. Sistemos

naudotojai naudojasi Inčiukalnio požemine gamtinių dujų saugykla, esančia Latvijos Respublikoje. Inčiukalnio gamtinių dujų saugykloje 2025 m. lapkričio 1 dienai pažeidžiamiems buitiniams vartotojams buvo saugoma 479,8 GWh dujų atsargų. Šio dujų kiekio pakanka buitinių vartotojų gamtinių dujų poreikiui tenkinti Reglamento (ES) 2017/1938 6 straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais – Lietuvai 30 dienų išskirtinai didelio poreikio laikotarpiu per praėjusius 20 metų (2021 m. gruodžio mėn. max 495,8 GWh / 31 d. x 30 d. = 479,8 GWh.).

- Balansavimas

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalies b punktas

Ataskaitiniais metais nebuvo atliekami teisės aktų pakeitimai, susiję su balansavimo tinklų kodeksu.

- Tarpvalstybiniai klausimai

- Prieiga prie tarpvalstybinės infrastruktūros, įskaitant paskirstymą ir perkrovos valdymą: Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 6 dalies c punktas, 41 straipsnio 9 ir 10 dalys

Pajėgumų paskirstymas ir perkrovų valdymas

Pajėgumų paskirstymas ir perkrovų valdymas vykdomas pagal 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentą (ES) 2017/459, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 984/2013, ir 2015 m. balandžio 30 d. Komisijos sprendimą (ES) 2015/715, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų I priedas, reikalavimus. Atitinkamai dauguma šių teisės aktų nuostatų, kurios nėra tiesiogiai taikomos, yra įgyvendinamos pagal PSO, SSO ir SGDT operatoriaus parengtus ir VERT suderintus teisės aktus: 1) Naudojimosi AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo sistema taisykles, kurios nustato naudojimosi PSO priklausančia gamtinių dujų perdavimo sistema tvarką bei sąlygas, bendradarbiavimo tarp PSO ir kitų dujų sistemų operatorių gaires, PSO ir sistemos naudotojų teises, pareigas bei atsakomybę ir 2) AB „KN Energies“ Naudojimosi suskystintų gamtinių dujų terminalu taisykles, kurios nustato naudojimosi terminalu tvarką.

Regioninė kainodara

2025 m. naujų sprendimų dėl Baltijos–Suomijos gamtinių dujų rinkos sujungimo nebuvo priimta.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 11 dalis

Skundų ir ginčų nagrinėjimas

2025 m. pokyčių nuo pernai metų ataskaitoje teiktos informacijos nebuvo.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies c punktas

Tarpvalstybiniai susitarimai

2015 m. gruodžio 23 d. buvo sudaryta gamtinių dujų tiekimo į Rusijos Kaliningrado sritį per Lietuvos teritoriją sutartis tarp OAO „Gazprom“ ir Lietuvos dujų PSO. Sutartyje buvo numatyta, kad tranzito paslaugos suteikimo sąlygos galios iki 2025 m. pabaigos. 2025 m. gruodžio 23 d. buvo sudaryta nauja Gamtinių dujų tiekimo į Rusijos Kaliningrado sritį per Lietuvos teritoriją sutartis tarp OAO „Gazprom“ ir AB „Amber Grid“. Sutartyje numatyta, kad tranzito paslaugos suteikimo sąlygos galios iki 2030 m. pabaigos. AB „Amber Grid“ paslaugų kainas nustato VERT, 2026 metams nustatytas leistinas pajamų lygmuo sudaro 29,5 mln. eurų (2025 metams — 13,5 mln. eurų).

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies g punktas

PSO investicijų derinimas

VERT derina investicijų projektus, susijusius su naujų energetikos objektų statyba, esamų energetikos objektų atstatymu, modernizacija, rekonstrukcija ar veikiančių energetikos objektų plėtra ir kt. Energetikos įstatymas numato pareigą VERT vertinti investicijų pagrįstumą. Jeigu investicijos nėra suderintos su VERT, jos negali būti pripažintos pagrįstomis ir nėra įskaičiuojamos į reguliuojamų paslaugų kainas. Taip pat VERT derina ir vertina PSO ir SSO parengtus dešimties metų plėtros planus.

2025 m. VERT suderino gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ 1 bendrai derinamų investicijų sąrašą ir 5 individualius investicijų projektus. Suderintos investicijos gamtinių dujų perdavimo veikloje 2025 m. sudarė apie 55,17 mln. Eur.

2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2024/1787 (dėl energetikos sektoriuje išmetamo metano kiekio mažinimo), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/942 (toliau – Metano reglamentas,) įsigaliojimas 2024 m. rugpjūčio 4 d. įpareigoja gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorių AB „Amber Grid“ vykdyti Metano reglamente nustatytus reikalavimus, todėl ypač svarbiu bendrovės strateginiu tikslu tampa tikslas imtis bendrovei visų įmanomų priemonių, kad būtų išvengta metano išmetimo ir iki minimumo sumažintas išmetamo metano kiekis vykdant savo veiklą. Atsižvelgdama į tai, VERT suderino investicinius projektus „Gręžimo po slėgiu įrangos ir atsarginių montavimo dalių pirkimas“ ir „Mobilaus dujų kompresoriaus įsigijimas“, kuriais siekiama sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus, daugiausia susidarančius dujotiekio remontų metu į aplinką išleidžiant metaną.

Gamtinių dujų perdavimo veikloje taip pat buvo suderintos investicijos, skirtos dujų perdavimo sistemos modernizavimui, siekiant užtikrinti efektyvų, saugų ir patikimą dujų perdavimo paslaugos teikimą, tiksliai ir teisingai nustatyti gamtinių dujų energetinę vertę bei sudaryti sąlygas vartotojams optimaliu būdu naudoti dujas diegiant pažangias technologijas. Taip pat tam tikra investicijų dalis buvo skirta gamtinių dujų infrastruktūros atnaujinimui ir modernizavimui, įdiegiant nuotolinį valdymą, atnaujinant telemetrijos ir duomenų perdavimo įrangą, stiprinant kibernetinį saugumą, technologinę ir IT infrastruktūrą. Vieni svarbesnių investicinių projektų yra: „Chromatografų pakeitimas ir modernizavimas“ bei „Uždarymo įtaisų keitimas ir operatyvaus nuotolinio valdymo (SCADA) įrengimas“.

Papildomai buvo suderintas gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus investicinis projektas „Jauniūnų dujų kompresorių stoties galios optimizavimas“, skirtas užtikrinti efektyvų ir optimizuotą sistemos darbą, sumažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir kitų teršalų išmetimą ir žemesnį triukšmo lygį Jauniūnų dujų kompresorių stoties teritorijoje.

22 pav. 2020–2025 m. gamtinių dujų perdavimo veikloje atliktos investicijos, mln. Eur

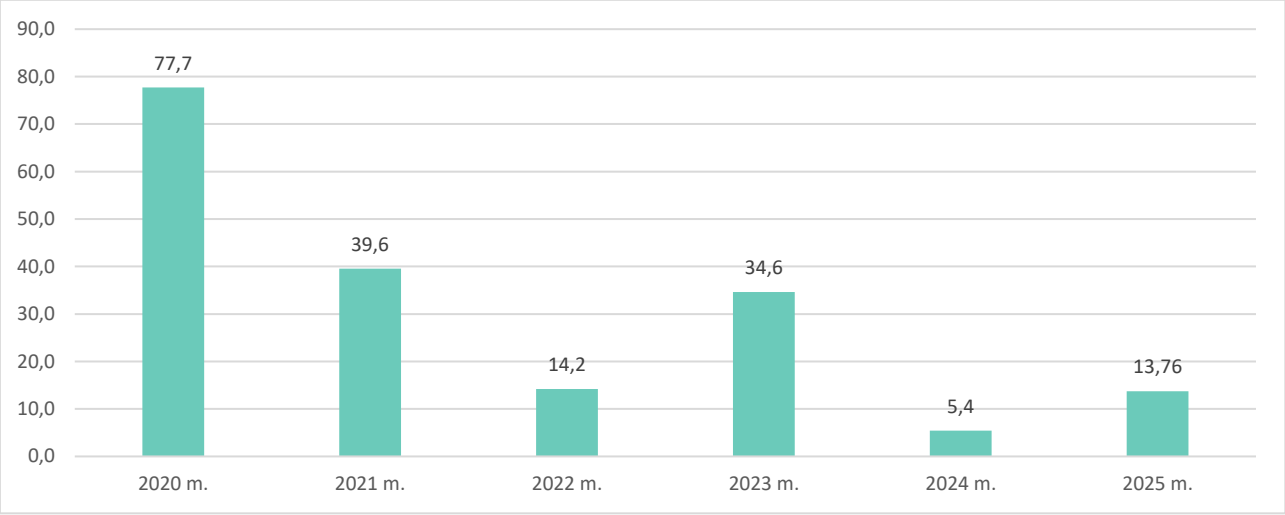

Šaltinis – VERT.

- Tinklo kodeksų ir gairių įgyvendinimas

- Pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas

2025 m. nebuvo priimta Tarybos teisės aktų pakeitimų, susijusių su Pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksu.

- Perdavimo tinklų balansavimo kodeksas

2025 m. nebuvo priimta Tarybos teisės aktų pakeitimų, susijusių su Perdavimo tinklų balansavimo kodeksu.

- Sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklų kodeksas

Esminių pasikeitimų, susijusių su 2015 m. balandžio 30 d. Komisijos reglamento (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas, įgyvendinimo tobulinimu, 2025 m. nebuvo. Kitų temų klausimais esminiai pakeitimai pateikti šiuose skyriuose: „Prieiga prie tarpvalstybinės infrastruktūros, įskaitant paskirstymą ir perkrovos valdymą“ ir „Balansavimas“.

- Tarifų tinklo kodeksas

VERT 2024 m. gruodžio 16 d. paskelbė viešajai konsultacijai dokumentą dėl Lietuvos gamtinių dujų PSO AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų nustatymo metodikos, laikydamasi 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas reikalavimų dėl referencinės kainos metodikos taikymo, skelbimo ir konsultavimosi.

Viešosios konsultacijos dokumente aprašytos metodinės nuostatos likusiam AB „Amber Grid“ perdavimo paslaugų reguliavimo laikotarpiui (2026–2028 m.), o apskaičiuotos perdavimo paslaugų kainos, jų prognozės ir pridedami kainų skaičiavimo modeliai yra tik orientaciniai.

Atsižvelgus į ACER teiktas rekomendacijas ankstesnei viešajai konsultacijai ir siekiant supaprastinti kainų skaičiavimo ir nustatymo gaires naujiems tarifų metams (2026 m. ir vėlesniems) yra siūlomi šie esminiai metodiniai pakeitimai:

• PSO nustatyta viršutinė pajamų riba paskirstoma remiantis dviem nešikliais – metiniu pajėgumų produktu ir išleistu dujų kiekiu;

• visi fiziniai vidaus išleidimo taškai yra sujungiami į vieną vidaus išleidimo tašką;

• perdavimo paslaugos kaina už vartojimo pajėgumus Vidaus išleidimo taške bus nebenustatoma;

• Perdavimo paslaugų ne ES poreikiams (perdavimas iš trečiosios šalies į trečiąją šalį) sąnaudos pirmaisiais referencinės kainos metodikos metais (2026 m.) bus paskirstomos pagal metinį pajėgumų produkto svorį ir išleistą dujų kiekį, o nuo antrųjų metų (ir vėlesniais, iki 2030 m.) – koreguojamos (infliuojamos) pagal suderintą Lietuvos vartotojų kainų indeksą, išaugusias technologines sąnaudas.

VERT 2026 m. sausio 16 d. paskelbė viešajai konsultacijai dokumentą dėl Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų struktūroje 2027 metų tarifų periodui taikytinų daugiklių, sezoninių koeficientų ir nuolaidų, laikydamasi 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas reikalavimų.

Atsižvelgus į viešosios konsultacijos rezultatus, nuspręsta 2027 m. nekeisti taikytinų daugiklių, sezoninių koeficientų ir nuolaidų.

4.2. Konkurencijos skatinimas ir rinkos funkcionavimas

4.2.1. Didmeninė rinka

Didmeninės rinkos dalyviai ir struktūra

2025 m. didmeninėje gamtinių dujų rinkoje parduota ir (ar) suvartota 23 147 GWh gamtinių dujų, t. y. 65,71 proc. daugiau nei 2024 m., kai buvo parduota ir (ar) suvartota 13 968 GWh gamtinių dujų.

7 lentelė. *Didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra 2021–2025 m., GWh*

Didmeninės gamtinių dujų tiekimo rinkos struktūra	2021	2022	2023	2024	2025
Pagal dvišales sutartis Lietuvoje	19 526	32 227	18 246	10 234	16 788
Biržoje*	4 320	3 009	4 481	3 735	6359
Iš viso	**23 846**	**35 236**	**22 728**	**13 968**	**23 147**

** Vertinami tie gamtinių dujų biržos sandoriai, kai pirkėjo prekybos aikštelė yra Lietuvoje.*

Šaltinis – VERT.

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra
- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies i punktas

Vadovaudamasi GDĮ nuostatomis VERT nuolat stebi ir kontroliuoja, kaip gamtinių dujų sektoriuje veikiantys ūkio subjektai laikosi GDĮ ir kituose teisės aktuose nustatytų skaidrumo, nediskriminavimo ir konkurencijos gamtinių dujų sektoriuje, licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygų ir reikalavimų, kaip saugomos ir ginamos vartotojų teisės ir teisėti interesai, įskaitant vartotojams teikiamos informacijos patikimumą. Ūkio subjektai, veikiantys didmeninėje gamtinių dujų rinkoje, privalo viešai skelbti atskiruose teisės aktuose numatytą informaciją. VERT, vadovaudamasi patvirtintu viešai skelbtinos informacijos aprašu, VERT interneto

svetainėje skelbia gamtinių dujų sektoriaus ūkio subjektų viešai skelbiamos informacijos sąrašą[14]. Taip pat VERT, vadovaudamasi minėtu aprašu, kiekvienais metais tikrina, kaip ūkio subjektai viešai skelbia šiame sąraše nurodytą informaciją.

Siekdama atlikti rinkos stebėseną VERT, vadovaudamasi VERT patvirtintomis Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklėmis, renka informaciją iš reguliuojamų ūkio subjektų. Ūkio subjektų pateiktos informacijos pagrindu, siekdama didinti rinkos dalyvių informuotumą bei užtikrinti, kad rinkos dalyviai disponuotų patikima informacija, VERT reguliariai rengia pusmetines gamtinių dujų rinkos stebėsenos ataskaitas, metines plėtros apžvalgas ir jas skelbia VERT interneto svetainėje[15].

VERT pagal REMIT ir toliau vykdė užduotis, susijusias su bendra gamtinių dujų ir elektros energijos rinkos stebėsena. Platesnė informacija apie REMIT stebėseną pateikta šios ataskaitos Elektros sektoriaus apžvalgoje.

VERT, siekdama sudaryti prielaidas susiformuoti veiksmingai konkurencijai gamtinių dujų rinkose bei užkirsti kelią asmenims piktnaudžiauti didele įtaka gamtinių dujų rinkose, vadovaudamasi Rinkų tyrimo taisyklėmis, atlieka rinkos tyrimus. Atitinkamai, VERT savo interneto svetainėje nuolat skelbia ir atnaujina rinkų tyrimų ataskaitas, išskyrus informaciją, kuri laikoma konfidencialia, ir galutinius sprendimus dėl rinkos tyrimo rezultatų ar jų dalis be konfidencialios informacijos. Pažymėta, kad 2025 metais nebuvo atliktų rinkos tyrimų.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies j punktas

Prekyba gamtinių dujų biržose

2025 m. rugsėjo 8 d. UAB „GET Baltic“ gamtinių dujų biržoje buvo registruoti 99 biržos dalyviai, iš kurių 67 aktyvūs. Pažymėtina, kad nuo 2025 m. rugsėjo 9 d. biržinė gamtinių dujų prekyba Baltijos ir Suomijos dujų rinkose yra organizuojama *European Energy Exchange AG* (toliau – EEX) platformoje.

23 pav. Gamtinių dujų biržos dalyvių skaičius 2018–2025 m.

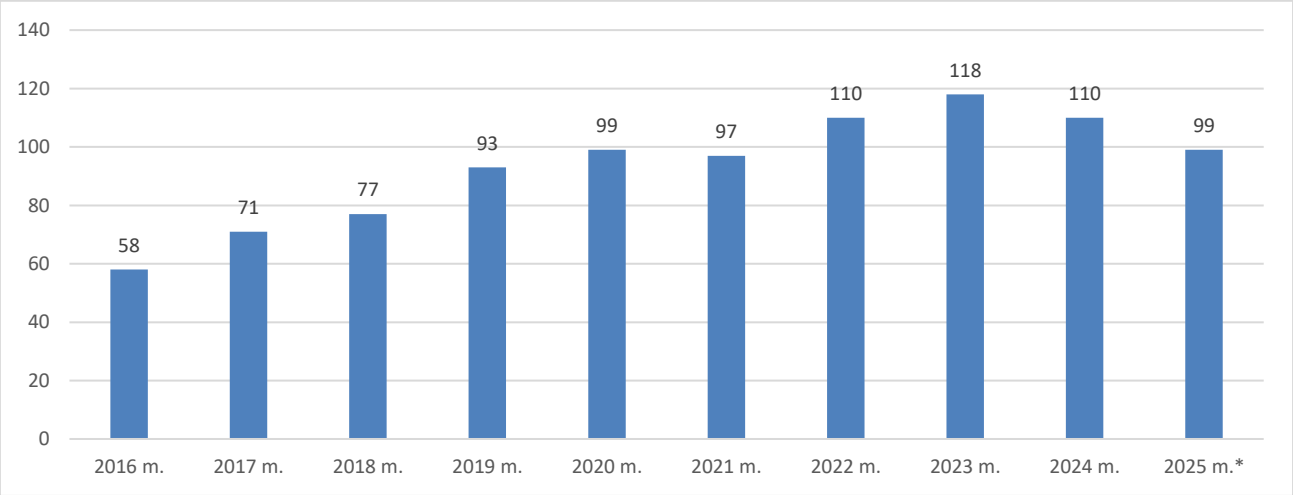

*2025 m. rugsėjo 8 dienai.

Šaltinis – VERT.

[14] https://www.regula.lt/dujos/Puslapiai/gamtiniu-duju-sektoriaus-ukio-subjektu-viesai-skelbiamos-informacijos-sarasas-.aspx

[15] https://www.vert.lt/dujos/Puslapiai/duju-rinkos-apzvalga/rinkos-stebesena.aspx

UAB „GET Baltic“ gamtinių dujų biržoje per 2025 m. sausio–rugpjūčio mėn. buvo suprekiauta 7,2 TWh gamtinių dujų. Palyginimui per visus 2024 m. buvo suprekiauta 8,4 TWh gamtinių dujų.

Vidutinė gamtinių dujų kaina UAB „GET Baltic“ gamtinių dujų biržoje 2025 m. buvo 44,52 Eur/MWh, arba 12,6 proc. didesnė nei 2024 m. (39,53 Eur/MWh). 2025 m. sausio–rugpjūčio mėn. prekybos apyvarta UAB „GET Baltic“ biržoje sudarė 321,1 mln. Eur. Palyginimui 2024 m. apyvarta sudarė 331 mln. Eur.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies k ir l punktai

VERT gamtinių dujų tiekimo saugumo užtikrinimo srityje prižiūri pagrindines gamtinių dujų tiekimo sutarčių sąlygas dėl gamtinių dujų tiekimo patikimumo užtikrinimo tarp gamtinių dujų tiekimo įmonių ir vartotojų. Tuo tikslu tiekimo įmonės kasmet VERT teikia informaciją apie pagrindines sudarytų gamtinių dujų tiekimo sutarčių sąlygas, o VERT turi teisę pareikalauti, jog gamtinių dujų įmonės patikslintų sutartis, kad šios atitiktų GDĮ ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. Jeigu gamtinių dujų įmonė neįvykdo šio reikalavimo, VERT, gindama viešąjį interesą, turi teisę kreiptis į teismą dėl sutarties pakeitimo. 2025 m. konkurenciją ribojančios sutartinės praktikos nebuvo nustatyta.

8 lentelė. *Gamtinių dujų didmeninės rinkos rodikliai 2020–2025 m.*

	2020 m.	**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**
Aktyvių didmeninės rinkos dalyvių skaičius, vnt.	12	14	16	16	15	16
Lietuvos biodujų gamyba, GWh	-	-	-	47,0	126,7	257,7
Gamtinių dujų paklausa, GWh*	23,397	23,846	35,236	22,728	21 983**	28 327
Energijos gamintojų dujų paklausa	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Importas, GWh	33,538	26,312	41,006	38,175	29 980	31 006
Transportuota perdavimo tinklais į kitas ES šalis, GWh	7,960	1,902	24,814	22,365	12,236	17,687
Pagrindinis importo šaltinis ir dalis, proc.	SGDT (65,30)	SGDT (67,26)	SGDT (84,88)	SGDT (89,67)	SGDT (90,46)	SGDT (98,5)
Gamtinių dujų tiekimo šaltinių skaičius	2	2	2	2	3	3
Trijų didžiausių didmenininkų rinkos dalis, proc.	30,37	32,29	44,84	75,59	63,38	60,75
Suprekiautas gamtinių dujų kiekis momentinėje (*spot*) gamtinių dujų rinkoje, GWh	6 641	7 943	6 780	8 367	8 284	7 167***
Suprekiautas gamtinių dujų kiekis ateities sandorių gamtinių dujų rinkoje, GWh	565	14	167	733	87	47***
Iš viso suprekiauta gamtinių dujų biržoje, GWh	7 206	7 957	6 947	9 100	8 372	7 214
Vidutinė momentinė (*spot*) gamtinių dujų kaina, EUR/MWh	12,05	40,24	117,38	48,97	39,53	44,70

*pagal dvišales sutartis ir gamtinių dujų biržos sandoriai, kai pirkėjo prekybos aikštelė yra Lietuvoje.

**Duomenys gali skirtis nuo anksčiau VERT skelbtų duomenų, nes informacija buvo atnaujinta pagal gamtinių dujų įmonių pateiktą patikslintą informaciją.

***2025 m. sausio–rugpjūčio mėn. Nuo 2025 m. rugsėjo 9 d. biržinė gamtinių dujų prekyba Baltijos ir Suomijos dujų rinkose yra organizuojama EEX platformoje

Šaltinis – VERT.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies u punktas

Esminių pasikeitimų, susijusių su keitimosi duomenimis procesų suderinimo tobulinimu svarbiausiems rinkos procesams regioniniu lygmeniu, 2024 m. nebuvo. Papildomai žiūrėkite skyrių „Tarpvalstybiniai klausimai“.

4.2.2. Mažmeninė rinka

- Kainų lygio, skaidrumo lygio, rinkos atvėrimo ir konkurencijos lygio bei efektyvumo priežiūra

Gamtinių dujų mažmeninės rinkos statistika pateikiama, vertinant gamtinių dujų tiekimo įmones, rinkos dalyvius (fizinius ar juridinius asmenis), kurie sudaro gamtinių dujų tiekimo sutartis su galutiniais vartotojais[16].

24 pav. Rinkos struktūra pagal nupirktus gamtinių dujų kiekius 2019–2025 m., GWh ir proc.

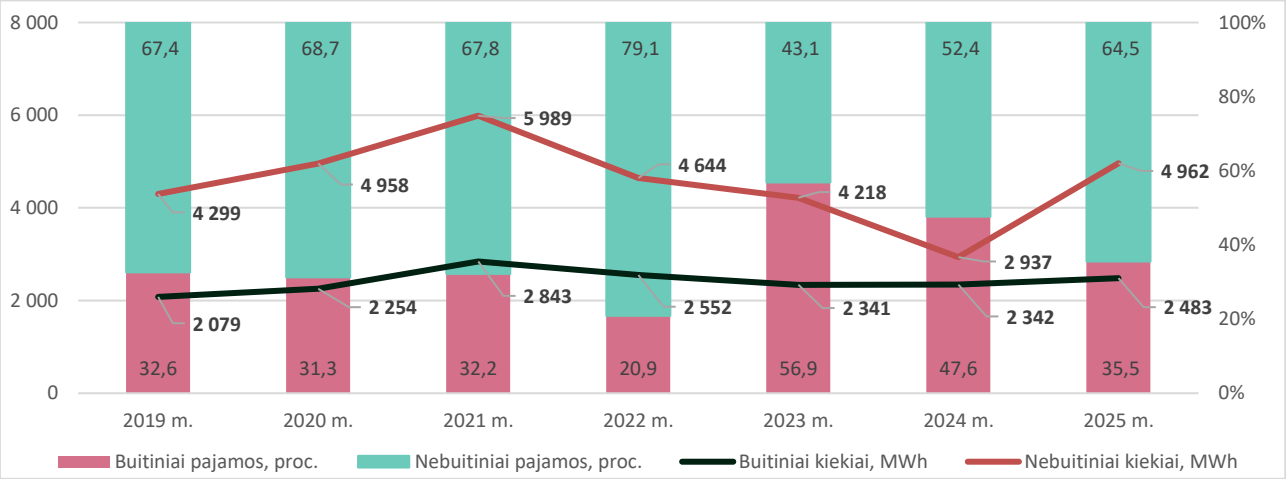

Šaltinis – VERT.

2025 m. Lietuvoje buvo 618,7 tūkst. gamtinių dujų vartotojų, iš kurių – 610,5 tūkst. buitiniai ir 8,2 tūkst. – nebuitiniai. 2024 m. buvo 610,6 tūkst. buitinių ir 7,8 tūkst. nebuitinių vartotojų.

Buitiniai vartotojai, kurie pagal vartotojų skaičių užima 98,7 proc. visos mažmeninės vartotojų rinkos, suvartojo 33,6 proc. gamtinių dujų, kurios buvo patiektos mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje. Nebuitiniai vartotojai nupirko net 66,4 proc. mažmeninėje gamtinių dujų tiekimo rinkoje patiekto gamtinių dujų kiekio, nors jų, kaip vartotojų, skaičius, palyginti su buitinių vartotojų skaičiumi, buvo labai mažas – tik 1,3 proc.

Buitinių vartotojų segmentas

2025 m. mažmeninėje rinkoje dujas buitiniams vartotojams tiekė 4 įmonės. 2025 m. buitiniai vartotojai suvartojo 2 483 GWh dujų (6,02proc. daugiau nei 2024 m.). Buitiniai vartotojai už gamtines dujas sumokėjo 113,9 mln. Eur (10,95 proc. daugiau nei 2024 m.). Pajamų padidėjimą lėmė padidėjęs suvartotas gamtinių dujų kiekis. UAB „Ignitis” ir toliau išlieka pagrindinis gamtinių dujų tiekėjas buitiniams vartotojams: 2025 m. šios įmonės užimama rinkos dalis sudarė 99,82 proc. visų pardavimų buitiniams vartotojams.

[16] Išskyrus gamtinių dujų tiekimo sutartis galutiniams vartotojams, kurių gamtinių dujų vartojimo pajėgumas didesnis už REMIT 2 straipsnio 1 dalies 5 punkto antroje pastraipoje nustatytą ribą (600 GWh)

Tarifai buitiniams vartotojams

Gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams įprastai perskaičiuojami du kartus per metus. Metodikoje numatyta, kad tuo atveju, jeigu susidaro skirtumas daugiau nei 20 proc. tarp gamtinių dujų įsigijimo kainos įvertintos patvirtintuose tarifuose ir prognozuojamos pusmečio gamtinių dujų įsigijimo kainos, bendrovės gali kreiptis į VERT dėl perskaičiavimo.

Gamtinių dujų tarifas buitiniams vartotojams susideda iš pastoviosios dalies, kuri mokama kas mėnesį, nepriklausomai nuo suvartojamų gamtinių dujų kiekio, ir kintamosios dalies – mokama už suvartojamą gamtinių dujų kiekį. Į gamtinių dujų tarifą buitiniams vartotojams įskaičiuojama:

- prognozuojama gamtinių dujų kaina;
- tiekimo paslaugos kaina;
- tiekimo saugumo kaina;
- perdavimo kaina (įvertinus ir saugumo dedamąją);
- skirstymo kaina;
- skirtumas tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų (produkto) kainų, sumažinus jį Energetikos įstatymo 19[2] straipsnyje nurodytais suvartotų gamtinių dujų kainos dalies kompensavimo buitiniams vartotojams dydžiais, jeigu tokie dydžiai nustatomi.

9 lentelė. *Gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams (Eur su PVM/m³)*

Įmonė	Grupė	2025 m. I pusm.		2025 m. II pusm.		2026 m. I pusm.	
		Pastovioji tarifo dalis	Kintamoji tarifo dalis	Pastovioji tarifo dalis	Kintamoji tarifo dalis	Pastovioji tarifo dalis	Kintamoji tarifo dalis
UAB „Ignitis“	I	0,99	0,99	0,99	0,99	1,17	0,89
	II	3,99	0,69	3,99	0,69	3,99	0,65
	III	3,99	0,65	3,99	0,65	3,99	0,62
UAB Gren Lietuva	II	3,94	0,87	3,94	0,95	3,94	0,83
AB agrofirma „Josvainiai“	I	0,63	0,48	0,63	0,73	0,63	0,63
	II	3,99	0,40	3,99	0,65	3,99	0,53
UAB „Intergas“	I	1,45	0,62	1,45	0,74	1,45	0,58
	II	1,45	0,57	1,45	0,69	1,45	0,53

Šaltinis – VERT.

25 pav. UAB „Ignitis“ buitinių vartotojų gamtinių dujų tarifo kintamosios dalies struktūra 2026 m. I pusm.

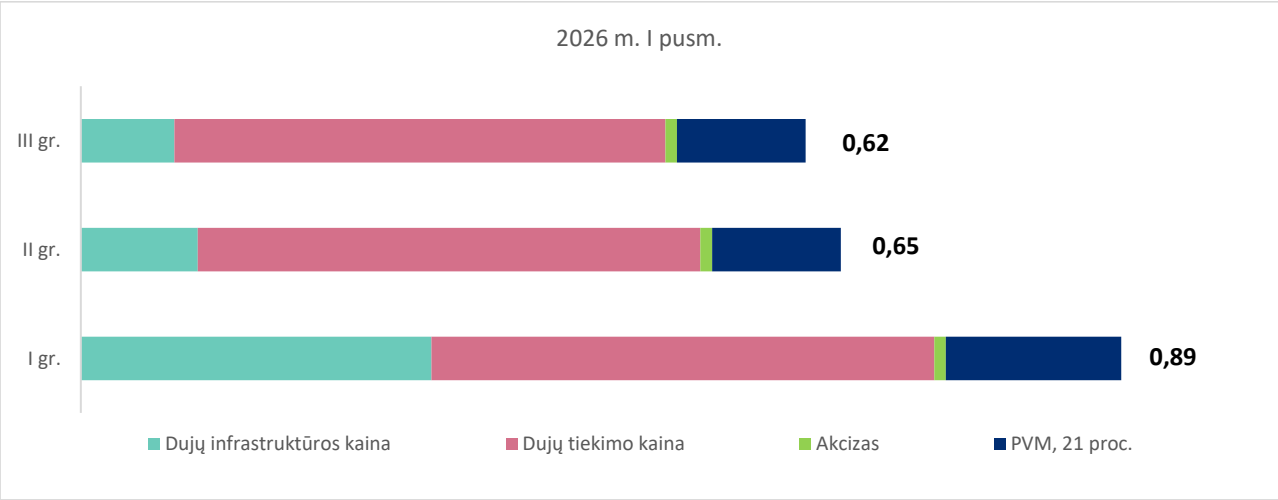

Šaltinis – VERT.

26 pav. UAB „Ignitis“ buitinių vartotojų gamtinių dujų tarifo pastoviosios dalies struktūra 2026 m.

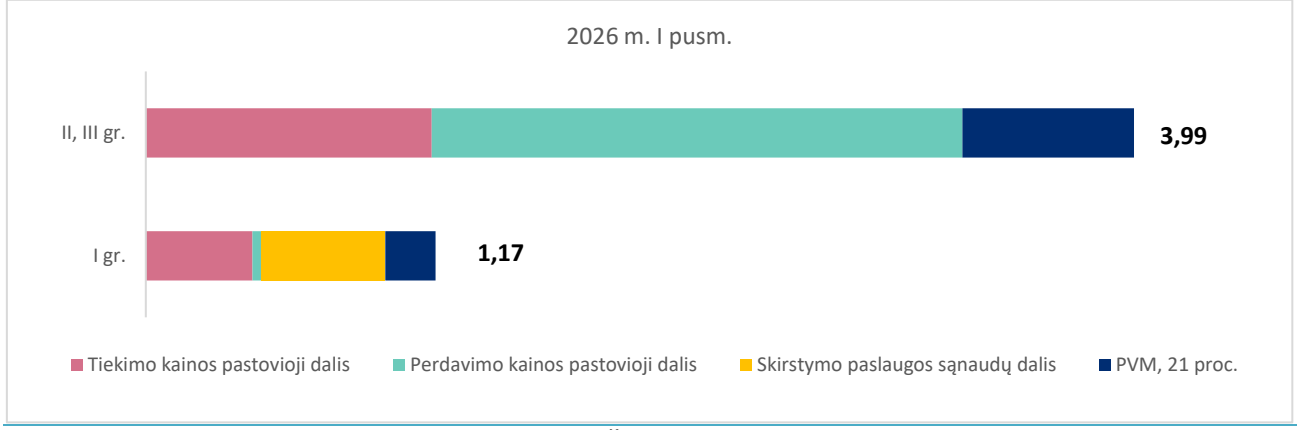

Šaltinis – VERT.

Konkurencija ir rinka: mažmeninė rinka

10 lentelė. *Mažmeninės rinkos rodikliai (buitiniai vartotojai)*

Mažmeninės rinkos rodikliai (buitiniai)	**2020 m.**	**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**
Gamtinių dujų suvartojimas, GWh	2 254	2 843	2 552	2 341	2 342	2 483
Vartotojų skaičius	602 978	609 740	613 337	611 681	610 604	610 542
Registruotų tiekėjų skaičius	4	4	4	4	4	4
Aktyvių tiekėjų skaičius	4	4	4	4	4	4
Rinkos dalis trijų didžiausių tiekėjų pagal matavimo priemonių skaičių	99,84	99,98	99,98	99,98	99,98	99,98
Tiekėjų, užimančių daugiau kaip 5 proc. rinkos dalies, skaičius	1	1	1	1	1	1
Tiekėjų, turinčių daugiau kaip 5 proc. rinkos vartotojų, skaičius	1	1	1	1	1	1
Pakeitusių tiekėją vartotojų dalis (paskirstytą dujų kiekį), proc.	0	0	0	0	0	0
Pakeitusių tiekėją vartotojų dalis (pagal matavimo priemonių skaičių), proc.	0	0	0	0	0	0
Teisės aktuose numatyta tiekėjo keitimo trukmė	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.
Vidutinė tiekėjo keitimo trukmė	NA	NA	NA	NA	NA	NA
Vartotojų, atsiskaitančių pagal reguliuojamą tarifą, skaičius	602 978	609 740	613 337	611 681	610 604	610 542
HHI pagal pardavimus	9 968	9 962	9 965	9 967	9 962	9 964
HHI pagal matavimo priemonių skaičių	9 991	9 988	9 988	9 988	9 988	9 988
Atjungimų skaičius dėl neapmokėtų sąskaitų	10	12	20	219	33	115
Vidutinė kaina vartotojo, per metus suvartojančio 9000 kWh, Eur/metus	289	393	708	1 314	568	577

Šaltinis – VERT.

11 lentelė. *Mažmeninės rinkos rodikliai (nebuitiniai vartotojai)*

Mažmeninės rinkos rodikliai (nebuitiniai)	**2020 m.**	**2021 m.**	**2022 m.**	**2023 m.**	**2024 m.**	**2025 m.**
Gamtinių dujų suvartojimas, GWh	4 958	5 989	4 991	4 218	2 937	4 962
Vartotojų skaičius	7 458	8 150	7 819	8 082	7 872	8 191
Registruotų tiekėjų skaičius, vnt.	30	36	51	60	70	63
Aktyvių tiekėjų skaičius, vnt.	20	15	35	37	36	39
Rinkos dalis trijų didžiausių tiekėjų pagal matavimo priemonių skaičių	93,20	85,04	82,68	74,23	72,94	72,75
Tiekėjų, užimančių daugiau kaip 5 proc. rinkos dalies, skaičius, vnt.	2	5	2	4	5	6
Tiekėjų, turinčių daugiau kaip 5 proc. rinkos vartotojų, skaičius, vnt.	1	2	2	2	2	2
Pakeitusių tiekėją vartotojų dalis (paskirstytą dujų kiekį), proc.	16,80	24,67	28,00	20,36	20,29	15,04
Pakeitusių tiekėją vartotojų dalis(pagal matavimo priemonių skaičių), proc.	3,80	7,47	9,69	4,49	5,40	7,29
Teisės aktuose numatyta tiekėjo keitimo trukmė	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.	3 sav.
Vidutinė tiekėjo keitimo trukmė	-	-	-	-	-	-
Vartotojų, atsiskaitančių pagal reguliuojamą tarifą, skaičius, vnt.	0	0	0	0	0	0
HHI pagal pardavimus	3 704	3 338	3 385	2 251	2 197	2 403
HHI pagal matavimo priemonių skaičių	8 150	7 885	7 374	7 031	7 333	6 964

Šaltinis – VERT.

Mažmeninės gamtinių dujų rinkos priežiūra, Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies i, j, k, l ir u punktai

VERT 2025 m. pabaigė AB „Amber Grid“ neplaninį patikrinimą, kurio metu nustatyta, kad bendrovės taikyti svertinės dujų kainos skaičiavimo principai skaičiuojant gamtinių dujų įsigijimo kainą lėmė dujų įsigijimo sąnaudų nuokrypius einamuoju laikotarpiu. VERT įpareigojo bendrovę pakeisti galiojantį gamtinių dujų reguliavimo apskaitos sistemos aprašą, siekiant gamtinių dujų įsigijimo kainą priartinti prie gamtinių dujų biržos kainos ir minimalizuoti faktinių grynųjų pajamų nuokrypius.

- Vartotojų apsauga ir ginčų sprendimas

- Priedo I laikymasis (Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies o punktas)

VERT, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi, atlikdama energetikos veiklos reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, pagal kompetenciją užtikrina valstybės politikos vartotojų teisių apsaugos srityje įgyvendinimą energetikos sektoriuje. Vartotojų apsaugos priemonės yra numatytos GDĮ 57 straipsnyje.

- Prieigos prie vartotojų duomenų užtikrinimas (Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 1 dalies q punktas, Priedo I h punktas)

Vadovaujantis teisiniu reglamentavimu, gamtinių dujų vartotojams privalo būti sudarytos tinkamos ir pakankamos prieigos prie informacijos ir duomenų apie faktinį energijos suvartojimą, mokėjimų už jiems patiektą energijos kiekį ir (ar) su energijos tiekimu susijusias paslaugas sąlygos. Tinkamomis ir pakankamomis prieigos priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba

elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Dujų vartotojai aptarnaujami savitarnos svetainėje www.e.ignitis.lt/.

- Direktyvos 2009/73/EB 41 straipsnio 11 dalis, 4 dalies e punktas

2025 m. VERT gavo 52 fizinių asmenų kreipimusis. Gautų kreipimųsi pasiskirstymas pagal kreipimosi pobūdį pateiktas paveiksle žemiau.

27 pav. 2025 m. gautų kreipimųsi dujų sektoriuje pasiskirstymas (proc.) pagal kreipimosi pobūdį

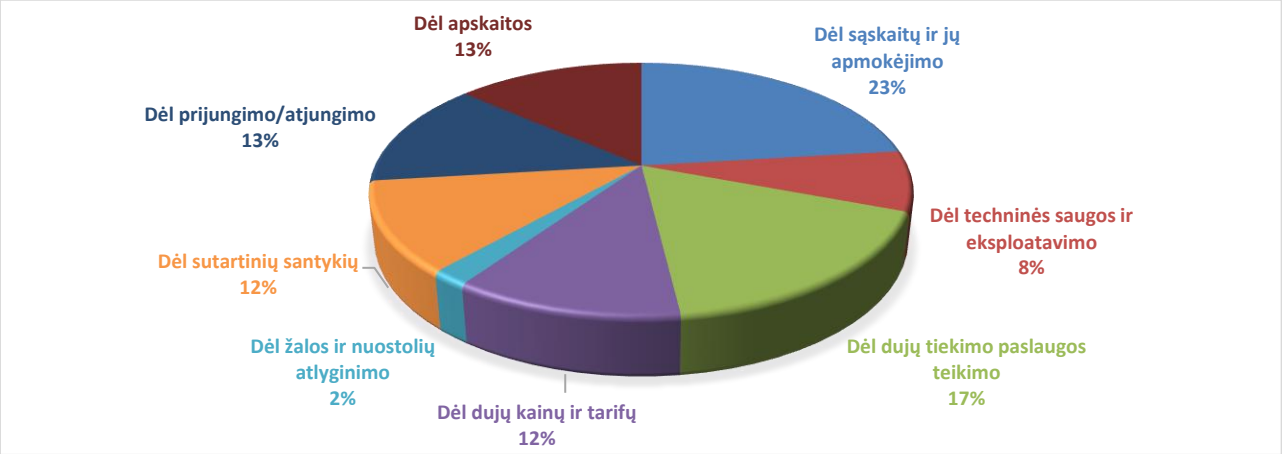

Šaltinis – VERT.

12 lentelė. *Vartotojų apsaugos rodikliai*

Vartotojų rodikliai	2021m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025m.
Buitinių vartotojų skaičius	609 749	613 337	611 681	610 604	610 542
Vartotojų, kuriems teikiamas garantinis tiekimas, skaičius	0	0	0	0	0
Kalendorinių dienų tarp įspėjimo susimokėti sąskaitą ir atjungimo skaičius, numatytas teisės aktuose	15	15	15	15	15
Atjungtų vartotojų dėl neapmokėtų sąskaitų skaičius	12	20	219	33	115
Vartotojų, patiriančių energijos nepriteklių, skaičius	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Vartotojų, atsiskaitančių pagal socialinį tarifą, skaičius	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Šaltinis – VERT.

4.3. Tiekimo saugumas

- 41 straipsnio 1 dalies t punktas

VERT nėra atsakinga už būtinųjų laikinų apsaugos priemonių, reikalingų staiga įvykus energijos rinkos krizei ar iškilus grėsmei asmenų fizinei saugai ar saugumui, arba aparatūros ar įrenginių arba sistemos vientisumo saugumui, nustatymą ar įgyvendinimą.

- 41 straipsnio 1 dalies h punktas

Paslaugų kokybė

GDĮ numato pareigą VERT nustatyti gamtinių dujų įmonių paslaugų kokybės, įskaitant patikimumo, rodiklius ir jų įvertinimo tvarką. Pagal VERT patvirtintą Gamtinių dujų teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės rodiklių, jų įvertinimo tvarkos aprašą, minimalūs kokybės lygiai kiekvienai dujų įmonei nustatomi individualiai konkrečiam kainų reguliavimo periodui.

Pagrindiniai nenutrūkstamo gamtinių dujų tiekimo kokybės rodikliai yra SAIDI ir SAIFI per ataskaitinį laikotarpį. SAIDI ir SAIFI rodikliai diferencijuojami pagal nutraukimo priežastis.

VERT 2025 m. birželio mėn. konstatavo, kad AB „Amber Grid“, AB „Energijos skirstymo operatorius“, UAB „Intergas“, UAB „Gren Lietuva“, AB agrofirmos „Josvainiai“ ir UAB „SG dujos“ faktiniai veiklos kokybės rodikliai tenkina konkrečiai dujų įmonei nustatytus minimalius kokybės lygius.

- Pasiūlos ir paklausos pusiausvyros priežiūra

PSO kas dvejus metus, pasikonsultavęs su suinteresuotais subjektais bei atsižvelgdamas į esamą ir numatomą pasiūlą bei paklausą, VERT nustatyta tvarka parengia ir pateikia VERT dešimties metų tinklo plėtros planą. Tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2024 m. birželio mėn. Lietuvos PSO parengė ir viešai konsultavosi dėl 2024–2033 m. tinklo plėtros plano, kuris buvo viešai paskelbtas PSO interneto tinklalapyje. Plane iki 2033 metų numatytos dujų perdavimo sistemos plėtros investicijos, kuriomis siekiama Europos Sąjungos ir Lietuvos strateginių dujų sektoriaus tikslų: užtikrinti dujų tiekimo saugumą ir patikimumą, skatinti konkurencingumą, plėtoti bendrą Baltijos šalių regioninę dujų rinką. Planuojama, kad per ateinantį dešimtmetį į dujų perdavimo tinklą turės būti investuota apie 201 mln. eurų, iš jų investicijos per penkerius artimiausius metus sudarys apie 138 mln. eurų.

2024 metais paskelbtame tinklo plėtros plane pirmą kartą integruotas vandenilio tinklo planas. Jame pateikti galimi tinklo sprendiniai buvo derinami su elektros perdavimo sistemos operatoriumi „Litgrid“ ir jo tinklo vystymo planais. Dešimties metų plane atsispindi aktuali informacija, surinkta per konsultacijas su potencialiais žaliojo vandenilio projektų vystytojais Lietuvoje ir tarptautiniais partneriais, planuojančiais įgyvendinti Šiaurės Baltijos vandenilio koridoriaus projektą.

Esminiai PSO 2024–2033 m. tinklo plėtros plano aspektai:

- 201 mln. eurų investicijos į esamų dujų infrastruktūros elementų modernizavimą,
- perdavimo tinklo saugumo užtikrinimas, atsparumo krizių situacijoms didinimas,
- alternatyvių energijos šaltinių plėtra, atsinaujinančios energijos integracija,
- vandenilio transportavimo tinklo kūrimas, dujų ir elektros energijos sektorių sinergija,
- šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) mažinimas.

Taip pat PSO ir SSO VERT kasmet teikia įmonės metinės veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas, kuriose pateikia per einamuosius ir ateinančius dvejus metus planuojamus sistemos naudotojams perduoti, skirstyti ir tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją transportuoti dujų kiekius. PSO nurodo apibendrintą informaciją apie perdavimo sistemos aktualių taškų panaudojimą – ataskaitinio laikotarpio maksimalų pajėgumų panaudojimą procentais kiekvieną mėnesį, palyginti su aktualių taškų techniniais pajėgumais.

Lietuvos Elektros PSO „Litgrid“ ir dujų PSO „Amber Grid“ 2026 m. sausio mėn. organizavo viešąją konsultaciją su rinka dėl pirmą kartą Lietuvoje rengiamo jungtinio elektros, dujų ir vandenilio tinklų plėtros scenarijaus. Kartu konsultacijai buvo pateikti preliminarūs tinklų plėtros projektų

sąrašai. Jungtinis scenarijus bus pagrindas nacionaliniams dešimties metų (2026–2035 m.) elektros, dujų ir vandenilio tinklų plėtros planams rengti. Nors „Litgrid“ ir „Amber Grid“ rengs atskirus plėtros planus, jie bus grindžiami tarpusavyje suderintu bendru jungtiniu scenarijumi.

Šį planavimo modelį numato ES teisės aktai, skatinantys perėjimą nuo atskirų sektorių prie integruoto visos energetikos sistemos planavimo, siekiant didesnės skirtingų energijos rūšių sąveikos, efektyvesnio išteklių panaudojimo ir nuoseklaus reagavimo į energetikos transformacijos iššūkius. Scenarijumi apibrėžiamos bendros ir suderintos elektros, dujų ir vandenilio tinklų plėtros prielaidos taip siekiant užtikrinti koordinuotą plėtrą ir sudaryti sąlygas sistemiškam infrastruktūros planavimui.

Jungtinis scenarijus leidžia geriau atspindėti energetikos transformacijos sinergiją ir iššūkius, rinkos raidos tendencijas, atsinaujinančių energijos išteklių integraciją, energijos paklausos valdymą, vandenilio rinkos plėtrą bei tarpsektorinę elektros, dujų ir vandenilio sistemų sąveiką. Šio scenarijaus pagrindu grindžiami tinklų plėtros planai prisidės prie integruoto energetikos sistemos planavimo, užtikrins saugų, patikimą ir tvarų energetikos sistemos veikimą bei sudarys prielaidas įgyvendinti ilgalaikius nacionalinius bei ES energetikos ir žaliosios transformacijos tikslus, taip pat nacionalinių ir Europos tinklų plėtros planų suderinamumą.

2026 m. kovo 24 d. elektros ir dujų PSO pristatė viešosios konsultacijos rezultatus. Viešosios konsultacijos metu pastabas pateikė daugiau kaip 10 skirtingų subjektų – įmonės, asociacijos, institucijos ir fiziniai asmenys. Pastabos apėmė platų spektrą: elektros ir vandenilio vartojimo prognozes, energetikos sektorių elektrifikacijos plėtros tempus, atsinaujinančių energijos išteklių plėtros scenarijus, energetinės transformacijos vertinimus, papildomų informacijos šaltinių siūlymus, prognozių patikslinimus.

Jungtinio scenarijaus pagrindu parengti metiniai PSO plėtros planai turės bus pateikti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai iki 2026 m. liepos 1 d.

- Pikinio poreikio ar tiekėjų trūkumo padengimo priemonės

Esant įprastinėms perdavimo sistemos veikimo bei tiekimo į Lietuvą sąlygoms, pikiniai dujų suvartojimai yra visiškai tenkinami. Sutrikus dujų transportavimui būtų naudojamos šios priemonės:

– sistemos naudotojams, pasirašiusiems su tiekimo įmone nenutrūkstamo tiekimo sutartis, dujos tiekiamos iš Inčiukalnio požeminės saugyklos;

– taikomi gamtinių dujų tiekimo ir transportavimo prioritetai bei dujų tiekimo ribojimo ir laipsniško nutraukimo eiliškumas, nustatytas gamtinių dujų perdavimo sutartyse su sistemos naudotojais, tiesiogiai prijungtais prie perdavimo sistemos;

– tiekimo įmonės privalėtų vykdyti PSO ir SSO nurodymus, kaip tai nustatyta Nacionaliniame gamtinių dujų tiekimo ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

_____